VOORBEREIDING NIEUWE BESTUURSPERIODE 2026-2030: STAAT VAN DE PROGRAMMA'S

OVERZICHTSDOCUMENT

Amsterdam, 30 maart 2026

Indeling van dit document

01 **Inleiding en afbakening**

02 **Overkoepelend beeld van de gehele begroting**

03 **Detailzicht per programma en *technische* opties voor besparingen**

04 **Bijlagen**

Dit hoofdstuk bevat de volgende onderdelen:

- Algemene toelichting op de Staat van de Programma's
- Aanpak om in te schatten welke activiteiten in de begroting beleidsvrijheid bieden en daarmee ruimte hebben voor (politieke) keuzes
- Aanpak om binnen die activiteiten met beleidsvrijheid te komen tot *technische* opties voor keuzes

Staat van de Programma’s geeft voor de gehele begroting een beeld wat de gemeente doet, wat dat kost en welke besparingsopties er zijn

Inzicht in de begroting: De Staat van de Programma’s bouwt voort op de Amsterdamse digitale begroting 2026 en geeft een handzaam en visueel overzicht van waar Amsterdam zijn geld aan uitgeeft per programma, programmaonderdeel of activiteit in de begroting

Opties voor besparingen of verhogen baten: In de Staat van de Programma’s zijn alle ~170 activiteiten in de begroting geanalyseerd om te bepalen waar Amsterdam ruimte heeft om keuzes te maken. De nadruk ligt op *inhoudelijke* keuzes, zoals het verminderen of stopzetten van bepaalde taken.

Intensiveringen: Het Gemeentelijk Managementteam geeft adviezen over thema’s waar er mogelijkheden zijn voor intensiveringen

Afbakening 1) volgt de exploitatiebegroting, 2) kijkt naar structurele budgetten en 3) en analyseert op niveau van 'activiteiten'…

1 Exploitatiebegroting (geen investeringen)

- De Staat van de Programma's beperkt zich tot de exploitatiebegroting, dus lopende lasten en baten.
- Tegenover investeringen staan vaak bezittingen en specifieke baten; en tijdshorizon is veel langer.
- Opties verbonden aan investeringen zijn opgenomen in de Nota Investeringen.
- Opties verbonden aan investeringen in gebiedsontwikkeling en dus de groei van de stad zijn opgenomen in de Bestuursopdracht Bouwen voor een Complete Stad. Deze stukken worden tegelijk met deze set documenten aan de Raad aangeboden.

2 Structureel budget 2030 (niet incidenteel)

- Bestendig beleid vergt bestendige financiering.
- Startpunt is het budget in 2030 — het jaar waarin de meeste incidentele middelen zijn afgelopen en dat het beste recht doet aan de structurele omvang van activiteiten.
- De analyse en opties omvatten naar lasten (uitgaven) én baten (inkomsten), inclusief reserves. Dat wil zeggen dat toevoegingen aan reserves onderdeel zijn van de lasten; onttrekkingen van reserves onderdeel van de baten.

3 Analyseren alle activiteiten in de begroting

- Dit document volgt de programma-indeling in 8 beleidsprogramma's plus Algemene dekkingsmiddelen (A) en Bestuur en organisatie (B).
- De opties zijn geformuleerd op het niveau van programma-activiteiten. De organisatie is ingedeeld in directies en clusters; vanuit een activiteit kunnen meerdere directies of afdelingen gefinancierd worden.
- Activiteit is het laagste niveau dat gepubliceerd wordt (~170 activiteiten over 8+2 programma's). Op dit niveau worden in de digitale begroting 2025 en 2026 ook keuzes rapporteert.

… en afbakening corrigeert voor 4) wettelijke taken en 5) gekoppelde baten of verplichtingen en 6) budgetten kleiner van 5 miljoen

4 Precies beschreven wettelijke taken buiten scope

- Wettelijk worden gemeentelijke taken of de wijze van uitvoering voorgeschreven.
- Activiteiten of onderdelen van activiteiten die wettelijk precies zijn voorgeschreven, bieden geen ruimte om bestuurlijk andere keuzes te maken.
- Deze activiteiten of delen van activiteiten worden ‘buiten scope’ geplaatst.

5 Corrigeren voor 1:1 gekoppelde baten

- Activiteiten die direct gefinancierd worden uit gekoppelde baten, zijn geen bron van besparing. Immers als minder van deze activiteit gedaan wordt, neemt ook de financiering af. Dit kan gaan om gesloten systemen (denk aan afvalstoffenheffing) of externe financiering (bijv. van het Rijk).
- Deze activiteiten of delen van activiteiten worden ‘buiten scope’ geplaatst.
- Als er juridisch bindende afspraken zijn over niveau van lasten worden activiteiten buiten scope geplaatst.

6 Budget of besparingspotentiel > 5 miljoen euro

- Staat van de Programma’s presenteert substantiële bestuurlijke keuzes.
- Daarom wordt alleen gekeken naar activiteiten met een structureel budget van meer dan 5 miljoen euro.
- Wanneer de grondslag lager is dan 5 mln, gaat de activiteit buiten scope.

Resumerend: grondslag voor opties is structurele budget 2030 per activiteit, voor zover geen investeringen, wettelijke precies omschreven taak of gekoppeld aan baten, en meer dan 5 miljoen

Na het toepassen van de afbakeningscriteria is nog zo'n 50 activiteiten 'in scope'

Na het toepassen van de afbakeningscriteria is nog zo'n 50 activiteiten 'in scope'

- De omvang van het bijbehorende *activiteiten*budget is grofweg 2,5 miljard euro.
- Dit budget is deels nog gebonden aan wettelijke taken etc., dus de relevante lastengrondslag – lastenbudget dat niet gebonden is aan precies omschreven wettelijke taken, aan directe inkomsten of juridische verplichtingen – is ca. 1,75 miljard.

Een kleine 40-tal activiteiten is buiten scope omdat de budgettaire omvang in 2030 lager is dan 5 miljoen euro

- Omdat deze analyse zich richt op substantiële keuzes, vallen deze activiteiten buiten scope.
- De helft hiervan heeft een budgettaire omvang van minder dan 2 miljoen euro.
- Sommige van die activiteiten zijn ook om andere reden buiten scope, vanwege wettelijke taken of gekoppelde baten.
- Een lagere grenswaarde dan 5 miljoen euro zou kortom wel een iets groter besparingspotentieel in beeld brengen, maar de grote bulk van de begroting waar andere inhoudelijke keuzes zijn te maken, is met de afkapgrens van 5 miljoen wel in beeld.

Van afbakening naar keuze-opties: alleen inhoudelijke keuzes, met een besparingsvariant van 20%

Inhoudelijke keuzes (niet efficiëntie of effectiviteit)

- De opties gaan kiezen en prioriteren, dus over activiteiten en taken aanpassen: minder doen of niet meer doen.
- Efficiënter werken (hetzelfde doen met minder geld) of effectiever werken (meer bereiken met hetzelfde geld) vereisen diepere analyse en zijn geen bestuurlijke keuze in dezelfde zin.

Besparing 20% of 5 miljoen

- Iedere optie is een uitwerking van een besparing van 20% van de grondslag, of 5 miljoen euro (als 20% kleiner is dan 5 mln), ten opzicht van het budget in 2030.
- Ook ingroei is technisch bepaald met 25% per jaar vanaf 2027 tenzij er een inhoudelijke reden is om hiervan af te wijken.

Resulterend:

- Per activiteit in scope: een of meerdere **inhoudelijke** opties bepaald
- De opties zijn **technisch** uitgewerkt en zijn **geen ambtelijk advies**
- Uitwerking opties in scope in hoofdstuk 3. Details (2-4 A4 per optie) in bijlage (link op laatste pagina).

De opties zijn *technisch* uitgewerkt en zijn *geen ambtelijk advies*

Inzicht in doorbelastingen en externalisatie van kosten beperkt

Omvang personeelskosten

De fiches met detailuitwerking van de opties tonen wat de personele kosten zijn van een activiteit (in euro's, niet omgerekend naar FTE's). Interne doorbelastingen zijn niet direct zichtbaar in de begroting — waardoor het aandeel personeel per activiteit een onderschatting kan zijn. Het programma Organisatieverandering 2030 maakt een exactere analyse per organisatieonderdeel inclusief doorbelastingen.

Verspreide kosten (geëxternaliseerde kosten)

De analyse in dit document is gemaakt op basis van de begroting en daarin opgenomen activiteiten. Dat werkt goed voor kosten die op basis van een inhoudelijke samenhang gebundeld zijn, maar niet voor kosten van 'horizontale' thema's. Horizontale thema's zijn keuzes en onderwerpen die op veel verschillende plekken in de begroting een kostendrijver kunnen zijn. Bijvoorbeeld:

- Duurzaamheid: dit krijgt zijn beslag in alle programma's en over de resultaten wordt in de Begroting apart gerapporteerd.
- Social return: de gemeente vraagt aanbestedingspartners bij te dragen aan de sociale doelstellingen, met minimaal 5% sociale winst.

Daar waar deze doelstellingen leiden tot extra kosten – bijvoorbeeld omdat elektrische voertuigen in aanschaf duurder zijn dan niet-elektrische – is dat niet separaat zichtbaar in de begroting en vaak niet begroot in de desbetreffende activiteit bij het stellen van de doelstelling. Dat maakt het niet mogelijk om een directe relatie te leggen tussen een ander ambitieniveau op horizontale thema's en de potentiële besparing daarvan. Dit type opties zijn in dit document dan ook niet geïdentificeerd.

Indeling van dit document

01 Inleiding en afbakening

02 **Overkoepelend beeld van de gehele begroting**

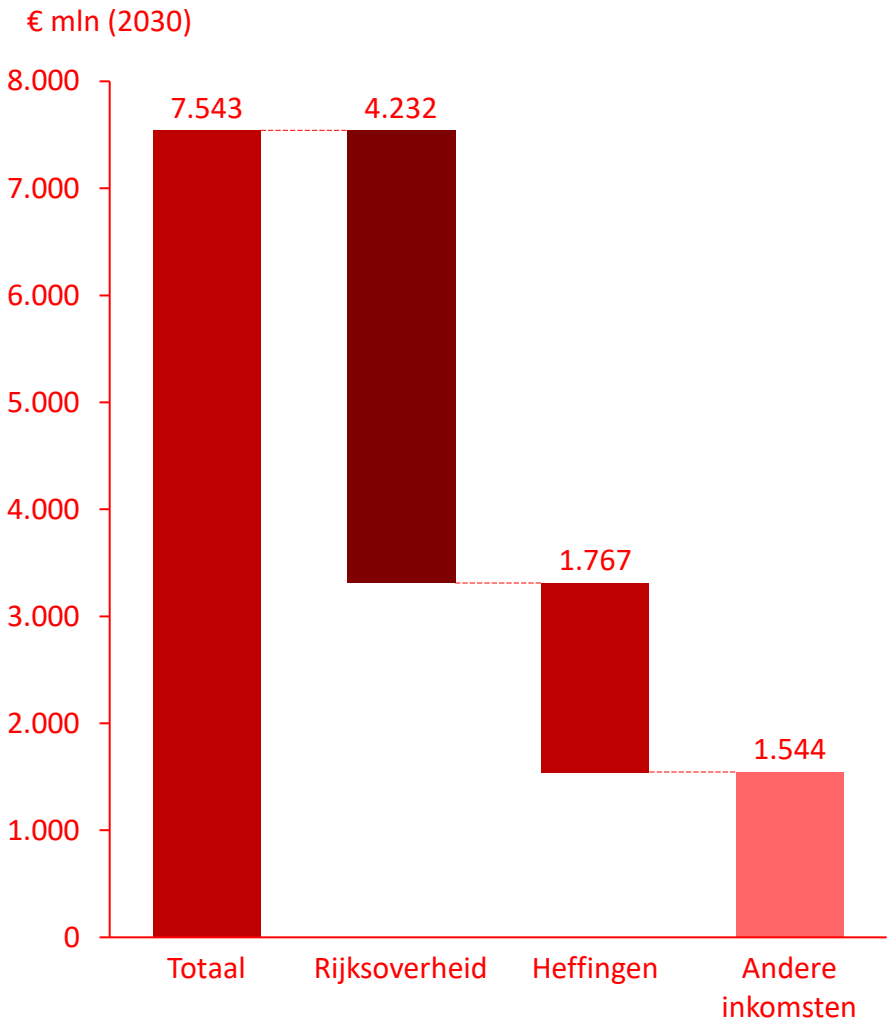
Dit hoofdstuk bevat de volgende onderdelen:

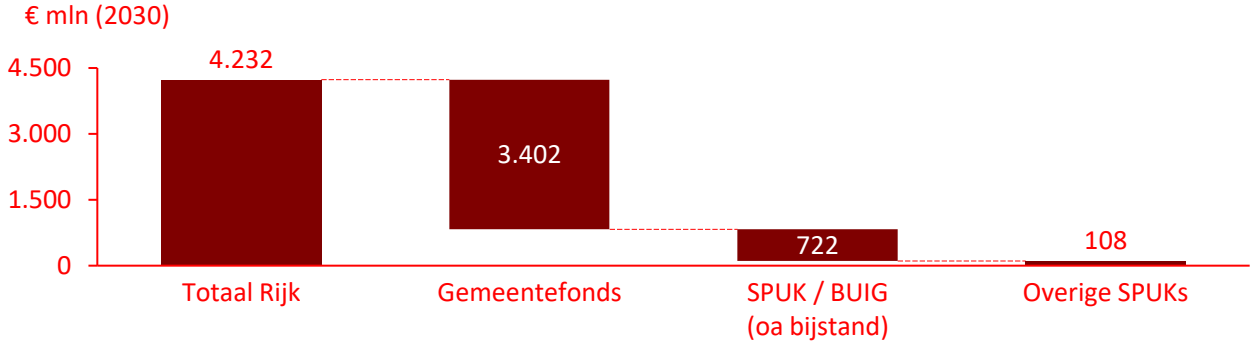
- Handzaam en visueel overzicht waar Amsterdam zijn geld aan uitgeeft en wat de verdeling is tussen programma's
- Inzicht in de baten, kapitaalslasten en uitsplitsing structurele en incidentele middelen
- Inschatting van de beïnvloedbare ruimte in de begroting in andere bronnen

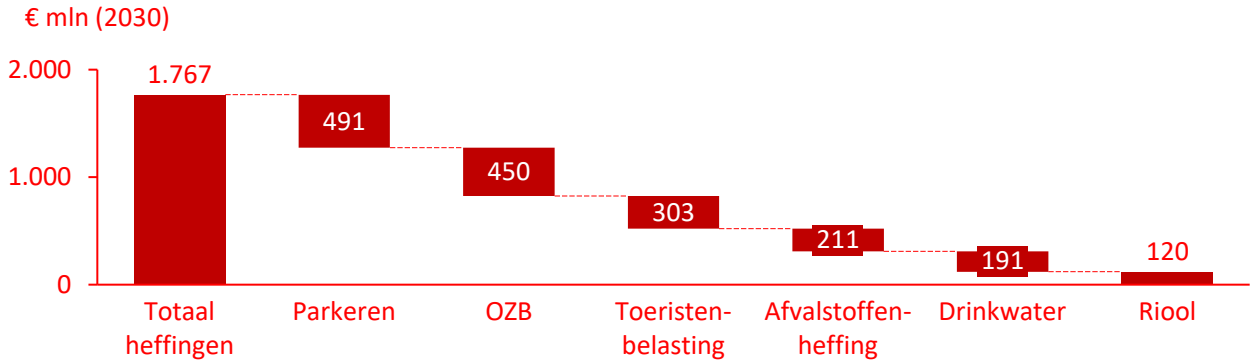
03 Detailzicht per programma en *technische* opties voor besparingen

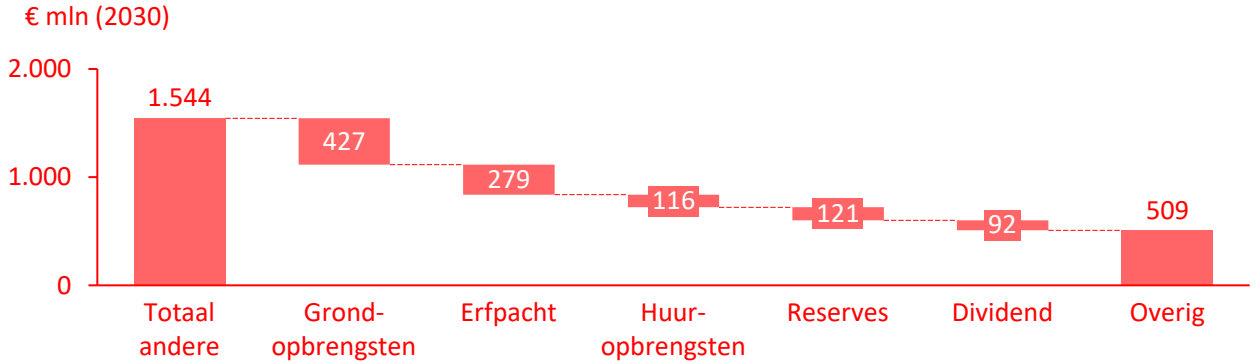
04 Bijlagen

Ruim helft van inkomsten gemeente Amsterdam van Rijksoverheid

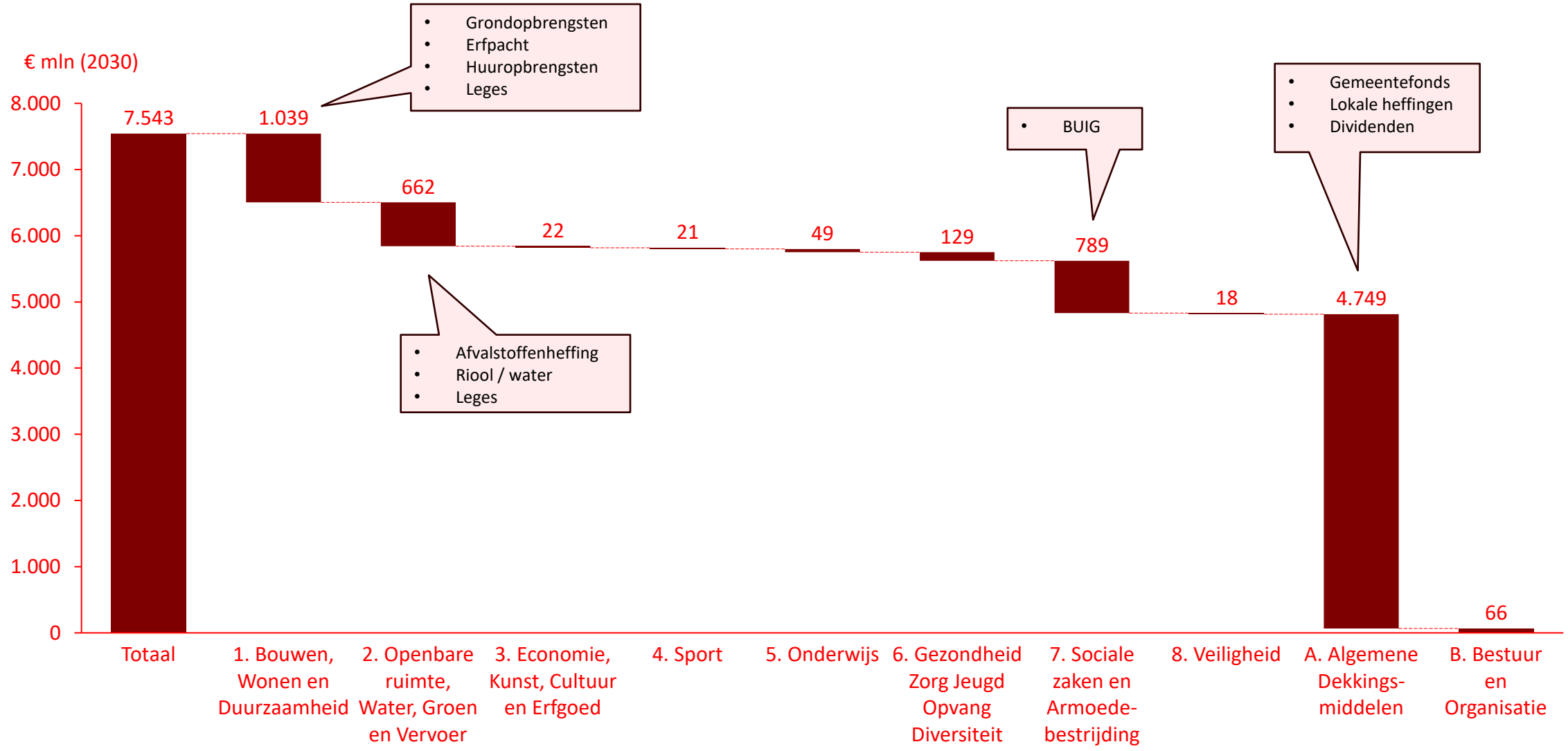

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

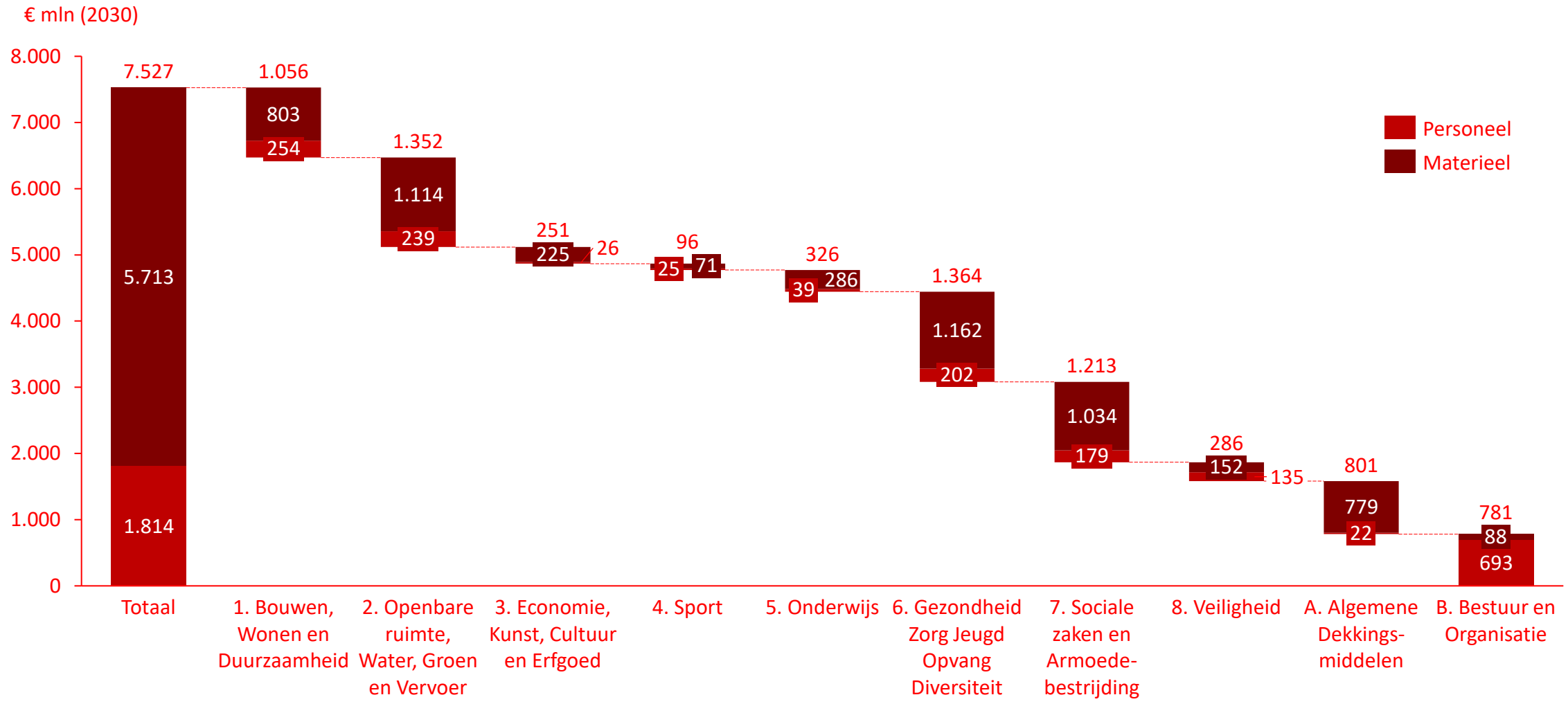
Programma's 1, 2 en 7 hebben deels aanzienlijke eigen inkomsten; overige uitgaven gefinancierd via dekkingsmiddelen in programma A

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

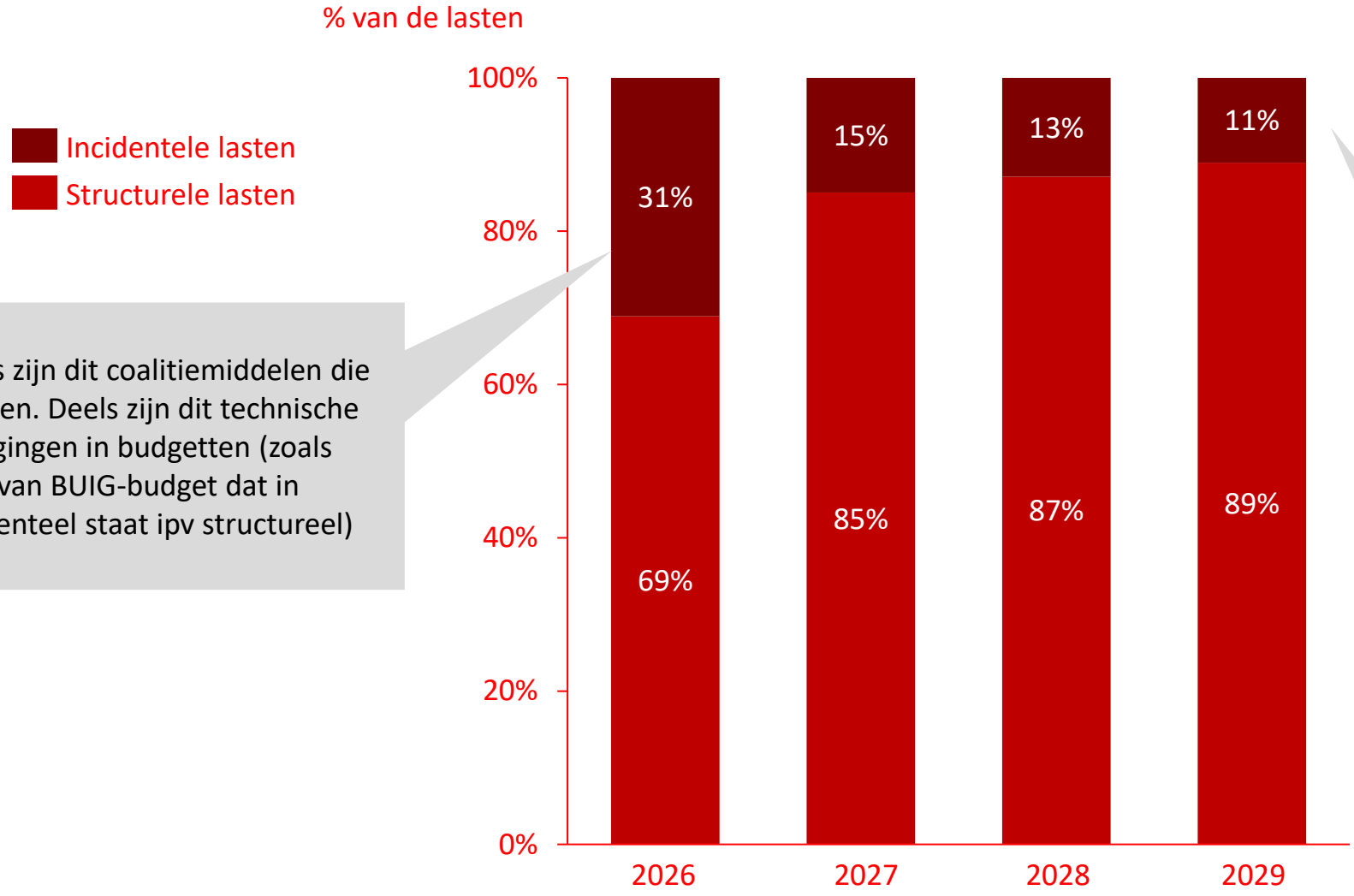
Lasten gemeente Amsterdam in 2030 ruim € 7,5 miljard

24% van totale lasten voor personeel, 76% materieel

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Incidentele lasten nemen komende jaren sterk af; resterende incidentele uitgaven vooral uitgaven voor grondexploitaties

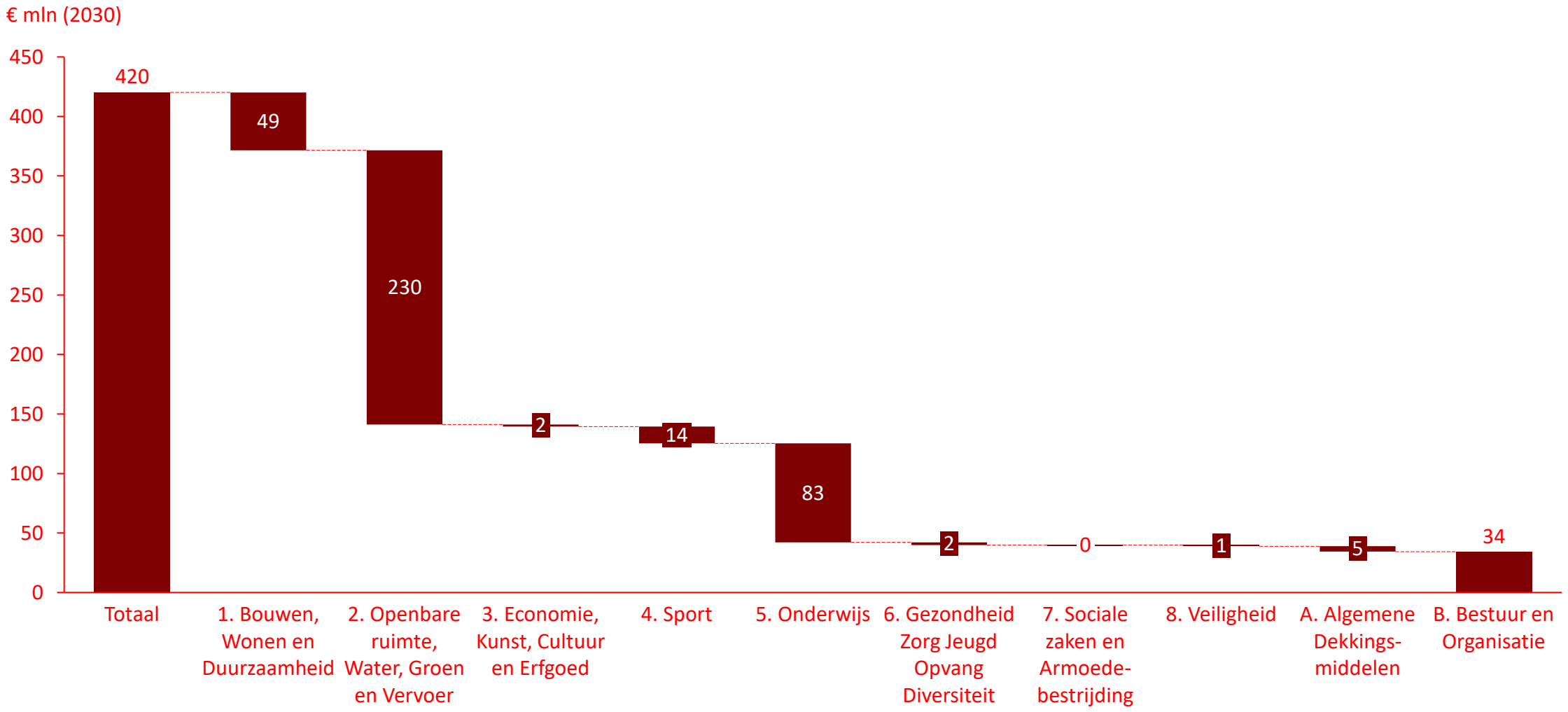
Deels zijn dit coalitiemiddelen die aflopen. Deels zijn dit technische wijzigingen in budgetten (zoals deel van BUIG-budget dat in incidenteel staat ipv structureel)

67% is grondopbrengsten (programma 1), 18% is erfpacht (programma 1), 15% is overig.

Volgens het Besluit Begroting en Verantwoording zijn inkomsten incidenteel als ze voortkomen uit eenmalige of onregelmatige gebeurtenissen (zoals grondverkopen of bij erfpacht afkoop of herziening van canons)

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026, cijfers 2030 niet beschikbaar

Kapitaallasten ca € 420 mln in 2030; meer dan de helft van de kapitaallasten in programma 2

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Gemeenten lijken 15-25% beïnvloedbare ruimte te hebben

Berenschot

Slechts **20 tot 25% van de gemeentelijke begroting is vrij besteedbaar**, de overige 75%-80% zijn gerelateerd aan wettelijke verplichtingen of langjarige verplichtingen

– Berenschot (2025)

BMC BY RANDSTAD

Gemiddeld bedraagt de **beïnvloedbare ruimte zo'n 15 tot 20% van de gemeentelijke uitgaven**

– BMC (2025)

Gemeente Amsterdam

In de Staat van de Programma's is de relevante ***lasten*grondslag** – lastenbudget dat niet gebonden is aan precies omschreven wettelijke taken, aan directe inkomsten of juridische verplichtingen – **ca. € 1,7 miljard.** Op een begroting van € 7,5 miljard is dit dezelfde orde van grootte van het begrotingstotaal als BMC en Berenschot.

Bron: BMC, Berenschot, Raad voor Openbaar Bestuur, Begroting Gemeente Amsterdam 2026

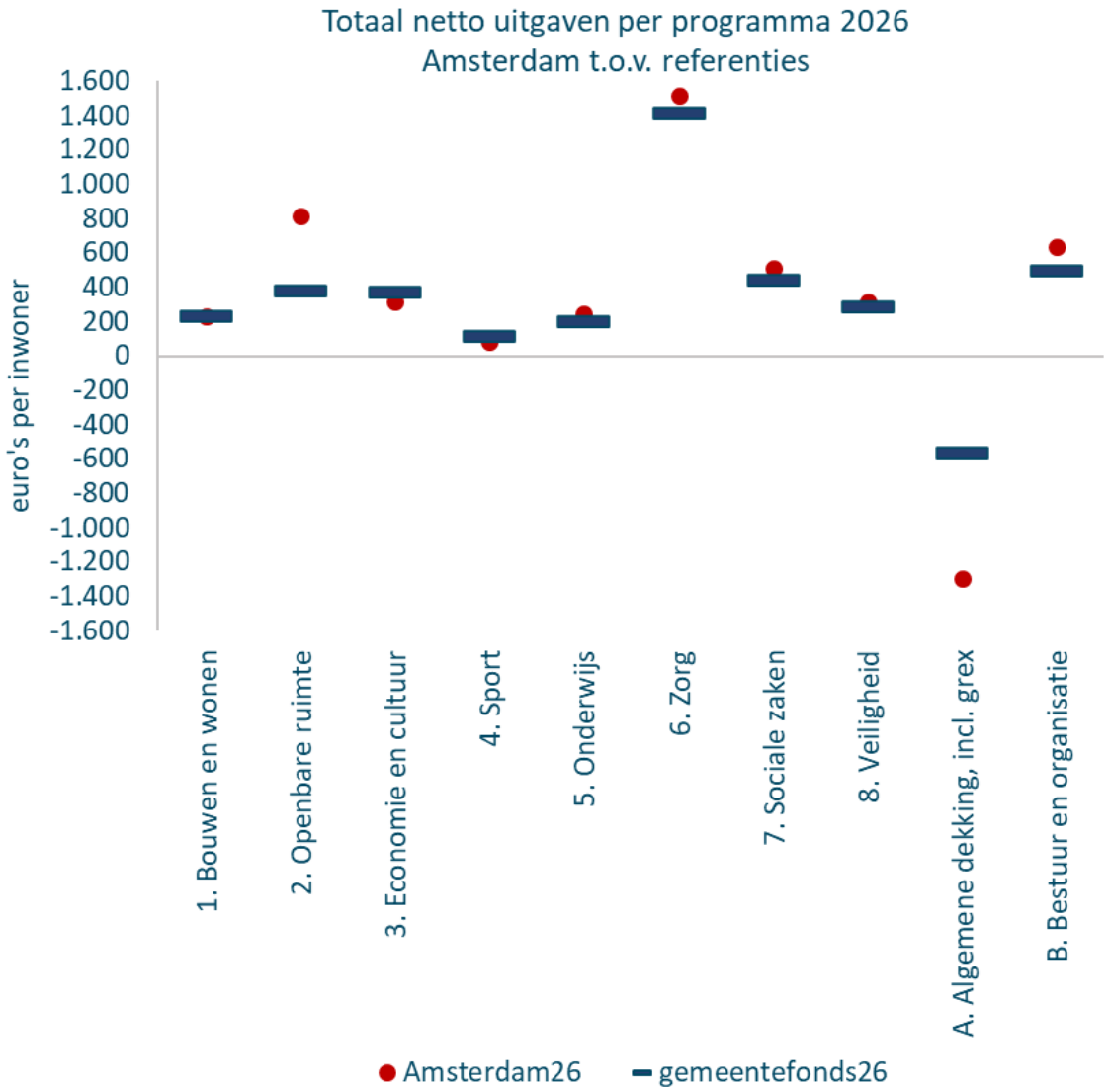
CEBEON geeft aan dat Amsterdam 19% meer te besteden heeft dan het referentiebudget van het gemeentefonds

CEBEON-benchmark (actualisatie 2026) laat zien dat Amsterdam hogere netto uitgaven heeft dan de referentiebudgetten in het gemeentefonds:

- In 2026 heeft Amsterdam € 700 miljoen meer eigen inkomsten dan waarmee het gemeentefonds rekening houdt. Hierdoor kan Amsterdam 19% meer uitgeven dan het referentiebudget van het gemeentefonds.
- De figuur hiernaast geeft weer hoe de netto uitgaven per programma (de rode stip) zich verhouden tot de referentiebudgetten uit het gemeentefonds in 2026 (blauwe streep). CEBEON concludeert: per saldo zijn de uitgaven in 2026 dus duidelijk hoger dan de referentiebudgetten in het gemeentefonds.

Het CEBEON-rapport is beschikbaar via de link op de laatste pagina (zie hier).

CEBEON en Staat van de Programma's hebben een andere scope en aanpak; daarom zijn cijfers niet optelbaar of 1-op-1 vergelijkbaar

Bron: CEBEON, Gemeente Amsterdam; Actueel inzicht in keuzeruimte, 26 maart 2026

Ook bij wettelijke taken is er soms keuzeruimte; verschilt wel sterk per activiteit

Veel gemeentelijke activiteiten zijn wettelijke taken — maar de wet laat bijna altijd ruimte in wat, hoe, of hoeveel. Dit document brengt per activiteit in de begroting in kaart waar die ruimte zit en hoe groot die is, zodat het bestuur dit kan meewegen bij het stellen van prioriteiten.

Wat de wet bepaalt:

- Of een taak uitgevoerd moet worden
- Soms: welk minimumresultaat behaald moet worden
- Soms: aan welke procescriteria voldaan moet worden

Wat het bestuur bepaalt:

- Hoe ambitieus de uitvoering is, boven het wettelijk minimum
- Hoeveel mensen en middelen ingezet worden
- Of Amsterdam boven het wettelijk minimum uitstijgt — en hoeveel

Per activiteit is een inschatting gemaakt van de ruimte die overblijft na aftrek van wat wettelijk gebonden of contractueel vastgelegd is — dat is de grondslag voor de opties.

Indeling van dit document

01 Inleiding en afbakening

02 Overkoepelend beeld van de gehele begroting

03 Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

04 Bijlagen

Dit hoofdstuk bevat de volgende onderdelen

Dit hoofdstuk biedt per programma inzicht in lasten, baten en besparingsopties:

- Handzaam en visueel overzicht per programma waar het programma geld aan uitgeeft en wat de verdeling is binnen het programma
- Overzicht in vogelvlucht van de belangrijkste inzet, het wettelijke kader en de mate van beleidsvrijheid binnen het programma
- Weergave van de keuze- en besparingsopties binnen het programma. Dit zijn technische opties voor mogelijke besparingen of verhogen van baten en zijn geen ambtelijk advies

Elke keuze-optie is uitgewerkt in een fiche. De set aan fiches is ook openbaar beschikbaar in een apart document (zie hier)

- In elk fiche wordt beknopt toegelicht:
  - Beschrijving van de optie
  - Begroting van de activiteit
  - Financiële impact van de optie
  - Impact op de stad en de Amsterdammers
  - Uitvoering en risico's

Besparingsopties zijn 20% met een minimum van 5 miljoen euro

- In de fiches worden een of meerdere besparingsopties uitgewerkt voor een besparing van 20% op de lasten
- Deze 20% is *geen* advies over de mogelijk of maximale besparing. Het percentage van 20% is gekozen om aan te geven wat de impact is bij een substantiële besparing (hoe 'de knop werkt').
- De maatregel kan in vrijwel alle gevallen geschaald worden naar een grotere of kleinere besparing.
- De besparingsoptie heeft een minimum van 5 miljoen euro. Dus als 20% minder is dan 5 miljoen, is het besparingsbedrag geprikt op 5 miljoen.
- Het kan ook gaan om 20% hogere baten

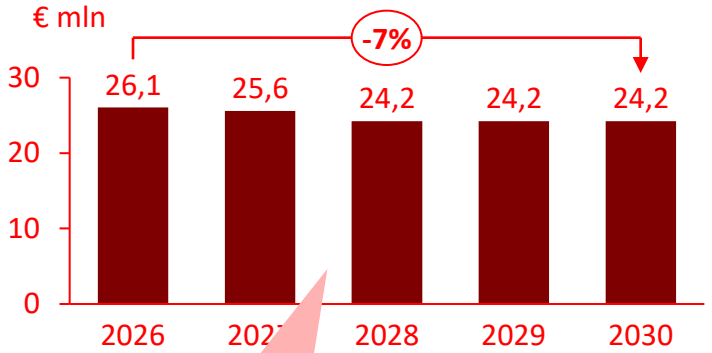
Leeswijzer – hoe ziet de uitwerking van een optie eruit?
Het is de samenvatting van het onderliggende fiche

Dit is het relevant deel van het activiteitenbudget dat 'in scope' is. Over deze grondslag wordt de 20%-besparingsoptie berekend

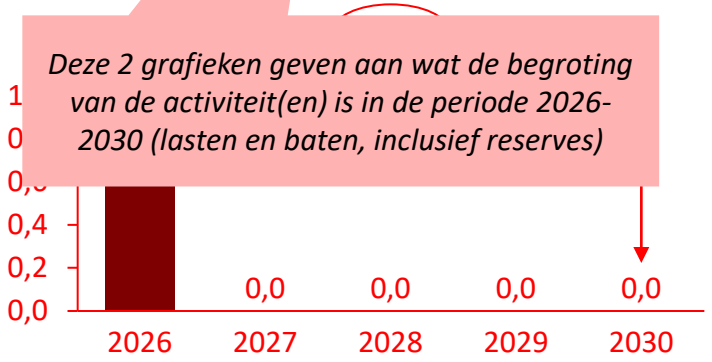
Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030) **X mln**

Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030) **Y mln**

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Deze 2 grafieken geven aan wat de begroting van de activiteit(en) is in de periode 2026-2030 (lasten en baten, inclusief reserves)

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Hier staat de beschrijving van de activiteit, zoals deze in de Begroting 2026 staat.
Tekst hier is direct gekopieerd uit de begroting.
Wel kan de tekst zijn ingekort of afgekapt, omwille van de lengte.

Dit is het potentiële structurele besparingsbedrag van deze optie bij een besparing van 20% op het relevante budget (met een minimum van 5 miljoen euro)

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Hier staat een korte samenvatting van de keuze-optie. Dit is direct overgenomen uit het fiche over deze optie.
Elke optie heeft dus een eigen uitwerking in 2 a 3 pagina's.

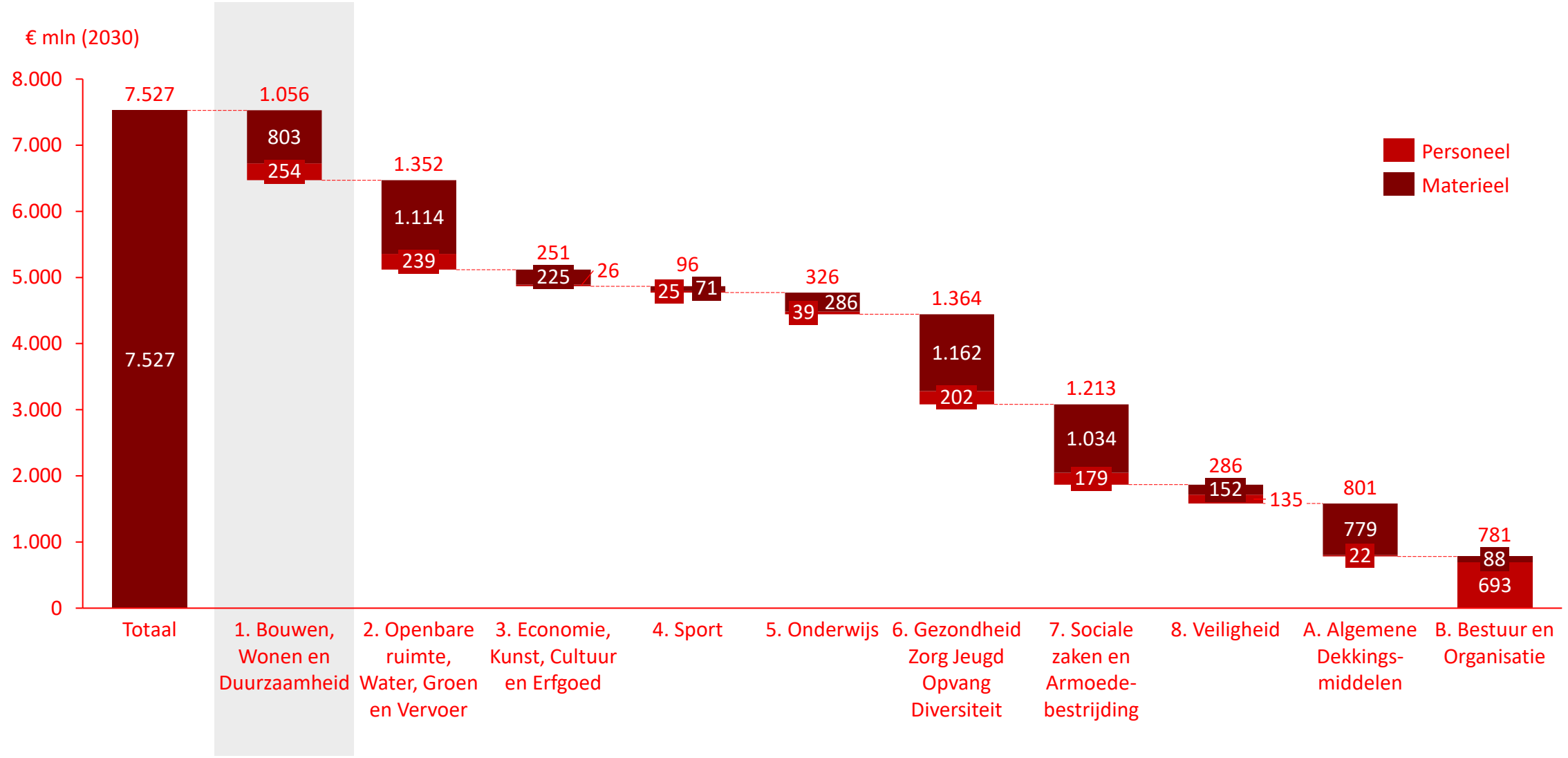
*In het uitwerkingsfiche wordt ook stil gestaan bij de **maatschappelijke impact** van de maatregel op de stad, de Amsterdammers en de organisatie.*

Staat van de Programma's – Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
Programma 2: Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer
Programma 3: Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma 4: Sport en bewegen
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
Programma 7: Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Programma 8: Veiligheid
Programma A: Algemene Dekkingsmiddelen
Programma B: Bestuur en Organisatie

Snel naar:
1. Inleiding
2. Overkoepelend beeld
3. Zicht per programma
4. Bijlagen

Programma 1 (Bouwen, wonen & duurzaamheid) is > € 1 miljard, vooral gebiedsontwikkeling. Grotendeels staan hier baten tegenover

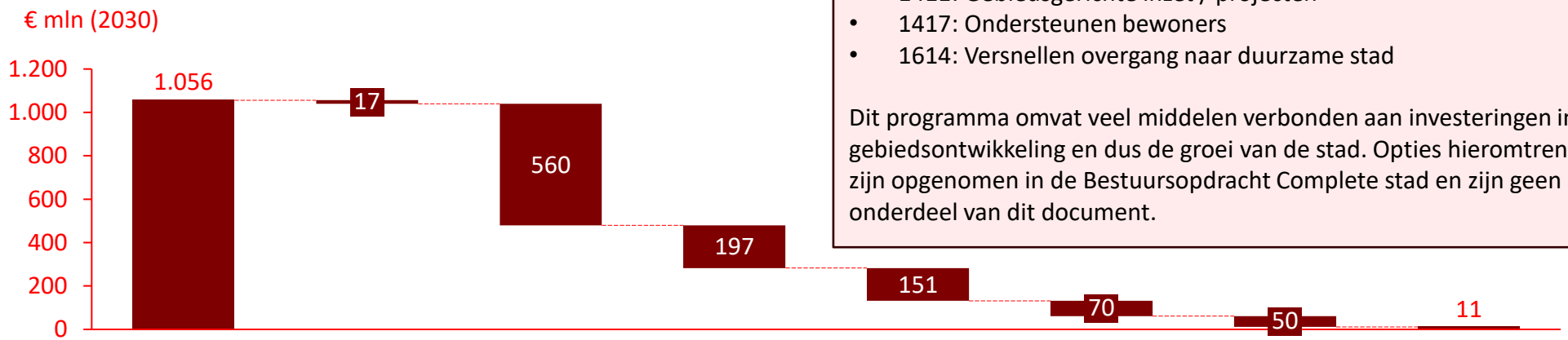
Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Baten en lasten programma 1 per programmaonderdeel

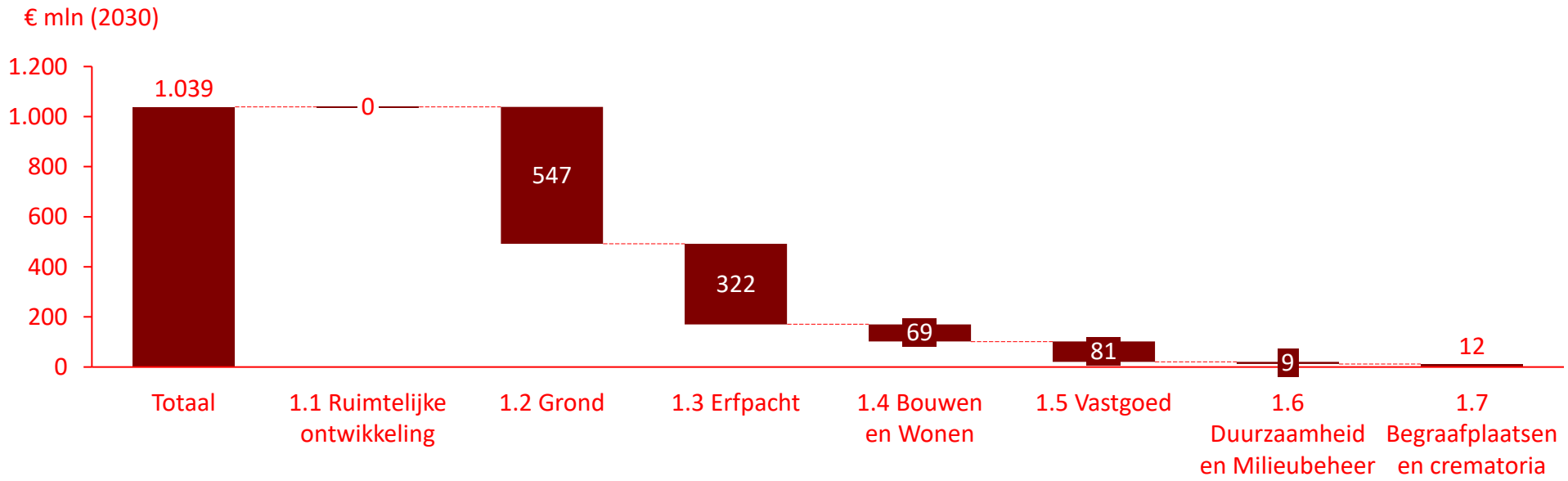
Er zijn 4 keuze-opties geïdentificeerd binnen dit programma:
- 1111: Ruimtelijke beleidsvorming
- 1411: Gebiedsgerichte inzet / projecten
- 1417: Ondersteunen bewoners
- 1614: Versnellen overgang naar duurzame stad

Dit programma omvat veel middelen verbonden aan investeringen in gebiedsontwikkeling en dus de groei van de stad. Opties hieromtrent zijn opgenomen in de Bestuursopdracht Complete stad en zijn geen onderdeel van dit document.

Lasten 2030
(inclusief toevoegingen)

Baten 2030
(inclusief onttrekkingen)

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Programma 1 in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader (1/2)

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid gaat over ruimtelijke ontwikkeling, grond, erfpacht, bouwen en wonen, vastgoed, duurzaamheid en begraafplaatsen. De keuzes betreffen grotendeels (voorbereidingen voor) investeringen in gebiedsontwikkeling en dus de groei van de stad. Keuzes daarvoor zijn opgenomen in de Bestuursopdracht Bouwen voor een Complete Stad. Tegenover een aanzienlijk aandeel van de lasten staan ook baten.

1.1 Ruimtelijke ontwikkeling: Planvorming voor ruimtelijke ontwikkeling: visievorming, kaderstelling en bouwplantoetsing. Wettelijk kader is de Omgevingswet waarin voorgeschreven is hoe plannen voor de fysieke leefomgeving tot stand komen. Het daadwerkelijk gemeentelijk beleid bepaalt Amsterdam zelf, en dient te worden vastgelegd in de Omgevingsvisie. Deze biedt een integraal toetsings- en sturingskader voor de opvang en geleiding van de groei van de stad op langere termijn. Keuzes in Bestuursopdracht Bouwen voor een Complete Stad.

1.2 Grond: Ontwikkelen van gebieden ten behoeve van wonen, werken en maatschappelijke voorzieningen. Dat betekent grond bouw- en woonrijp maken, de grond in erfpacht uitgeven aan ontwikkelaars en gebieden inrichten. Door middel van grondexploitaties (langjarige projectbegrotingen) worden eerste de lasten gedragen (verwerving, sloop etc.) en later de baten ontvangen (gronduitgifte). De resultante van grondexploitaties worden verwerkt in het Vereveningsfonds (VEF). Hierdoor werken de fluctuaties niet direct door in de gemeentebegroting en jaarrekening; en kunnen grondexploitaties met een positief saldo en die met een negatief saldo met elkaar verevend worden. Geen wettelijk voorgeschreven productieniveau, wel procesvereisten uit de Omgevingswet en staatssteunregels (marktconforme prijs). Keuzes in Bestuursopdracht Bouwen voor een Complete Stad.

1.3Erfpacht omvat het geheel aan financiële stromen rondom het erfpachtstelsel. De jaarlijkse lasten bedragen ongeveer € 50 miljoen. Dit bestaat voor circa € 20 miljoen uit interne rentelasten die gemeentelijk in rekening worden gebracht over de in erfpacht uitgegeven grond. De overige kosten zijn de apparaatslasten om het erfpachtstelsel te beheren, waaronder de medewerkers en de ICT-gerelateerde kosten. Tevens worden in 1.3 lasten van grondaankoop geboekt, waarbij de grond gekocht wordt vanuit programmaonderdeel 1.2 (waar de grond is verworven en bouwrijp gemaakt). Vervolgens wordt de grond uitgegeven in erfpacht, waar inkomsten voor binnenkomen (canon of afkoop). De afgekochte erfpacht wordt aan reserve afkoop erfpacht gedoteerd. Na verrekening met reserves wordt jaarlijks ruim € 100 miljoen beschikbaar gesteld voor de algemene middelen.
Het erfpachtstelsel is een Amsterdamse keuze. Mede op basis van de grote operatie de afgelopen jaren, is bekend dat wijzigingen in het stelsel aanzienlijke transitiekosten met zich meebrengen; de inschatting is dat stelselwijzigingen niet tot besparingen leiden in de komende coalitieperiode.

Programma 1 in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader (2/2)

1.4 Bouwen en Wonen omvat een aantal activiteiten die vrij direct volgen uit wettelijke taken:
Vergunningsverlening, toezicht en handhaving (obv de Omgevingswet), grotendeels gedekt uit leges; Controleren en handhaven op het gebruik van woningen (obv de Huisvestingswet, maar met gemeentelijke voorrangsregels); Woonbeleid, belangrijkste kostenpost juridische toetsing en het afhandelen van bezwaar en beroepszaken; Huisvesting van specifieke doelgroepen (urgentiecriteria, huisvesten van statushouders, etc.); uitvoering deels wettelijk (huisvesting statushouders) en voor het andere deel bestuurlijke prioriteiten.

Een ander deel van de activiteiten binnen 1.4 zijn een uiting van Amsterdamse prioriteiten: inzet van projectleiders en programmamanagers voor realiseren van de opgaven van de stadsdelen; ondersteunen van bewoners in kwetsbare buurten met energiebesparende maatregelen (incidenteel en deel afkomstig van het Rijk/provincie); en het subsidiekader voor huurdersbelangen (mn. !WOON).

1.5 Beheer van maatschappelijk vastgoed omvat exploitatielasten (50%), incidenteel onderhoud (20%) en kapitaallasten (30%). Huur- en pachtopbrengsten zijn hoger dan de lasten, omdat er sprake is van een *tenminste* kostendekkende huurprijs. Vastgoedbezit is een gemeentelijke keuze, met uitzondering van onderwijshuisvesting (onderdeel van programma-onderdeel 5.1). Gegeven huidige niveau van onderhoud (niveau sober), kostendekkende cq. marktconforme (voor commercieel vastgoed) huren en reeds bestaande verkoopdoelstellingen, is het aanvullend besparingspotentieel ingeschat als lager dan 5 miljoen euro.

1.6 Duurzaamheid en milieubeheer omvat een aantal activiteiten met verschillende mate van wettelijke verplichtingen. De taken van de Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied zijn vrijwel geheel wettelijk vastgelegd in de Omgevingswet. Dezelfde Omgevingswet beschrijft de gemeentelijke verantwoordelijkheid voor Bodemsanering en nazorg (met Rijksbekostiging).

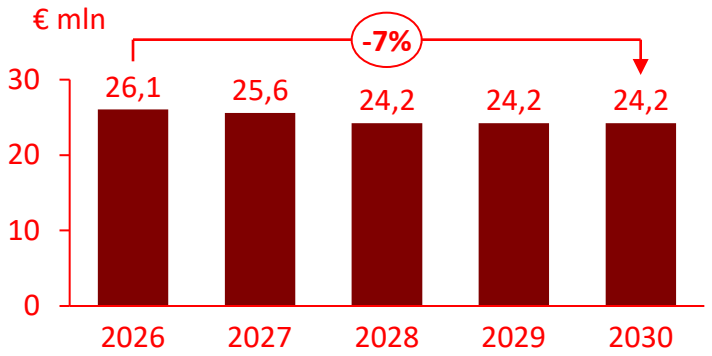
Geen wettelijke taken is het Stimuleren hergebruik en een circulaire economie (van beperkte budgettaire omvang). Versnellen van de overgang naar duurzame energie wordt voor aanzienlijk deel incidenteel gefinancierd; het structurele budget kan in beginsel anders aangewend worden. Relevant is wel dat voor gemeenten een inspanningsverplichting geldt die inhoudt dat de gemeente aantoonbaar en actief beleid moet voeren om de gestelde klimaatdoelen te realiseren.

1.7 Beheer van 13 begraafplaatsen en 2 crematoria. Wet op de lijkbezorging verplicht de gemeente de mogelijkheid tot begraven aan te bieden. Lasten worden grotendeels gedekt uit leges.

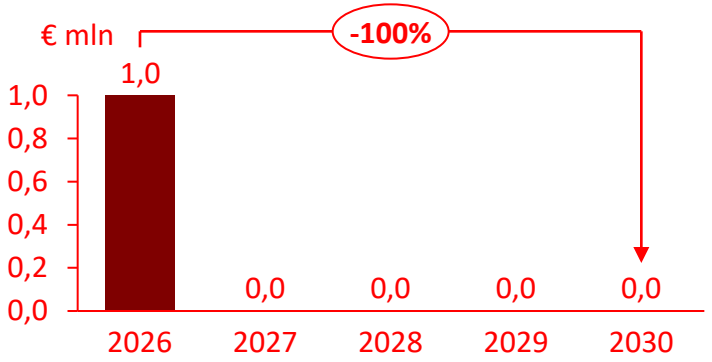
Besparingsoptie binnen activiteit 1.1.1.1 Ruimtelijke beleidsvorming en regio

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	nvt	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Hieronder vallen de uitgaven voor: 1) Het opstellen van ruimtelijk beleid voor de kwaliteit van de fysieke leefomgeving op stedelijke of regionale schaal. 2) Juridische doorvertaling van beleid in het omgevingsplan. 3) Goede informatie en basisbestanden voor beleidsvorming. 4) Uitgaven aan de recreatieschappen.

De totale kosten voor dit onderdeel bestaan voornamelijk uit personeelslasten (70%). Dat betekent dat de bestuurlijke keuzes zich vaak uiten in meer of minder personeelslasten. De bijdragen aan de recreatieschappen bedragen ongeveer 20%. De overige kosten zijn een optelsom van kleinere uitgaven, onder andere voor applicaties en subsidie.

Door ruimtelijk beleid kunnen gewenste ontwikkelingen worden gestimuleerd en ongewenste ontwikkelingen worden voorkomen of beperkt. Er kan zowel een wettelijke aanleiding (verplichting) zijn als een bestuurlijke (ambities college en raad), vaak gaat het om een combinatie. Veel lokaal ruimtelijk beleid is een vertaling van beleid van hogere overheden of vraagt om afstemming en samenwerking met buurgemeenten en andere overheden.

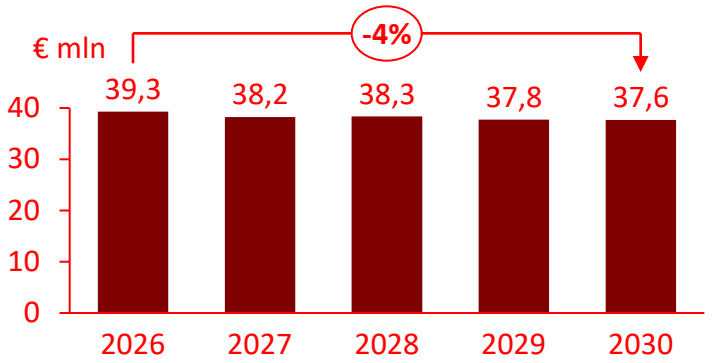
Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Het centrale idee van deze optie is dat bij het ontwikkelen en toepassen van ruimtelijk en regionaal beleid de ruimte voor beleidsafwijkingen wordt beperkt. Dit scheelt kosten in voorbereiding (minder beleidsinzet) maar vooral ook later in de keten (advies, overleg, vergunningverlening etc.).
Gevolg is dat er minder gereageerd kan worden op aanpassings- of afwijkingsverzoeken voor specifieke doelen of doelgroepen; of die later in het ontwikkelproces pas helder worden.
Er is niet 1 ‘beleidsknop’ om te komen tot minder beleidsafwijkingen; dit vergt discipline in alle fases van besluitvorming. Er is dus ook niet een rechtstreekse budgettaire opbrengst in te boeken, noch is op voorhand exact aan te geven waar minder afwijkingen leiden tot minder kosten. Wel is helder dat er potentieel is voor kostenbesparing. Een ruwe schatting is dat dit de orde-grootte van 5 miljoen euro kan halen.

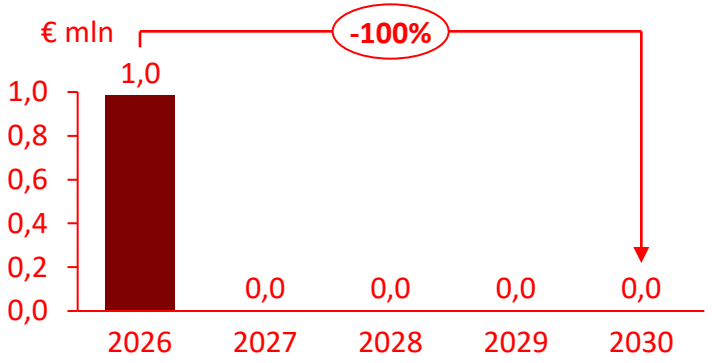
Besparingsoptie binnen activiteit 1.4.1.1 Gebiedsgerichte inzet / projecten

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	37,6 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	7,5 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Dit gaat met name om uitgaven voor ambtelijke capaciteit die nodig is om de opgaven waar de stadsdelen voor staan, op te pakken en/of verder te communiceren en af te stemmen met uitvoerende capaciteit vanuit de directies maar ook bestuurlijk. Te denken valt met name aan de 22 taken die bij het stadsdeelbestuur zijn ondergebracht.
De ambtelijke capaciteit bestaat uit projectleiders en programmamanagers die bestuur en organisatie ondersteunen bij projecten en activiteiten voor het realiseren van die opgaven. Strikt genomen hoort daar ook de ondersteuning toe van projecten en activiteiten uit andere begrotingsprogramma's. Deze werkzaamheden zijn echter niet 1-op-1 aan die programma's te linken en omdat het grootste deel van de inzet op dit programma betrekking heeft staan de betreffende uitgaven hier. Op een klein onderdeel na (WABO-advisering) gaat het om uitgaven die niet wettelijk zijn voorgeschreven. De begrote lasten bestaan voornamelijk uit:

- Personeelslasten van de gebiedspool flex.
- Budget voor gebiedsgerichte projecten.

<u>*Technische*</u> opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

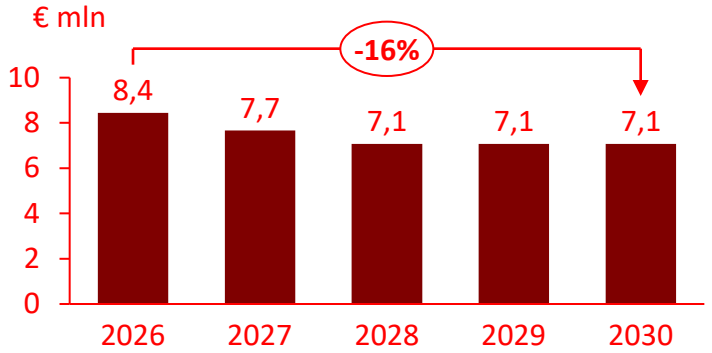
Beperken van gebiedsgerichte inzet door 20% korting op de Gebiedspool of het Opdrachtgeversbudget van de stadsdelen:
Het lokaal bestuur heeft 22 taken en bevoegdheden die worden uitgevoerd. Deels voeren stadsdelen hier regie op en deels nemen ze de uitvoering zelf ter hand. Voor de uitvoering hebben stadsdelen beschikking over vaste en variabele middelen en capaciteit ondergebracht bij de directies (het Opdrachtgeversbudget). Regievoering, planvorming, beleidsrealisatie en uitvoering kenmerken de inzet. Inleveren op deze middelen en capaciteit is navenant inleveren op de uitvoering van projecten, is daarmee inleveren op gebieds- en opgavegericht werken, lokale bestuurlijke prioriteiten en leefbaarheid in de buurten en is inleveren op vast personeel bij zowel stadsdeelorganisatie als cluster R&E. Dit levert spanning op met de organisatieontwikkeling, waarbij de uitvoering meer centraal staat in plaats van beleidsontwikkeling.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

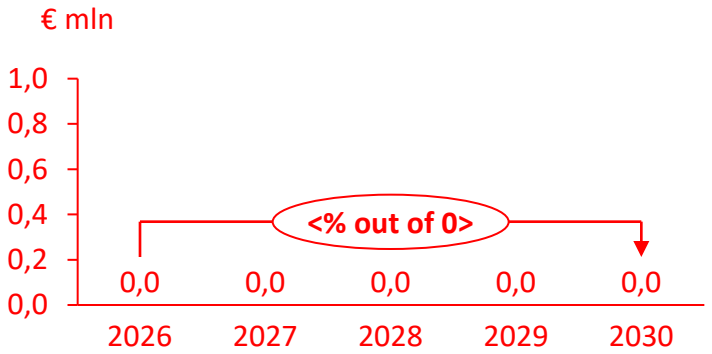
Besparingsoptie binnen activiteit 1.4.1.7 Bewonersondersteuning

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	7,1 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Subsidie voor onafhankelijke ondersteuning en advies voor bewoners

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

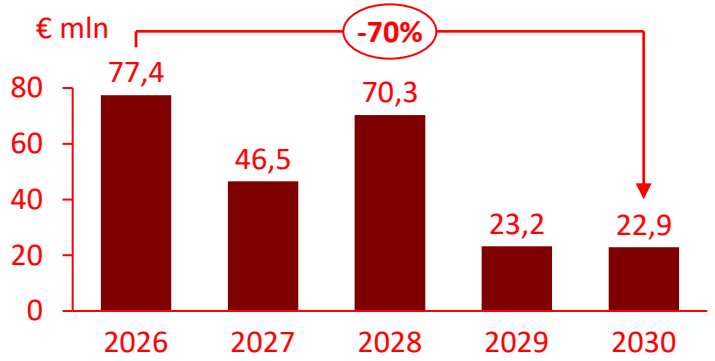
Een besparing van minimaal 5 miljoen op de uitgaven aan bewonersondersteuning betekent het grotendeels schrappen van het relevante budget. Dit betekent dat bewoners en bewonersgroepen met vragen en problemen op het gebied van wonen, niet meer bij stichting !WOON terecht kunnen voor advies en ondersteuning. En huurders kunnen ook niet meer terecht bij het Emil Blaauw Proceskostenfonds (EBF) voor juridische bijstand. De doelgroep die wordt geraakt zijn alle Amsterdamse huurders, woningzoekenden en eigenaar-bewoners in VvE's. Ook de belangen van huurders worden bij serieuze besparingen niet meer vertegenwoordigd door de Federatie van Amsterdamse Huurderskoepels (FAH) en Huurders Netwerk Amsterdam (HNA).

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

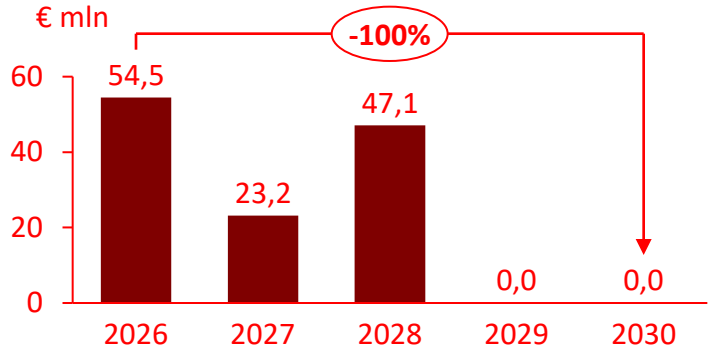
Besparingsoptie binnen activiteit 1.6.1.4 Energietransitie

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	22,9 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026 en iets ingekort)

Energietransitie is de overstap van een energiesysteem (elektriciteit en verwarming) dat voor een groot deel gebaseerd is op fossiele brandstoffen richting een systeem dat gebaseerd is op hernieuwbare bronnen. Voor de verwarming van onze gebouwen en de groeiende vraag naar elektriciteit vraagt dit om aanpassingen in infrastructuur, van een gasleiding naar een warmtenet en/of naar een zwaardere elektriciteitsaansluiting.
Een belangrijk deel van de kosten voor de energietransitie worden vanuit het Klimaatfonds gedekt. (..) Dit fonds is in 2019 gevormd voor € 150 miljoen, hieraan zijn de afgelopen jaren en worden de komende jaren de bedragen onttrokken voor subsidies aan projecten die CO_2 verminderen. Daarnaast voert de gemeente Amsterdam zelf activiteiten uit met grote impact in de energietransitie. Bij de Voorjaarsnota 2024 heeft het college van B&W ingestemd het reserveren van € 15 miljoen structureel vanaf 2025. En om € 50 miljoen incidenteel te reserveren voor het klimaat- en energiebeleid. Voor 2025 is vanuit deze middelen € 35,8 miljoen begroot. Deze worden voor de gehele energietransitie ingezet. Bijvoorbeeld voor het (stimuleren van) duurzaam opwekken van energie, de aanpak van congestie op het elektriciteitsnet, bewonersinitiatieven etc.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

De Amsterdamse inzet op het versnellen van de energietransitie wordt momenteel voor een groot deel gefinancierd uit incidentele middelen. Structureel is een budget van €23 miljoen beschikbaar.
Een besparing van minimaal €5 miljoen structureel betekent de facto dat moet worden gestopt met meerdere programma's die (deels) van structurele dekking zijn voorzien. Hiervoor komen in aanmerking: Elektriciteitsvoorziening Amsterdam (EVA), duurzame opwek en Haven en Industrie (in totaal €8,5 miljoen). Daarnaast kan in theorie worden bespaard op de structurele dekking voor o.a. regie, participatie, strategie en beleid. Naast de bovengenoemde opgaven werken deze teams ook aan de warmtetransitie en energiegemeenschappen.
De consequentie van een structurele besparing van meer dan 5 miljoen is dat een keuze gemaakt zal moeten worden voor alleen de meest noodzakelijke maatregelen en dat de Amsterdamse energietransitie aanpak nagenoeg stil komt te vallen.

Staat van de Programma's – Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
Programma 2: Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer
Programma 3: Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma 4: Sport en bewegen
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
Programma 7: Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Programma 8: Veiligheid
Programma A: Algemene Dekkingsmiddelen
Programma B: Bestuur en Organisatie

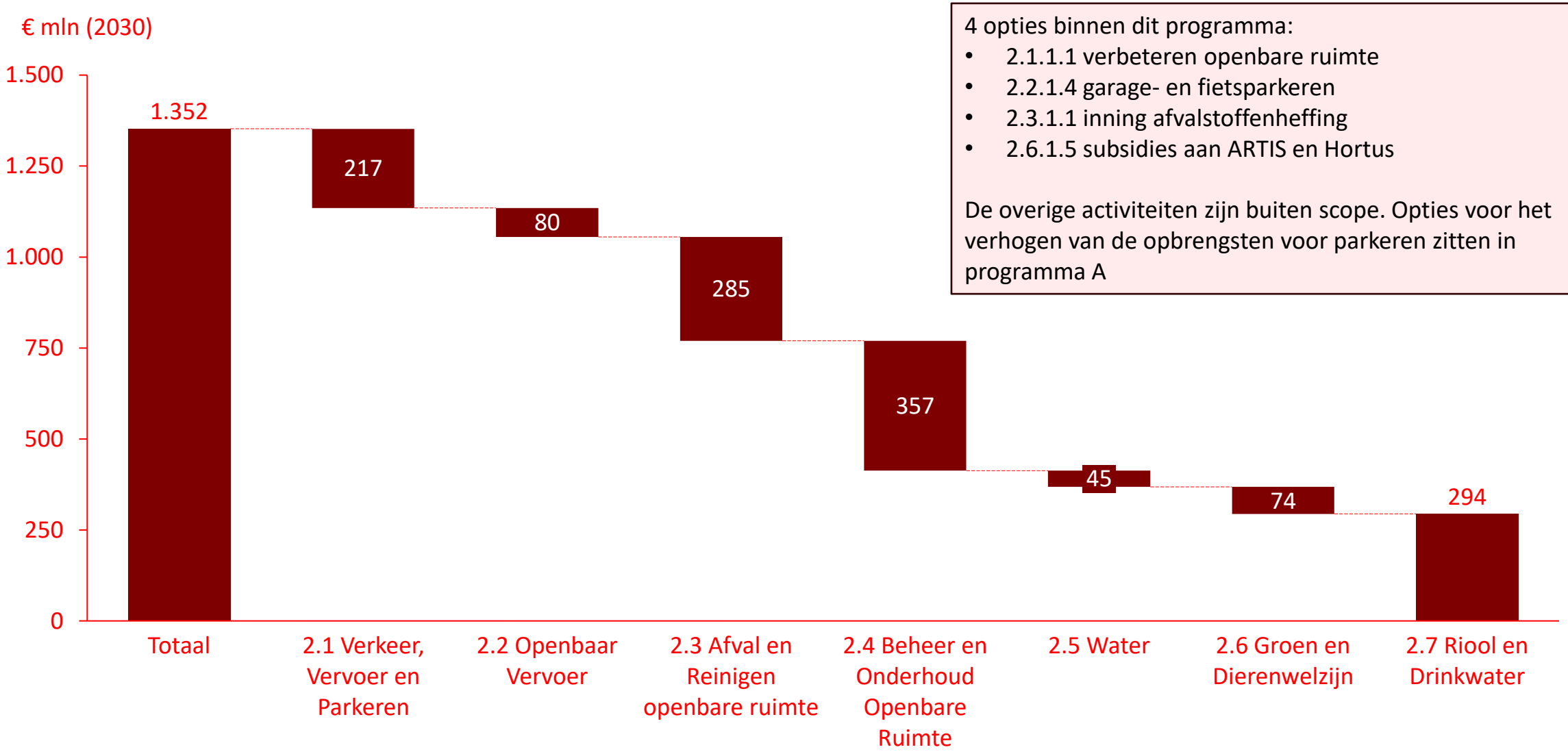
Snel naar:
1. Inleiding
2. Overkoepelend beeld
3. Zicht per programma
4. Bijlagen

Programma 2 (Openbare ruimte, water, groen en vervoer) is in gemeentebegroting een van de grootste programma's

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Lasten programma 2 per programmaonderdeel

4 opties binnen dit programma:

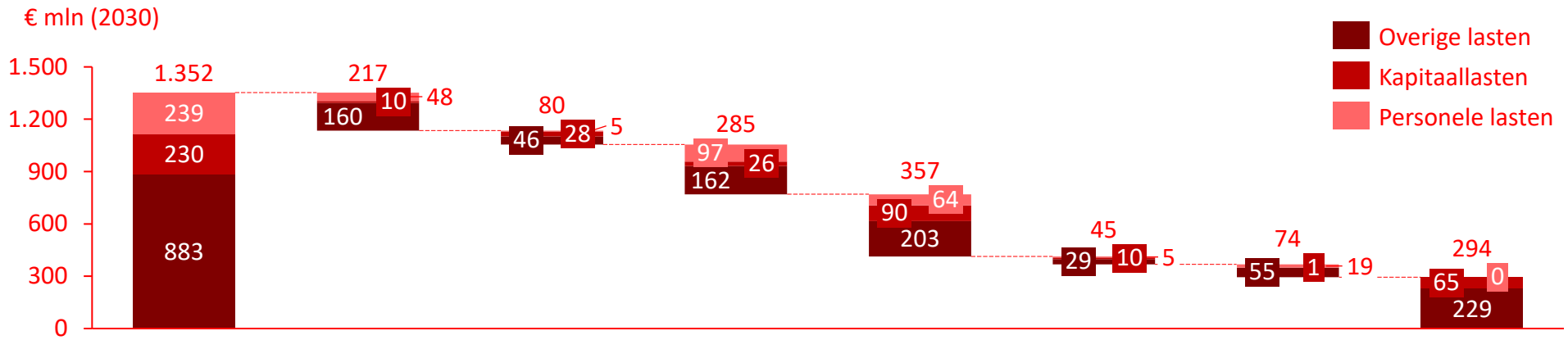
- 2.1.1.1 verbeteren openbare ruimte
- 2.2.1.4 garage- en fietsparkeren
- 2.3.1.1 inning afvalstoffenheffing
- 2.6.1.5 subsidies aan ARTIS en Hortus

De overige activiteiten zijn buiten scope. Opties voor het verhogen van de opbrengsten voor parkeren zitten in programma A

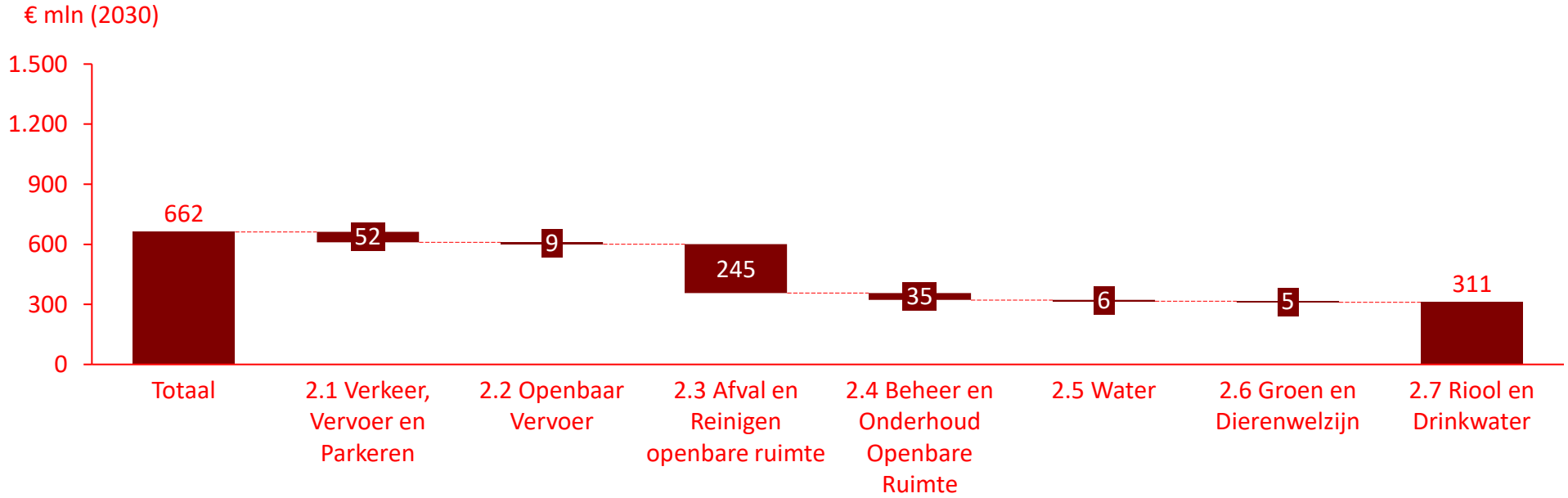
Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Baten en lasten programma 2 per programmaonderdeel en gesplitst in personele lasten, kapitaallasten en overige lasten

Lasten 2030
(inclusief
toevoegingen)

Baten 2030
(inclusief
onttrekkingen)

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Programma 2 in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader

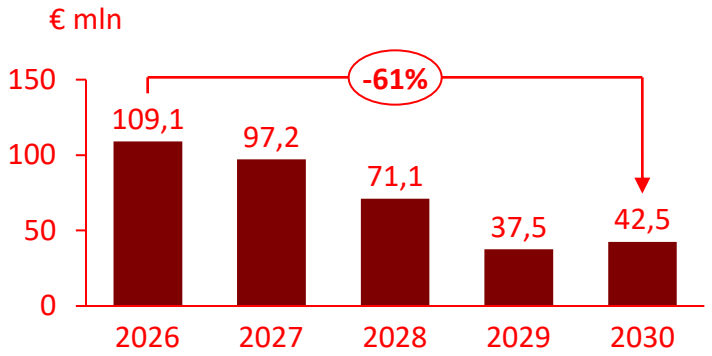
De wettelijke basis voor de meeste inzet in dit programma is het Burgerlijk Wetboek: de gemeente is als eigenaar van de openbare ruimte aansprakelijk voor schade door haar opstallen. De keuzeruimte zit in: a) het aantal assets om aan te leggen en dus te onderhouden – zodra een investering in een asset is gedaan, zijn de onderhoudskosten grotendeels niet-beïnvloedbaar geworden, b) het kwaliteitsniveau waarbij CROW-normen de facto standaard zijn, maar niet wettelijk vastgelegd (de wet kent alleen de open norm dat de eigenaar aansprakelijk is voor gebreken), c) hoe de gemeente die norm operationaliseert: inspectiefrequentie, meetmethode en reactietijd, en d) de mate van kostendekkendheid bij gesloten systemen als afval en riool/water.

- Verkeer, vervoer en parkeren (2.1): De gemeente beheert en verbetert de openbare ruimte, verzorgt verkeersmanagement, straatparkeren, garage-/fietsparkeren en luchtkwaliteit. CROW-normen zijn de facto landelijke standaard; Amsterdam hanteert niveau C (sober). Aanvullend investeert de gemeente in stadsverbetering / toekomstbestendige maatregelen — dit is veelal een beleidskeuze, geen wettelijke verplichting. Parkeerbeheer heeft kosten, maar veel grotere baten (in programma A). Voor luchtkwaliteit gelden aangescherpte 2025 Europese normen.
- Openbaar vervoer (2.2): De gemeente investeert in OV-infrastructuur, vaak via de Vervoerregio, en beheert haltes en busbanen als wegbeheerder. Veerverbindingen beschouwt de gemeente als "varende wegen" voor fietsers en voetgangers — niet wettelijk, maar wel contractueel vastgelegd in een langjarige overeenkomst met GVB en het Rijk.
- Afval en reiniging (2.3): De gemeente houdt de openbare ruimte schoon en zamelt afval in. Afvalstoffenheffing mag maximaal kostendekkend zijn; Amsterdam kiest ervoor om niet kostendekkend te heffen, met ca. €30 mln bijdrage uit algemene middelen, en om kwijtschelding te verlenen aan burgers met een laag inkomen. De gemeente is verplicht tot gescheiden inzameling of nascheiding.
- Beheer en onderhoud openbare ruimte (2.4): Constructief onderhoud van bestrating, straatmeubilair, speelvoorzieningen, bruggen, tunnels, sluizen, verlichting en verkeersregelinstallaties. Wettelijke basis: Burgerlijk Wetboek en Wegenwet. CROW-normen met niveau C als ondergrens, of (strenge) NEN normen.
- Water (2.5): Operationeel waterbeheer en bediening van sluizen, bruggen, kades en binnenwatergebruik. Grootste kostenposten: bediening/onderhoud sluizen en bruggen, baggeren en drijfvuilvissen.
- Groen en dierenwelzijn (2.6): Aanleg en onderhoud van groen in de stad en het Amsterdamse Bos. Wettelijke basis: aansprakelijkheid als eigenaar van een opstal (o.a. bomen) plus de Omgevingswet voor regels fysieke leefomgeving. Ook CROW C sober als niveau.
- Riool en drinkwater (2.7): Wettelijk verplicht op grond van de Omgevingswet en Drinkwaterwet. Dit zijn gesloten financieel systemen: de gemeente mag niet meer heffen dan de kostprijs voor Rioleringen, terwijl deze voor Drinkwater minimaal kostendekkend moet zijn.

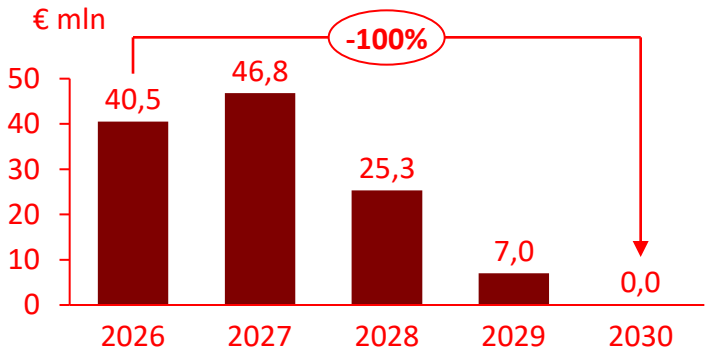
Besparingsoptie binnen activiteit 2.1.1.1 Verbeteren openbare ruimte

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	42,5 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	8,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, ingekort)

Aanpassingen in de inrichting van de openbare ruimte zijn bedoeld om deze enerzijds veiliger, toegankelijker, leefbaarder en duurzamer te maken, en anderzijds om de groei van de stad en het aantal verkeersbewegingen op te vangen via het programma Stadsverbetering. Via programma Stadsverbetering wordt dekking georganiseerd voor uitgaven tot € 7,5 miljoen. Grotere projecten worden gefinancierd als investeringen (via kapitaallasten) met een gemiddelde afschrijvingstermijn van 25 jaar. Deze uitgaven aan projecten worden integraal afgewogen in het programma Stadsverbetering in combinatie met onderhoud aan de assets.

Het programma Stadsverbetering betreft een bestedingsplan met projecten in de openbare ruimte met een looptijd verdeeld over meerdere begrotingsjaren. In 2026 betekent dit dat vanuit programma Stadsverbetering voor circa €47 miljoen euro aan werken in de openbare ruimte worden voorbereid en uitgevoerd. Hier zijn ook bijdragen vanuit de algemene middelen, opdrachtgeversbudget, en bijdragen van derden, zoals de Vervoerregio aan toegevoegd. (… meer toelichting in begroting)

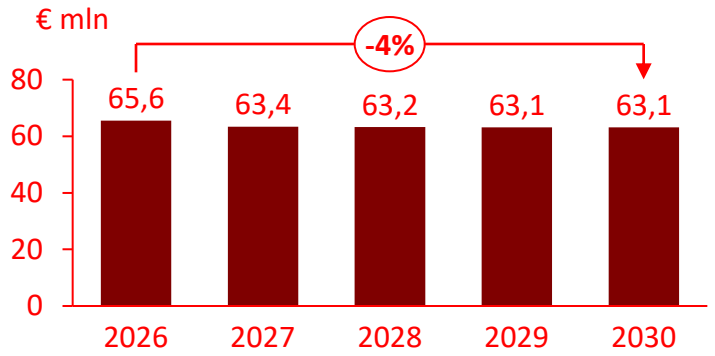
Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Het budget Stadsverbetering zorgt ervoor dat de stad beter om kan gaan met de gevolgen van woningbouw en groei in de stad beter op te vangen. Straten en pleinen worden aangepast, bijvoorbeeld door meer ruimte voor fietsers of voetgangers te maken vanwege toenemende drukte, of door extra groen of maatregelen tegen wateroverlast. Deze aanpassingen gebeuren vooral als er toch al onderhoud nodig is. Verder is het budget voor projecten zoals fietsparkeergarages, het verbeteren van sociale- / verkeersveiligheid, schonere lucht en voor de planvorming van grote projecten als het sluiten van de ringlijn. De gemeente werkt hiervoor samen met partners zoals de Vervoersregio Amsterdam (VRA) en het GVB.
Als het budget met 20%, ongeveer €8 miljoen, wordt verlaagd, betekent dit dat we vaker dan nu de oude situatie (bijv wegen, groen, speeltoestellen) bij onderhoud herstellen en terugleggen en er minder ruimte is voor toekomstbestendige maatregelen. Door ander en intensiever gebruik van de openbare ruimte kunnen hierdoor meer verkeersonveilige situaties ontstaan. De stad kan hierdoor minder goed omgaan met de uitdagingen die op ons afkomen, waaronder extra maatregelen in het kader van sociale veiligheid.
Het budget Stadsverbetering is ook nodig voor planvormingskosten van grote projecten als Westbrug, Sprong over het IJ en sluiting van de metro ringlijn. Met minder budget is cofinanciering van Vervoerregio en Rijk voor deze projecten onzeker en is goede planvorming niet mogelijk. De plannen en projecten die nu lopen, duren tot en met 2029. Als deze projecten nu moeten stoppen, is dat kapitaalvernietiging. Daarom zou deze bezuiniging ingaan vanaf 2030.

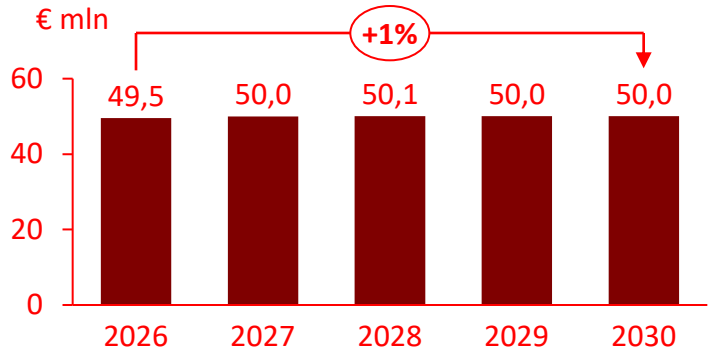
Besparingsoptie binnen activiteit 2.1.1.4 Garage- en fietsparkeren

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	63,1 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,5 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

De kosten voor de exploitatie van ca. 73 parkeergarages, fietsstallingen, inclusief stationstallingen en terreinen waaronder ook P+R, waarvan ca. 63 in eigendom en ca. 10 die de gemeente huurt (huur met name in Amsterdam Zuidoost). De kosten bevatten onder andere uitgaven voor toegangssystemen en parkeerinstallaties, schoonmaak, beveiliging en beheer en onderhoud van de gebouwen. We exploiteren ook het fietsdepot waar op jaarbasis ca. 70.000 fietsen naar toe gaan. De totale kosten inclusief de kosten van het fietsdepot bedragen ca. € 62 miljoen. De baten die hier tegenover staan bedragen € 50 miljoen. Hieronder vallen niet de uitgaven voor de verwijdering van verkeerd geparkeerde fietsen. Deze vallen onder handhaving en toezicht.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Bezoekers van de stad betalen om hun auto in een *gemeentelijke* parkeergarage of P+R terrein te parkeren. De baten zijn circa €50 mln. Daarnaast betaalt de gemeente parkeerplekken voor bewoners met een parkeervergunning in *externe* garages.

Deze optie betreft twee onderdelen: 1) het ophogen van de tarieven voor bezoekers van gemeentelijke garages en P+R terreinen met 20%. Zonder nader onderzoek is de aanname dat een 20% tariefverhoging een 10% volumedaling met zich meebrengt. De maatregel levert € 4,8 mln extra baten op.

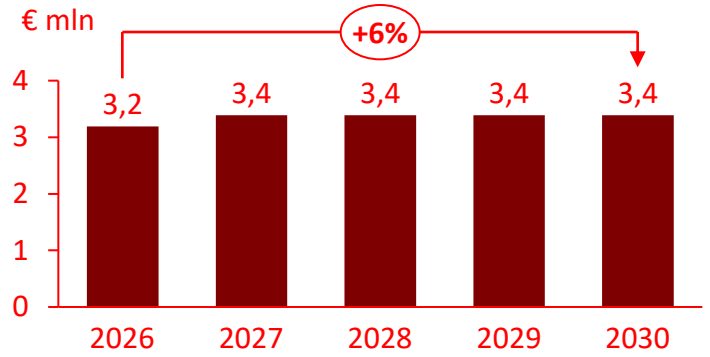
Daarnaast 2) vermindert deze optie de ruimte voor bewoners om te parkeren in *externe* garages. Dit is nu een budget van € 2,7 mln. Vanaf 2028 is hier al € 0,7 mln op bespaard. Dit gaat verder omlaag met € 0,7 mln naar een budget van € 1,3 mln.

Zie ook de opties in activiteit A.1.1.3 over straatparkeren. De 20% besparing / verhoging baten is een combinatie van 2.1.1.4 en A.1.1.3 gezien de samenhang tussen straat- en garageparkeren.

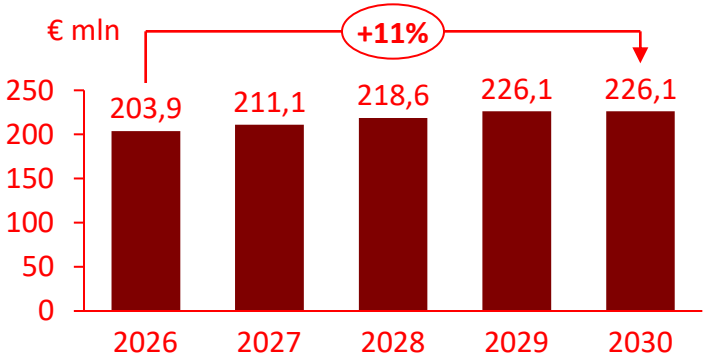
Optie verhogen *baten* binnen activiteit 2.3.1.1 Inning afvalstoffenheffing

Grondslag voor verhogen baten (€ mln, 2030)	32,0 mln	Omvang optie verhogen baten (€ mln, 2030)	32,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Dit zijn de inkomsten vanuit de afvalstoffenheffing (€ 191,1 miljoen) en het reinigingsrecht (ca. € 12,8 miljoen).
Deze baten worden onder andere besteed aan meerdere activiteiten/onderdelen van 2.3 Inzameling en verwerking (€ 168,8 miljoen) en reiniging (€ 22,3 miljoen). En daarnaast aan andere programma's zoals voor toezicht en handhaving (€ 5,5 miljoen) en overhead (€ 12,7 miljoen).

Technische opties voor verhogen baten binnen deze activiteit

De gemeente heft afvalstoffenheffing om de kosten van inzameling en verwerking van huishoudelijk afval te dekken. Het tarief in Amsterdam is nu niet kostendekkend, waardoor er jaarlijks ca €30 miljoen bijdrage vanuit de algemene middelen nodig is voor de kosten van afval en reiniging. Dit is bewust beleid; bij het coalitieakkoord 2022 is €10 mln ingezet voor het dempen van het tarief en bij de begroting 2025 is besloten om de tarieven ASH in 2025 en 2026 nominaal constant te houden. Het dekkingsvraagstuk dat hieraan was verbonden is voor een belangrijk deel geadresseerd door de OZB te verhogen.

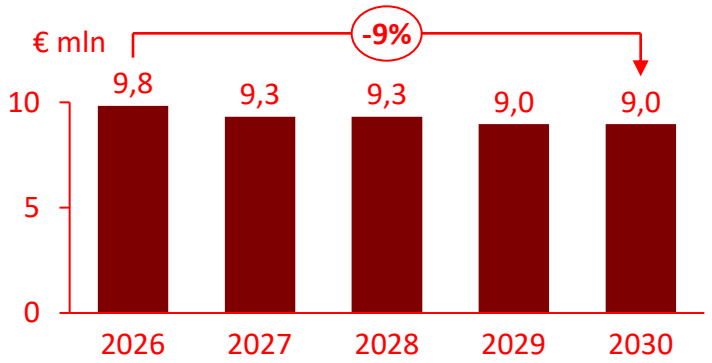
Om kostendekkendheid van de afvalstoffenheffing te bereiken is een verhoging van de tarieven met circa 19% nodig. Deze optie verhoogt de tarieven met dat percentage om kostendekkend te zijn. Het tarief in 2026 voor eenpersoonshuishoudens is €352 en gaat dus naar ~€418 per jaar (+~€65). Voor meerpersoonshuishoudens is het tarief €469 en gaat het naar ~€560 per jaar (+ ~€90).

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

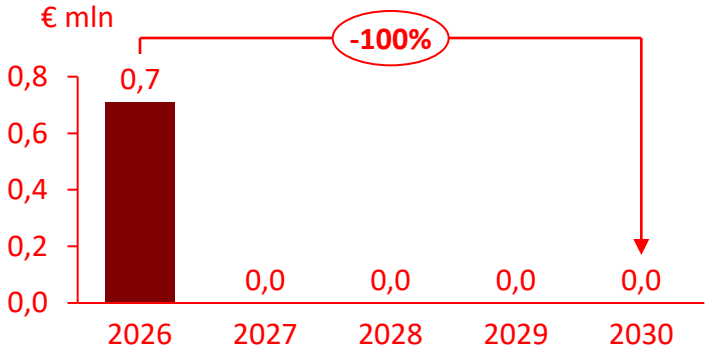
Besparingsoptie binnen activiteit 2.6.1.5 Subsidies Artis en Hortus

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	5,3 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Voor Groen in de Buurt is ca. € 5 miljoen beschikbaar, die verdeeld wordt over 7 stadsdelen die hiervoor groene projecten uitvoeren die worden medebeheerd door bewoners en de gemeente. Hieronder vallen ook het stedelijk groenpunt (Fysiek netwerk voor groene Amsterdammers) en buurtgroen020. nl (digitaal netwerk voor groene amsterdammers).

Artis krijgt € 4,8 miljoen subsidie, die grotendeels besteed wordt aan de instandhouding van de 27 gemeentelijke monumentale panden. Daarnaast is er een kleiner deel van deze subsidie voor de 100.000 jaarlijkse bezoeken van stadspashouders. Ook is bedongen in de subsidievoorwaarden dat Artis ook inzet op de activering van Amsterdammers met afstand tot de arbeidsmarkt.

Voor Hortus is € 0,6 miljoen subsidie beschikbaar gesteld voor stadspashouders en milieueducatie.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Hortus en ARTIS krijgen jaarlijks een subsidie van €5,3 mln van de gemeente. Deze optie zet die subsidies nagenoeg stop. Voor de Hortus is het een exploitatiesubsidie van € 0,5mln per jaar, voor organisatie, programmering en toegankelijkheid voor doelgroepen. Voor ARTIS is de subsidie onderdeel van een brede set aan afspraken tussen ARTIS en gemeente, waarbij ARTIS gebruik maakt van de monumentale gebouwen op het ARTIS-terrein die eigendom zijn van de gemeente Amsterdam. ARTIS doet het onderhoud aan de gebouwen, en de gemeente geeft jaarlijks een subsidiebijdrage van € 4,7 mln. ARTIS investeert zelf ook in de gebouwen omdat het jaarlijkse onderhoud aan de gebouwen en het park fors hoger is dan de instandhoudingssubsidie.

Deze optie gaat we uit van een besparing van €5,0 mln op deze subsidies, waarmee de subsidie feitelijk ophoudt. De subsidies aan ARTIS en Hortus zijn een substantieel deel van hun inkomsten. Stopzetten brengt hen in financiële problemen en betekent dat zij (een deel van) hun activiteiten moeten stoppen.

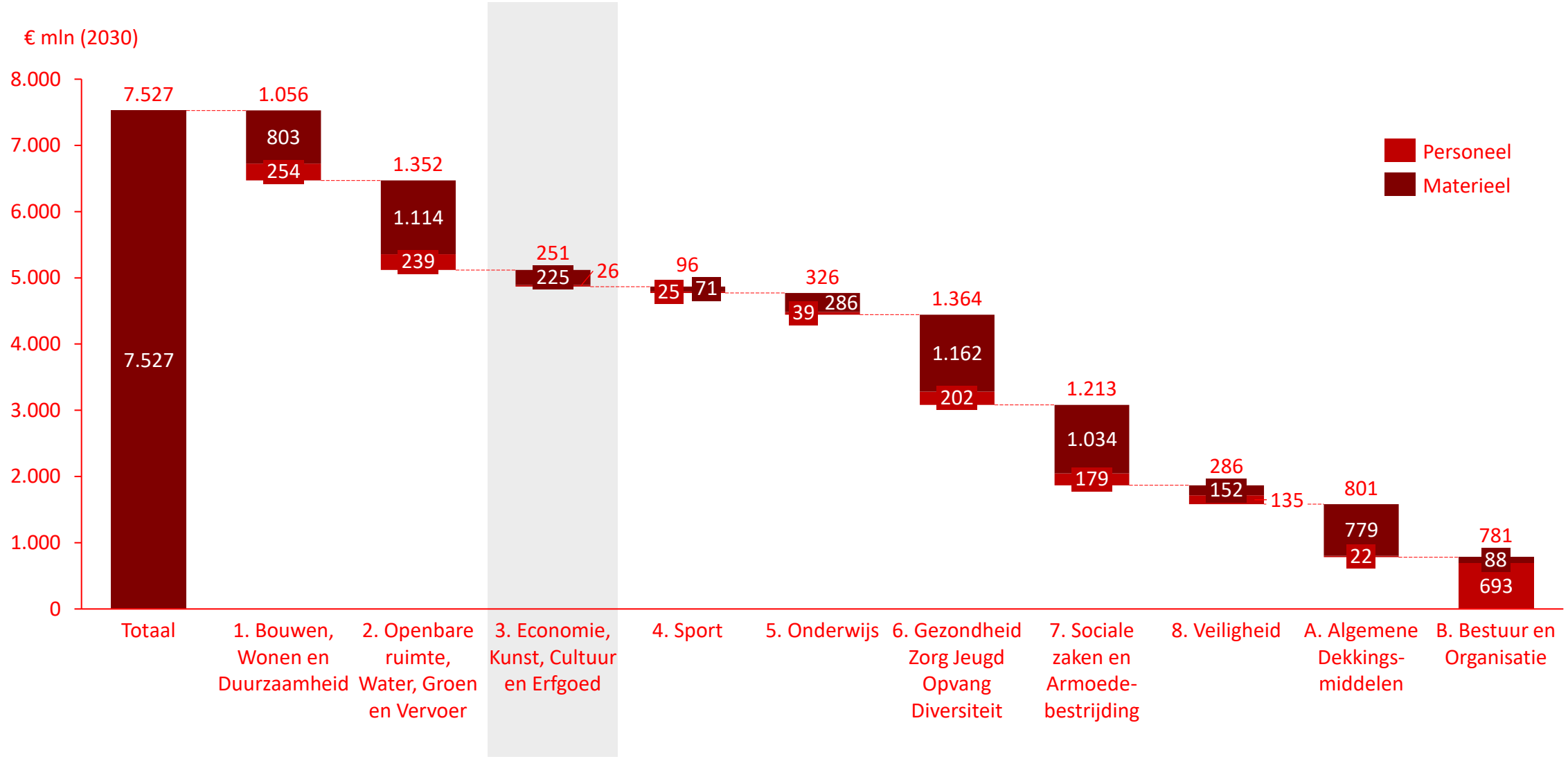
De overige inzet op deze activiteit is ~ €3,5 mln voor groene projecten in de stadsdelen.

Staat van de Programma's – Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
Programma 2: Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer
Programma 3: Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma 4: Sport en bewegen
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
Programma 7: Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Programma 8: Veiligheid
Programma A: Algemene Dekkingsmiddelen
Programma B: Bestuur en Organisatie

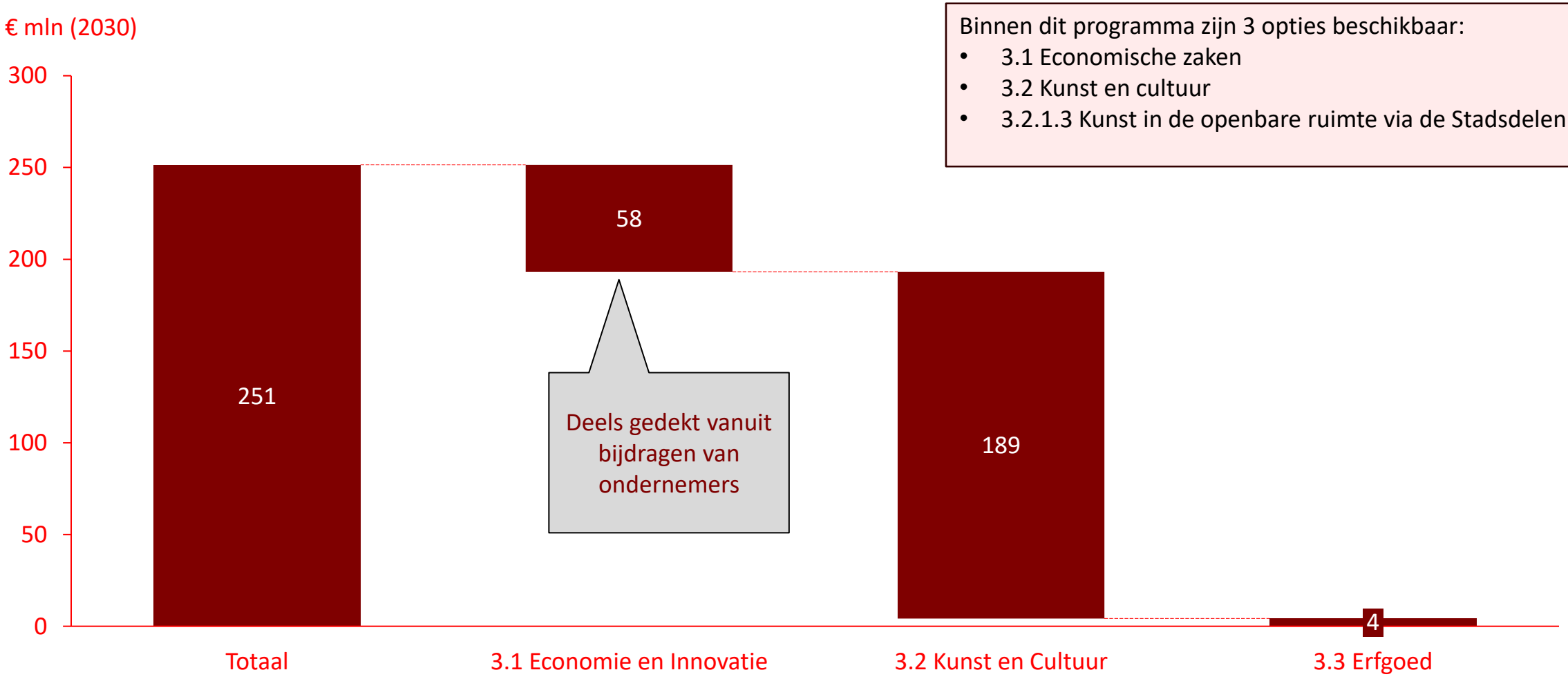
Snel naar:
1. Inleiding
2. Overkoepelend beeld
3. Zicht per programma
4. Bijlagen

Programma 3 (Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed) is financieel van beperkte omvang

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Overzicht begroting in 2030 van programma 3

Binnen dit programma zijn 3 opties beschikbaar:

- 3.1 Economische zaken
- 3.2 Kunst en cultuur
- 3.2.1.3 Kunst in de openbare ruimte via de Stadsdelen

Programma 3: in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader

Programma 3 Economische Zaken en Cultuur bevat een combinatie van het stimuleren van een duurzame economie, en taken gericht op cultuur en erfgoed:

Programma 3.1 Economische zaken

- Dit programma omvat activiteiten op het versterken van economische groei, leefbare stad, duurzaam klimaatbeleid en evenwichtige arbeidsmarkt. Hier ligt geen wettelijke basis onder, maar voert Amsterdamse beleidsprioriteiten uit. De uitvoering is een combinatie van expertise ontwikkeling en subsidies.
- Amsterdam organiseert ‘bedrijfinvesteringszones’ samen met de ondernemers in een gebied (bijv. winkelstraat). De ondernemers betalen de kosten, dus dit is budgetneutraal. Amsterdam organiseert ook openluchtmarkten. (zoals Dappermarkt, Albert Cuyp). De gemeente legt ~4 mln euro toe op de markten.

Programma 3.2 Kunst en Cultuur

- Het kunstenplan wordt elke vier jaar opnieuw vastgesteld. Het college kan de hoogte van de subsidie en de kaders aanpassen. De stadsdelen voeren kunst in de openbare ruimte uit, en hebben een budget voor buurtgebonden kunstsubsidies.
- De kosten voor het gebouw van bijvoorbeeld het Stedelijk Museum zijn ook onderdeel van het kunstenplan, maar niet goed beïnvloedbaar.
- De stadsdelen zijn verantwoordelijk voor regeling van gebiedsgebonden kunst- en cultuuractiviteiten. De gemeente heeft hier veel beleidsvrijheid.
- Ondersteuning in kunst & cultuuronderwijs, waar de gemeente samen met rijk en provincie uitvoering aan geeft.
- De lokale media ontvangen ondersteuning vanuit de gemeente, o.b.v. een wettelijk normbedrag per inwoner.

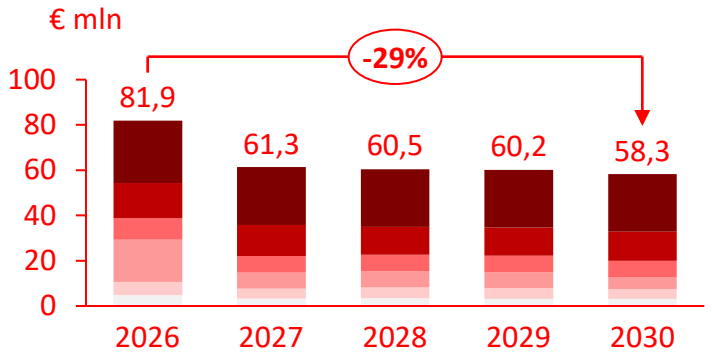
Programma 3.3 Erfgoed

- In financiële omvang beperkt, en voert een wettelijk voorgeschreven taak uit rond o.a. archeologisch onderzoek.

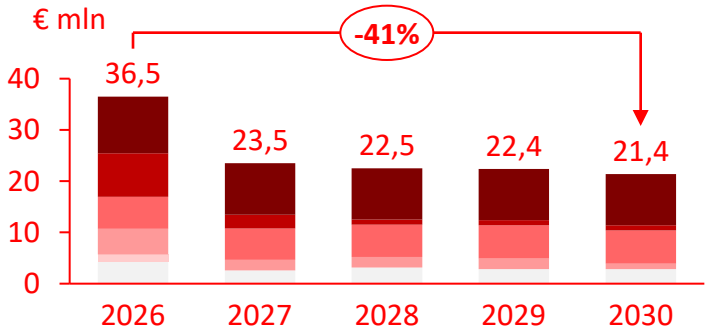
Besparingsoptie binnen activiteiten 3.1 Economische zaken

Bundeling activiteiten 3.1.1.1, 3.1.2.1, 3.1.3.1, 3.1.3.2, 3.1.4.1 & 3.1.5.1

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	31,8 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	6,3 mln

Omschrijving combinatie van activiteiten (overgenomen uit de begroting 2026, samengevat)

- 3.1.1.1 stimuleren en ondersteunen ondernemerschap, door oa. het uitvoeren van de wet op de biz (bedrijveninvesteringszones), en bevorderen vaardigheden van Amsterdamse ondernemers (€ 4,6 miljoen);
- 3.1.2.1 ontwikkelen en ondersteunen innovatieve ecosystemen door o .a. informeren en werven van buitenlandse bedrijven (€ 5 miljoen lasten en € 1,1 miljoen baten) en ondersteunen van innovatieve ecosystemen (€ 5,5 miljoen);
- 3.1.3.1 ruimte voor Werk en voorzieningen, door o.a. beheer van de markten/ambulante handel (€ 6,8 miljoen lasten gedekt door de leges voor vergunningen) en ruimte voor werk bevorderen (€ 2,7 miljoen);
- 3.1.3.2 Reguleren van de deelname aan de bezoekerseconomie door o.a. aanpak Binnenstad ((€ 8,6 miljoen) en bijdrage aan amsterdam&partners ((€ 4,6 miljoen).
- 3.1.4.1 stimuleren verduurzaming van de economie door o.a. informeren over mogelijkheden en samenwerking te bevorderen (€ 1,5 miljoen) en zelf bij te dragen aan innovaties (€ 2,8 miljoen);
- 3.1.5.1 Versterken van de arbeidsmarkt door o.a. kansen op de arbeidsmarkt te verbeteren voor specifieke groepen en bedrijven te ondersteunen bij het opbouwen van een inclusief en divers personeelsbestand (€ 0,8 miljoen) met de juiste vaardigheden.

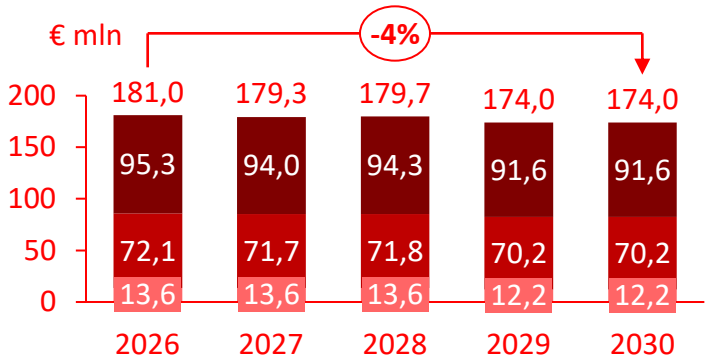
<u>*Technische*</u> opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Met minder inzet EZ beleid kunnen minder plannen worden gemaakt en gerealiseerd. Dit heeft impact op ondernemers, en op bewoners en de waardering van buurten. Dit is uitgewerkt in vier deelonderwerken 1) De extra aandacht voor ondernemers en werkgelegenheid in Nieuw-West, Zuidoost en Noord vervalt. Er is minder ondersteuning voor technologie en innovatie economie. kunnen minder maatregelen meer nemen in de bestaande stad om ondernemers te ondersteunen in het verduurzamen van de bedrijfsvoering 2) Tariefsverhoging van 34% voor de ondernemers op de markten. Dit kan leiden tot minder marktondernemers en lagere inkomsten. Dit raakt Amsterdammers met een laag inkomen, want die gaan relatief vaker naar de markt. Dit raakt ook winkelgebieden die voor hun bezoekersstromen mede afhankelijk zijn van de markt. 3) Stoppen met strategische acquisitie en positionering van internationale congressen. De spreidingsaanpak van de bezoekerseconomie stopt. De gemeente heeft minder regie, data en marketingkracht. 4) Amsterdam neemt vanaf 2030 geen vaardagen meer af van zeilschip Clipper.

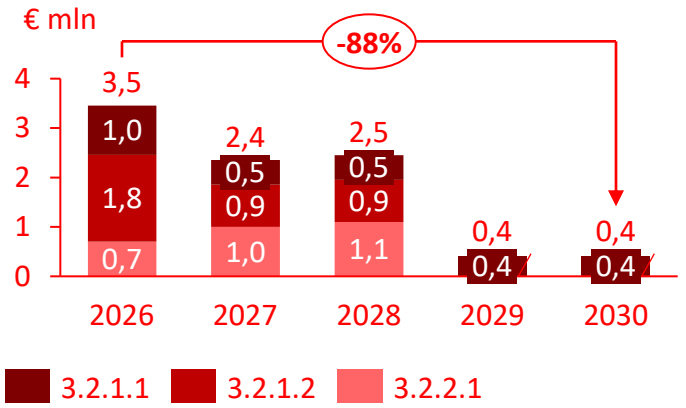
Besparingsoptie binnen activiteiten 3.2 kunst en cultuur

Bundeling activiteiten 3.2.1.1, 3.2.1.2 en 3.2.2.1

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	149,7 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	30,0 mln

Omschrijving activiteiten (overgenomen uit de begroting 2026, ingekort)

Combinatie van activiteiten Kunstenplan, 3.2.1.1 (directe subsidies) en 3.2.1.2 (AFK) en 3.2.2.1 (cultuureducatie). Onder 3.2.1.1:

- De subsidies voor de zeven instellingen die directe subsidie van de gemeente ontvangen (ca 64,4 miljoen).
- De vaste subsidies van het Kunstenplan voor huurkosten in Gemeentelijk vastgoed (ca 19 miljoen). Deze instellingen ontvangen huursubsidie vanuit Kunst en cultuur, en betalen vervolgens zelf huur aan Gemeentelijk vastgoed.
- De kosten voor collectiebeheer van de gemeentelijke kunstcollecties door het Stedelijk museum en het Amsterdam Museum. Zij betalen in ruil een gebruikersvergoeding. Dit is per saldo kostenneutraal.

(…)

3.2.1.2 zijn de subsidies voor het Amsterdams Fonds voor de kunst (AFK). Deze vallen uiteen in uitgaven voor de vierjarige regeling waaruit meerjarensubsidies worden verleend, projectsubsidies, de regeling ontwikkeling, en uitvoeringskosten van het AFK (…).
3.2.2.1 zijn subsidies voor cultuureducatie instellingen die direct onder verantwoordelijkheid van de gemeente vallen: ca. 6,5 miljoen voor muziekscholen (..); ca. 2 miljoen voor cultuurvouchers voor scholen; ca. 1,5 miljoen voor het Jeugdfonds Sport & Cultuur.

<u>*Technische*</u> opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

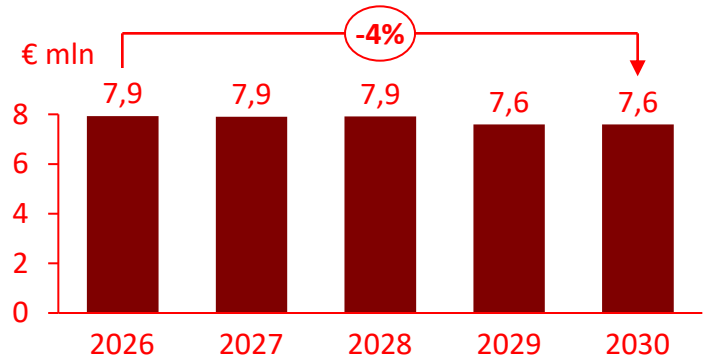
Het budget voor het nieuwe kunstenplan (2029 – 2033) wordt met € 30 mln verlaagd, ten opzichte van de begroting voor het nieuwe kunstenplan 2029. Hierdoor kan een vijfde van de podia, filmhuizen, musea en festivals in de situatie komen dat de instelling moet sluiten.

T.o.v. het vorige kunstenplan valt € 10 mln per jaar aan incidentele middelen weg door afloop van de huidige coalitieakkoord. Deze bezuinigingsoptie komt daar bovenop.

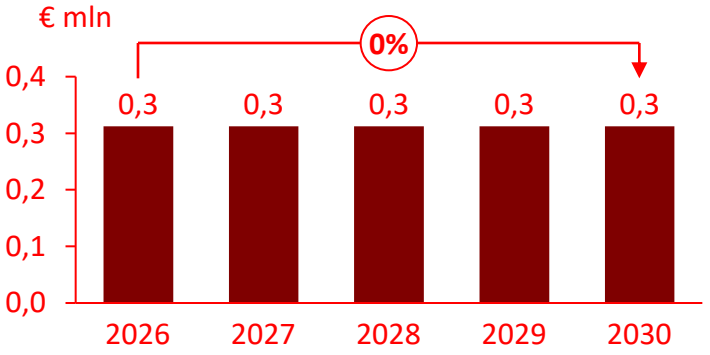
Besparingsoptie binnen activiteit 3.2.1.3 Kunst in de openbare ruimte via de Stadsdelen

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	7,6 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Hieronder vallen de subsidies die vanuit de stadsdelen worden verstrekt voor Kunst en cultuuractiviteiten (ca € 3,7 miljoen), kunst in de openbare ruimte, en eigen budget voor kunst en cultuur bij een aantal stadsdelen.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Amsterdam zet zich in voor een sterke, open en toegankelijke cultuursector. De regeling voor gebiedsgebonden kunst- en cultuuractiviteiten draagt eraan bij dat kunst en cultuur laagdrempelig toegankelijk wordt in de stadsdelen en het stadsgebied. Met een bezuiniging van € 5 miljoen wordt nagenoeg het hele budget geschrapt.

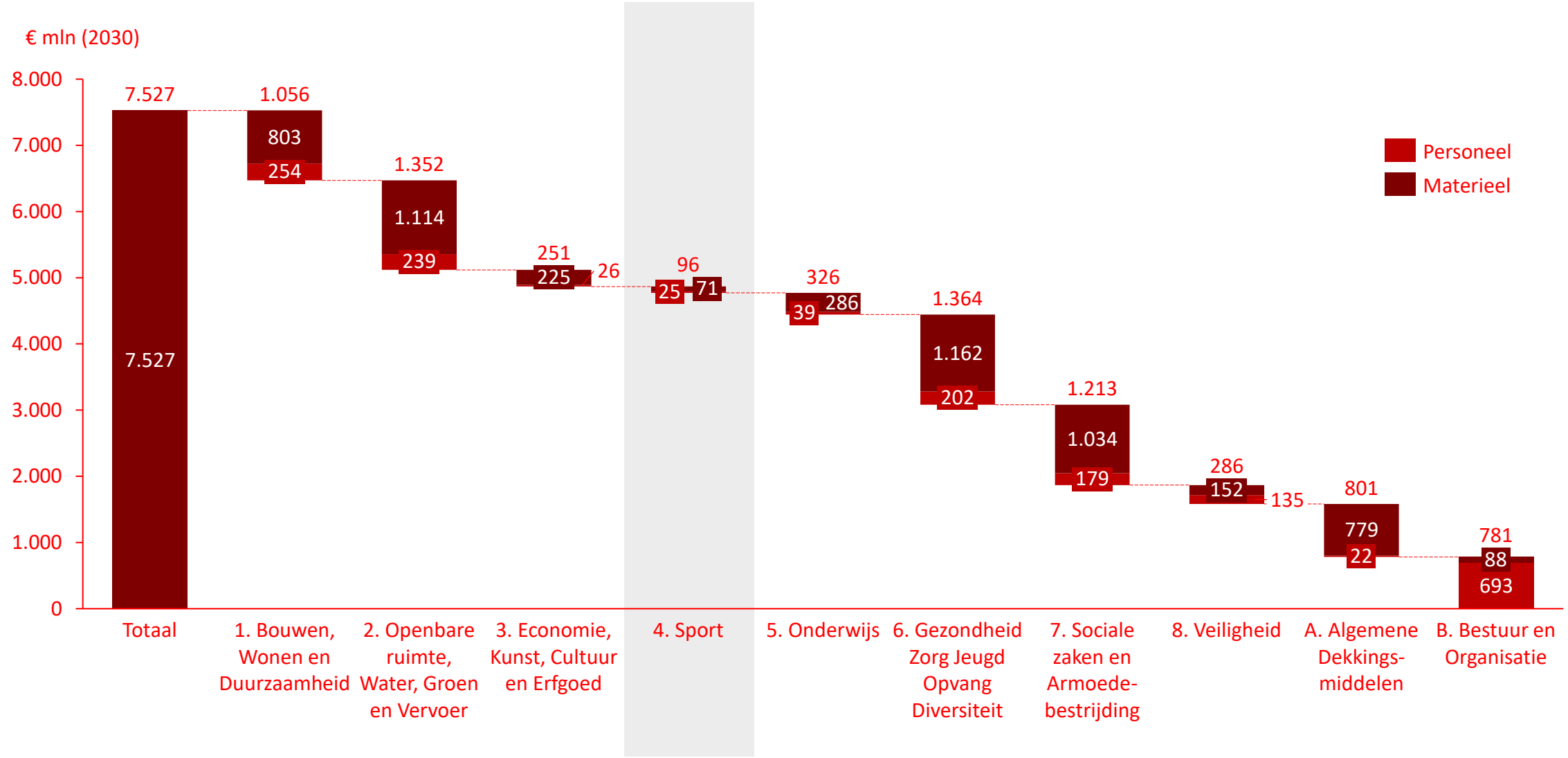
Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Staat van de Programma's – Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
Programma 2: Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer
Programma 3: Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma 4: Sport en bewegen
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
Programma 7: Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Programma 8: Veiligheid
Programma A: Algemene Dekkingsmiddelen
Programma B: Bestuur en Organisatie

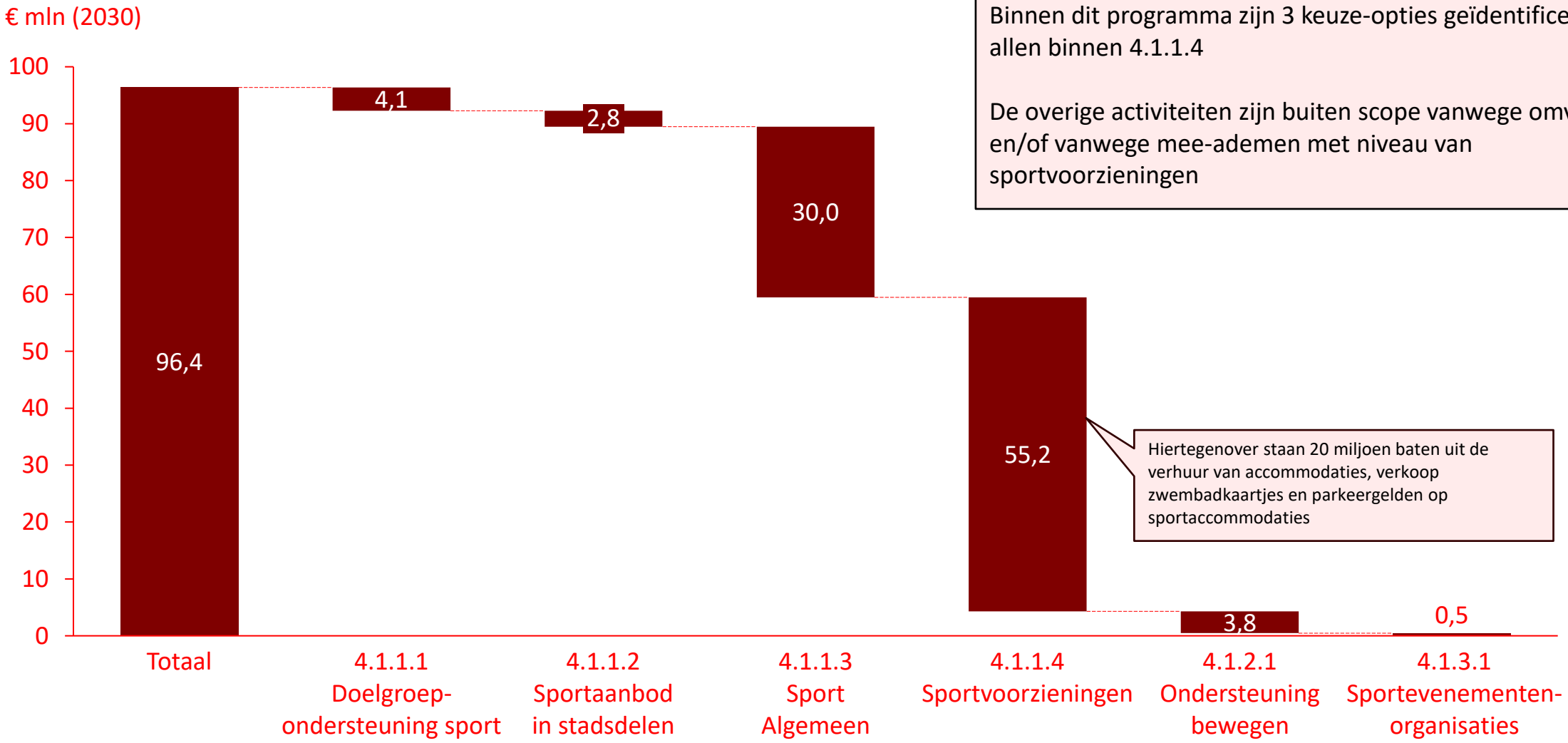
Snel naar:
1. Inleiding
2. Overkoepelend beeld
3. Zicht per programma
4. Bijlagen

Programma 4 (Sport en bewegen) is financieel van relatief beperkte omvang, met 20 miljoen euro baten aan huur- en entree-inkomsten

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Het enige programmaonderdeel (4.1) kent 2 activiteiten met substantiële omvang: Sport algemeen en Sportvoorzieningen

Binnen dit programma zijn 3 keuze-opties geïdentificeerd, allen binnen 4.1.1.4

De overige activiteiten zijn buiten scope vanwege omvang en/of vanwege mee-ademen met niveau van sportvoorzieningen

Hiertegenover staan 20 miljoen baten uit de verhuur van accommodaties, verkoop zwembadkaartjes en parkeergelden op sportaccommodaties

Programma 4 in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader

Vanuit programma 4 Sport en bewegen investeert de gemeente in voldoende passend en toegankelijk sport- en beweegaanbod en locaties.

Er zijn geen wettelijke vereisten aan het niveau op het gebied van Sport. In die zin is 100% van programma 4 wendbaar. Er zijn echter wel enkele restricties: Uitgaven aan activiteiten 4.1.1.2 (Sportaanbod in stadsdelen) en 4.1.2.1 (Ondersteunen bewegen, ook via de stadsdelen) zijn t/m 2030 vastgelegd (regeling Sociale Basis). Budgettair zijn dit bedragen onder de 5 miljoen-grens;

Bijna 90% van de structurele lasten vallen onder 2 activiteiten:

- 4.1.1.3 - *zorgen en faciliteren in ieder gebied voor een kwalitatief goede sociale sportinfrastructuur.* Dit betreft grotendeels algemene uitvoeringskosten voor sport in deze activiteit opgenomen (personeelskosten voor beleid, het subsidiebureau en specifieke ondersteuning en applicaties), die mee-ademen met de taken van Sport.
- 4.1.1.4 - *zorgen voor bouw, exploitatie en beheer van duurzame sportvoorzieningen ook in de openbare ruimte.* Dit zijn de uitgaven voor beheer en exploitatie van sportaccommodaties, zoals sportparken, sporthallen, zwembaden en gymzalen. Hieronder vallen ook vrijwel alle baten (opbrengsten uit verhuur van sporthallen, sportvelden en toegangsgelden zwembaden). Voor 2026 is er als baat ook een rijksbijdrage van 10 mln uit de SPUK Stimulering Sport voor de compensatie van btw. In aanvulling wordt een deel van de activiteiten op gebied van sportstimulering nu gefinancierd uit SPUK GALA (rijksmiddelen buiten programma 4), en worden vanuit programma 4 geco-financierd. Dit geld kan niet zonder meer anders worden ingezet. Als de SPUK afloopt (2027) stopt het deel van de activiteiten dat door de rijksmiddelen gefinancierd wordt. Financiering vanuit programma 4 blijft. Het gaat om 4,5 mln euro aan rijksmiddelen en 6,8 co-financiering in 2026.

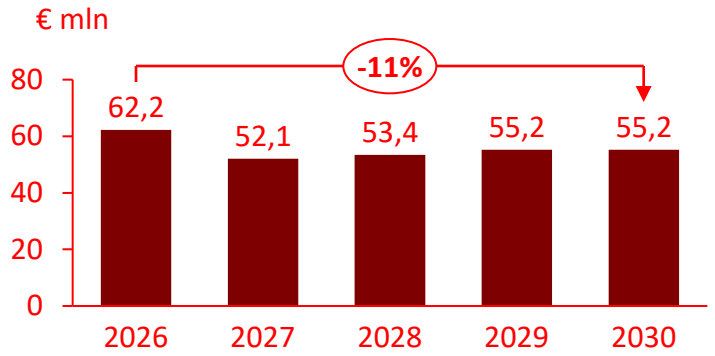
Keuze-opties richten zich daarom op 4.1.1.4. Grofweg zijn de knoppen: verhogen van tarieven; maatregelen om de bezetting te verhogen; beperken van het aantal sportlocaties (met doorwerking op exploitatiekosten; investeringen zijn binnen deze analyse buiten scope) en versobering van de kwaliteit van sportvoorzieningen (onderhoud; investeringen zijn binnen deze analyse buiten scope). De laatste knop heeft geen besparingspotentieel van 5 miljoen euro.

Belangrijk: Programma Sport en Bewegen heeft een groeiende ongedekte opgave, oplopend naar €15 miljoen vanaf 2029. Relevant hierbij is dat Amsterdam structureel minder uit geeft aan sport dan het referentiebudget van het gemeentefonds (Cebeon-benchmark 2026): circa €38 per inwoner (± €35 mln); in 2023 was dit nog ± €26 mln. Ook de sportuitgaven per inwoner zijn in Amsterdam de laagste binnen de G5 (CBS, 2024). De hieronder gepresenteerde opties zijn beoogd om deze opgave op te lossen. Als het besluit hiertoe genomen wordt, zijn deze opties niet breder beschikbaar.

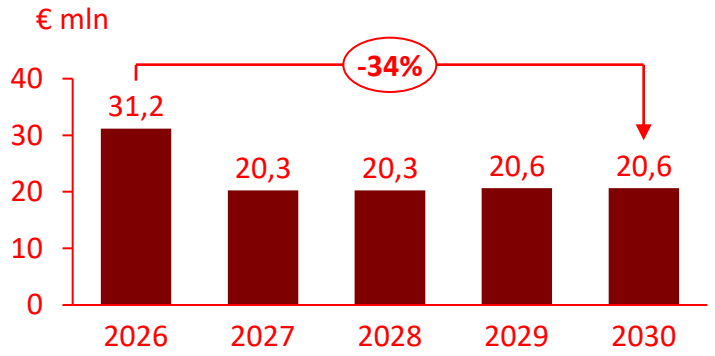
Besparingsoptie binnen activiteit 4.1.1.4 Sportvoorzieningen

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	55,2 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	6,2 / 5,0 / 5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Dit zijn de uitgaven voor beheer en exploitatie van sportaccommodaties, zoals sportparken, sporthallen, zwembaden en gymzalen. In totaal zijn de uitgaven ca. € 72 miljoen (2026). Voor € 53 miljoen worden de voorzieningen door de gemeente zelf geëxploiteerd en voor €19 miljoen is de exploitatie extern uitbesteed. Onder de externe exploitatie valt ook een aantal essentiële accommodaties die niet in eigendom zijn van de gemeente (…). Voor nieuwbouw of vervanging van sportvoorzieningen zijn alleen de personeelslasten voor beleidsvorming hier opgenomen. Er zijn inkomsten van ongeveer € 21 miljoen uit de verhuur van accommodaties, de verkoop van zwembadkaartjes en parkeergelden op de sportaccommodaties.
Daarnaast is er een (tijdelijke) rijksbijdrage van € 10 miljoen uit de Specifieke Uitkering Stimulering Sport voor de compensatie van btw, die bij de lasten over de exploitatie die bij de lasten over de exploitatie van sportaccommodaties verdeeld is.

Belangrijk: Programma Sport en Bewegen heeft een groeiende ongedekte opgave, oplopend naar €15 miljoen vanaf 2029. Relevant hierbij is dat Amsterdam ten opzichte van referentiegemeenten en het Gemeentefonds weinig besteedt aan sport. De hieronder gepresenteerde opties zijn beoogd om deze opgave op te lossen. Als het besluit hiertoe genomen wordt, zijn deze opties niet breder beschikbaar.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Binnen 4.1.1.4 zijn 3 potentiële besparingsopties geïdentificeerd (elke is apart uitgewerkt):

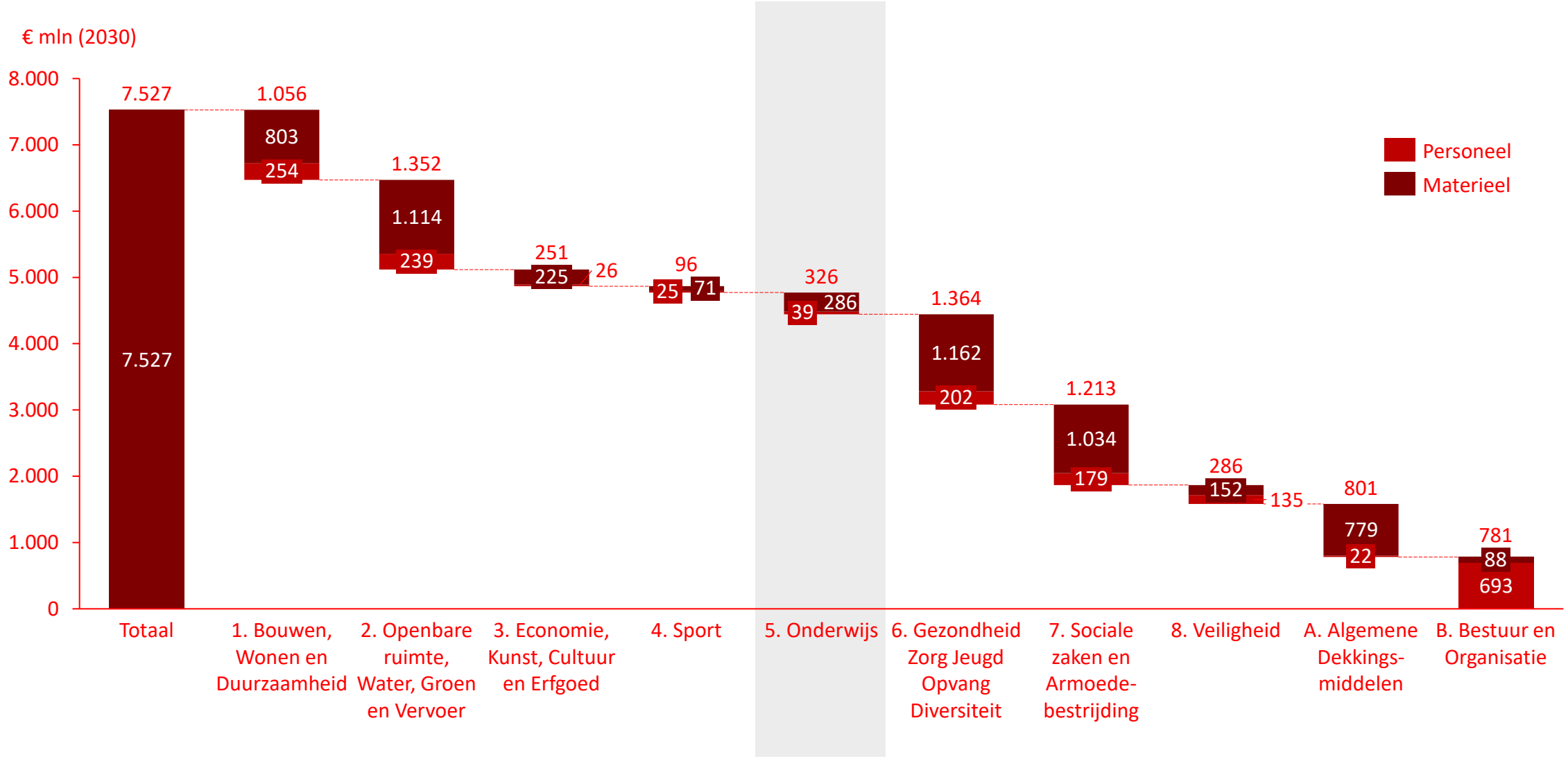
- **Sluiten van sportaccommodaties**, zoals sporthallen, sportparken en zwembaden. Dit leidt bij een doel van 20% lagere lasten, na eenmalige frictiekosten, tot een structurele besparing van 6,2 mln euro door vermindering van beheer- en exploitatiekosten. Afhankelijk van de omvang van de accommodaties houdt dit in dat minimaal 8 grote locaties of maximaal 33 kleinere locaties worden gesloten. Dit heeft onvermijdelijk impact op de sportdeelname en zwemvaardigheid, met name onder de jeugd.
- **Verhogen tarieven** van de verhuur van sportaccommodaties en de verkoop van zwemkaartjes met gemiddeld 25% , om baten van 5 mln te behalen. Door de prijsstijging zullen er mensen (vooral jongeren, ouderen, minima, schoolzwemmen) zijn die dan niet meer (georganiseerd) gaan sporten. En er zullen clubs in moeilijkheden komen.
- Verhoging van de inkomsten met €5 mln. door **intensiever gebruik** van sportaccommodaties. Dit wordt bereikt door de bezettingsgraad per accommodatie te verhogen. Dit kan leiden tot verdringing van verenigingen, sportclubs, maatschappelijke organisaties, onderwijsinstellingen en bedrijven.

Staat van de Programma's – Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
Programma 2: Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer
Programma 3: Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma 4: Sport en bewegen
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
Programma 7: Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Programma 8: Veiligheid
Programma A: Algemene Dekkingsmiddelen
Programma B: Bestuur en Organisatie

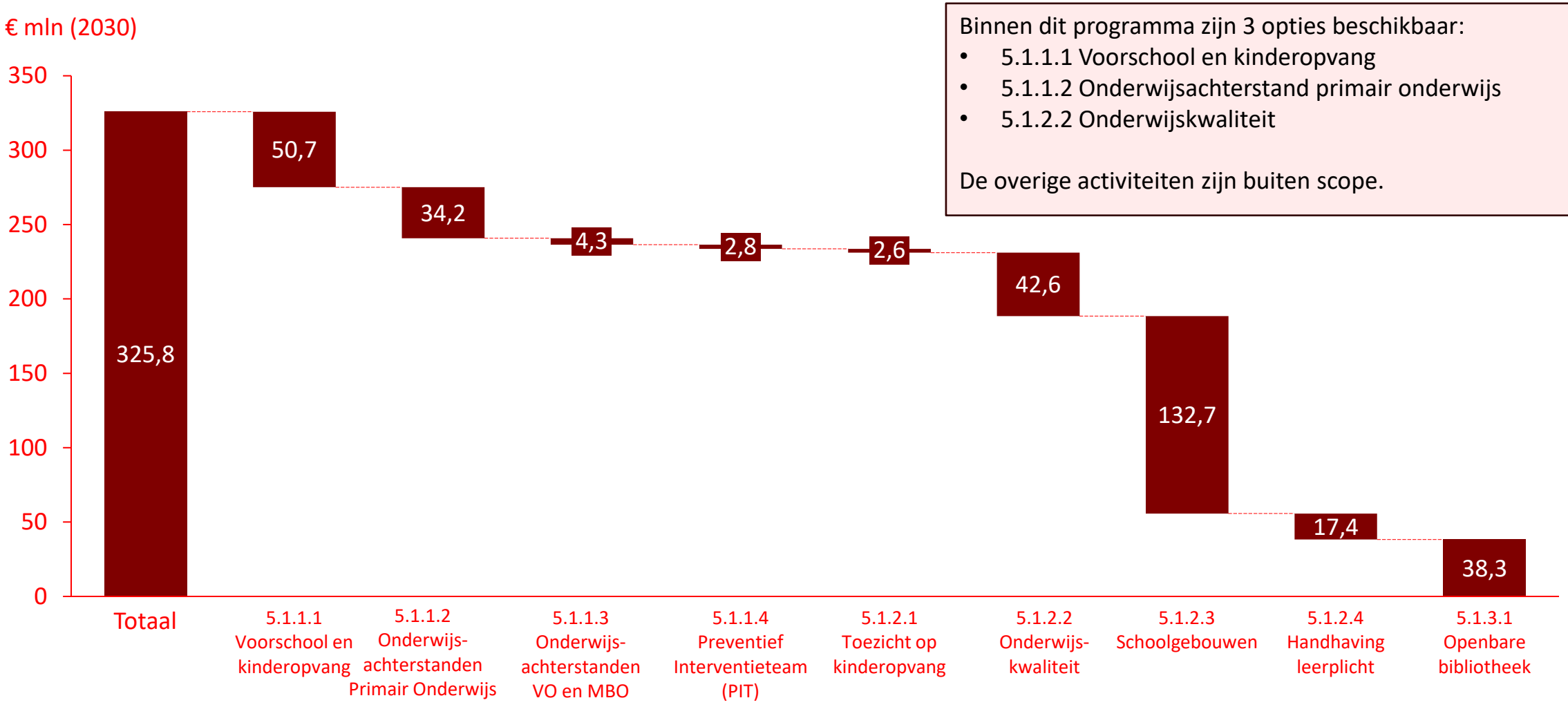
Snel naar:
1. Inleiding
2. Overkoepelend beeld
3. Zicht per programma
4. Bijlagen

Programma 5 (Onderwijs) valt binnen het sociale domein, gericht op de ondersteuning van scholen en kwetsbare leerlingen.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Inzet op kansengelijkheid en achterstanden is deels beïnvloedbaar. Deze inzet wordt deels gefinancierd vanuit SPUK's vanuit het Rijk.

Binnen dit programma zijn 3 opties beschikbaar:

- 5.1.1.1 Voorschool en kinderopvang
- 5.1.1.2 Onderwijsachterstand primair onderwijs
- 5.1.2.2 Onderwijskwaliteit

De overige activiteiten zijn buiten scope.

Programma 5 in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader

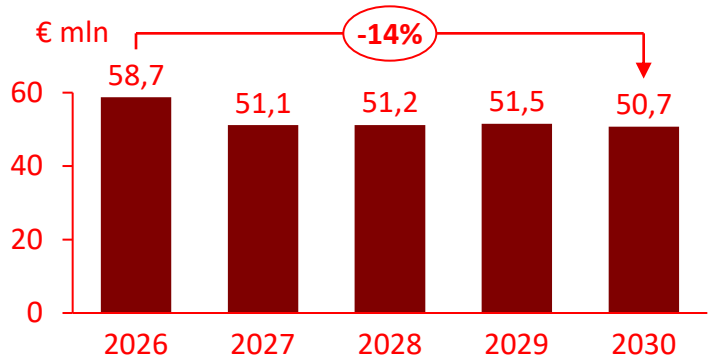
Programma 5 ondersteunt kinderopvang organisaties, scholen en MBO-instellingen en bibliotheken op verschillende manieren.

- De gemeente voert meerdere wettelijke en bovenwettelijke taken uit op het gebied van onderwijs, o.a. onderwijshuisvesting, tegengaan van onderwijsachterstanden, leerlingenvervoer en leerplicht. Daarnaast richt de gemeente zich bovenwettelijk met verschillende subsidieprogramma's op het tegengaan van kansengelijkheid en het bevorderen van de kwaliteit van onderwijs.
- Het aankomende college kan nieuw beleid maken, geld beschikbaar stellen en afspraken maken met de kinderopvangorganisaties, scholen en MBO-instellingen.
  - Een groot deel van de interventies richt zich op het bevorderen van kansengelijkheid door het tegengaan van achterstanden, het voorkomen van uitval en het ondersteunen van die scholen en leerlingen die dit het meeste nodig hebben. Dit loopt van de voorschool tot en met het mbo. Daarbij wordt specifiek ingezet op kinderen en jongeren met een risico op onderwijsachterstanden of extra ondersteuningsbehoefte. De financiering van deze activiteiten loopt deels via (tijdelijke) specifieke uitkeringen vanuit het rijk.
  - De gemeente houdt toezicht op de kwaliteit van de kinderopvang. Ook ondersteunt en stimuleert de gemeenten de onderwijskwaliteit op het po, vo en mbo door extra te investeren in de randvoorwaarden voor kwalitatief goed en veilig onderwijs. De gemeente werkt eraan dat er voldoende leraren en schoolleiders zijn. Verder verbetert de gemeente de schoolaanwezigheid en richt zich op het verminderen van de schooluitval.
  - De scholen in de stadsdelen Noord, Nieuw-West en Zuidoost ontvangen de meeste ondersteuning, omdat daar (het risico op) onderwijsachterstanden relatief groter is.
- De gemeente zorgt voor natuureducatie via het schooltuinprogramma. Dit is een bovenwettelijke taak. De medewerkers van de schooltuinen zijn in dienst bij de gemeente.
- De Openbare Bibliotheek Amsterdam (OBA) maakt kennis, cultuur en informatie bereikbaar en toegankelijk. Er komt nieuwe wetgeving aan over het minimale voorzieningenniveau van bibliotheken in de gemeente. Amsterdam voldoet net aan verwachte norm die onderdeel wordt van deze wet.
- Onderwijshuisvesting is onderdeel van de gemeentelijke investeringsplannen en het betreft een wettelijke taak. Sturing hierop is uitgewerkt in de Staat van de Investeringen, en is daarom geen onderdeel van dit document. De begroting bevat 83 mln (25% van het totaal) aan kapitaallasten, voor de investeringen/onderhoud aan schoolgebouwen in eerdere jaren. Deze kosten zijn niet beïnvloedbaar, maar nieuwe investeringen hebben wel nieuwe kapitaallasten tot gevolg..

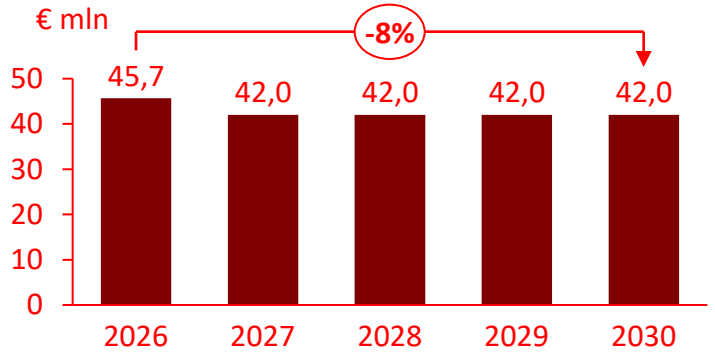
Besparingsoptie binnen activiteit 5.1.1.1 Voorschool en kinderopvang

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	13,0 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, ingekort)

Hieronder vallen de uitgaven aan de Voorschool, kinderopvang waar kinderen tussen 2 en 4 jaar spelend leren. (…) De gemeente heeft de wettelijke plicht om kinderen tussen 2,5 en 4 jaar met een risico op achterstand (doelgroepindicatie) een indicatie te geven voor de voorschool en hen een aanbod te doen voor minimaal 16 uur per week. (…):

- Subsidies aan kinderopvangorganisaties om voorscholen aan te bieden (€ 19 miljoen). (…)
- Inkoop van kinderopvang: kindplekken voor ouders zonder recht op kinderopvangtoeslag (€ 19 miljoen) (…)
- Inkoop van voorschool en kinderopvang met bijzondere zorg voor specifieke groepen (€ 6 miljoen) (…)
- Kinderopvang SMI, voor kinderen waarvan de ouders een sociaal-medische indicatie (SMI) hebben (€ 7 miljoen). (…)
- Aanvullend zijn middelen beschikbaar als onderdeel van de masterplannen voor Nieuw West en Zuidoost (…) Dit wordt 100% gedekt vanuit de bijbehorende rijksuitkering Kansrijke wijk, onderdeel Jonge Kind.
- Apparaatskosten (€ 3,5 miljoen) (…)

Baten: Rijksuitkering Kansrijke wijk onderdeel Jonge kind (…) Rijksuitkering onderwijsachterstanden (oab).

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

De besparing van 5 mln kan worden gerealiseerd door de toegankelijkheid en/of de kwaliteit van het voorschools aanbod te verlagen’.

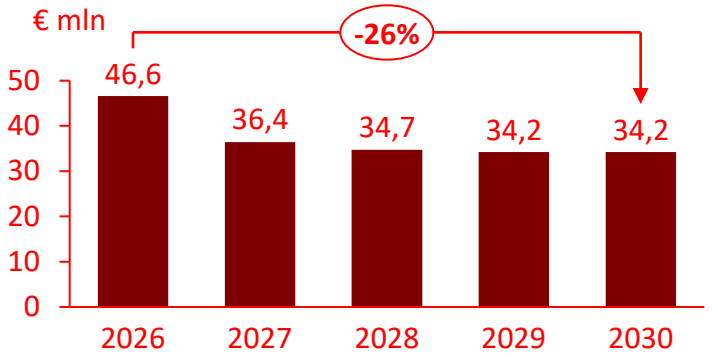
Amsterdam kan de voorschool alleen toegankelijk maken voor peuters tussen 2 en 4 jaar met een voorschooladvies. 6 op de 10 deelnemende peuters heeft geen voorschooladvies. De voorschool heeft wel profijt van een gemende groep; meer segregatie in de kinderopvang beperkt de ontwikkelmogelijkheden van alle peuters.

Amsterdam kan ook de kwaliteit van het aanbod van de voorschool terugbrengen tot het wettelijke minimum. Het inperken van de kwaliteit heeft gevolgen voor alle kinderen die voorschoolse educatie volgen en de ontwikkelkansen die zij krijgen om zich optimaal voor te bereiden op een goede start op de basisschool. Het inperken van het aantal voorscholen leidt er eveneens toe dat minder kinderen een goede voorbereiding op de basisschool krijgen.

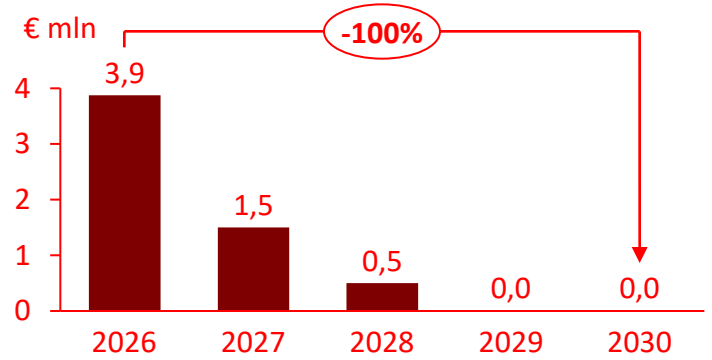
Besparingsoptie binnen activiteit 5.1.1.2 Onderwijsachterstand Primair Onderwijs

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	12,0 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, ingekort)

Dit zijn alle uitgaven voor het bestrijden van onderwijsachterstanden van kinderen in het primair onderwijs. Het is een wettelijke taak om kinderen met risico op achterstanden te ondersteunen. De rijksuitkering oab is ook hiervoor bestemd; deze is als geheel opgenomen in Voorschool en kinderopvang en daar toegelicht. Het gaat om de volgende inzet:

- Kansengelijkheid gefinancierd uit de rijksuitkering oab:
    - Bijdragen aan scholen om de overgang van voorschool naar basisschool te begeleiden (vroegschool) (€ 6 miljoen). (…)
    - Bijdragen uit de kansenaanpak PO aan scholen om kinderen met risico op achterstand te ondersteunen in de periode groep 3-8 (€ 11 miljoen). (…)
    - Nieuwkomersonderwijs (€ 3 miljoen)
- Kansengelijkheid uit de gemeentebegroting: daarnaast is er inzet die niet uit de rijksuitkering oab wordt betaald. Dit gaat voornamelijk om incidentele coalitieakkoord middelen. (…)
- Leerlingenvervoer (€ 10 miljoen) voor kinderen die niet zelf naar school kunnen komen.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

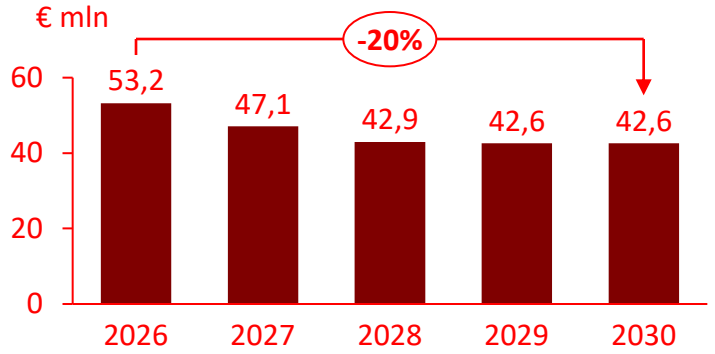
Besparing van 5 mln door minder ondersteuning aan scholen voor leerlingen met een risico op onderwijsachterstanden. Scholen zetten bijvoorbeeld minder onderwijsassistenten, intern begeleiders en remedial teachers in. Hiermee verlagen we de inzet op kansengelijkheid en het terugdringen van onderwijsachterstanden. Dit heeft impact op de meest kwetsbare leerlingen, met name in stadsdelen Zuidoost, Noord en Nieuw-West.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

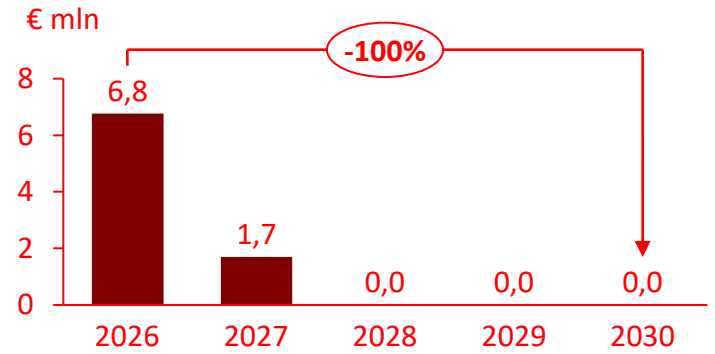
Besparingsoptie binnen activiteit 5.1.2.2 Onderwijskwaliteit

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	6,5 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, ingekort)

Hieronder vallen de lasten voor bovenwettelijke voorzieningen om de kwaliteit van scholen te verhogen:

- Subsidies aan scholen om extra personeel te kunnen aantrekken (€ 8 miljoen) voor vakleerkrachten gymnastiek of cultuur en onderwijsondersteunend personeel,
- Voorzieningen waar alle scholen van gebruik kunnen maken, zoals cultuureducatie, burgerschap en schoolzwemmen (€ 6 mln).
- Schooltuinen (€ 7 mln). Deze tuinen zijn in gemeentelijk beheer. De gemeente biedt hier natuur- & milieueducatie aan scholieren.
- Bevorderen gezondheid op scholen (€ 1 miljoen)
- Bevorderen veiligheid scholen door trainingen/jongerenwerkers die gericht worden ingezet waar problematiek grootst is (€2mln).
- Bestrijden lerarentekort (€ 7 miljoen) door het geven van subsidies aan scholen om leraren een toelage te kunnen geven, activiteiten om werken in het Amsterdamse onderwijs te promoten en bijdragen om zij-instromers op te leiden. (…)
- Apparaatskosten (€ 10 miljoen), dit personeel werkt ook voor het bestrijden van onderwijsachterstanden en handhaven leerplicht en voorkomen schoolverlaten.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

De gemeente ondersteunt scholen in het aanbieden van natuureducatie. Hier is een besparing mogelijk van 6,5 mln door de schooltuinen en het natuureducatieprogramma stop te zetten. De uitvoering van de schooltuinen is onderdeel van de gemeente.

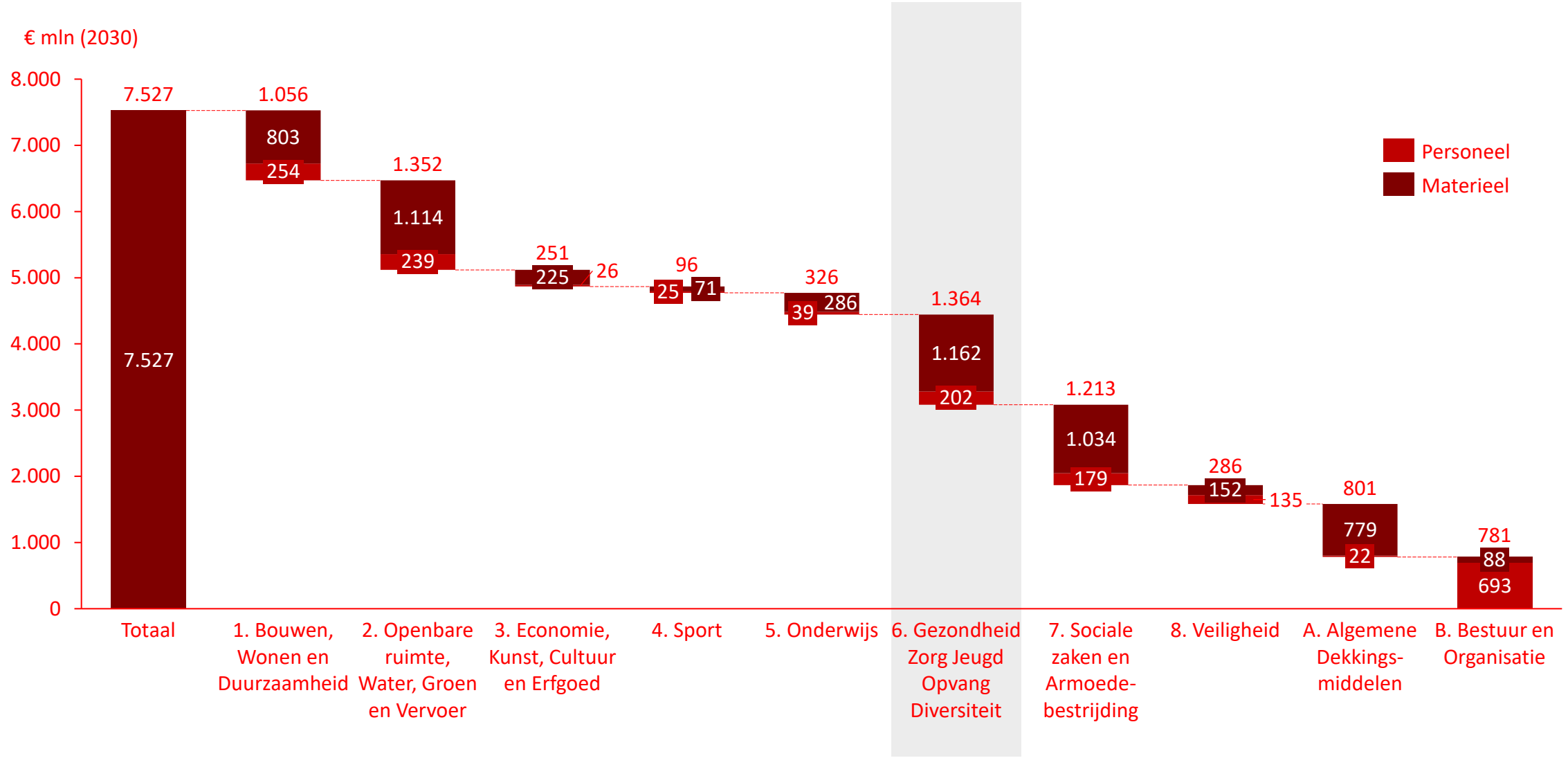
Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Staat van de Programma's – Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
Programma 2: Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer
Programma 3: Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma 4: Sport en bewegen
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
Programma 7: Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Programma 8: Veiligheid
Programma A: Algemene Dekkingsmiddelen
Programma B: Bestuur en Organisatie

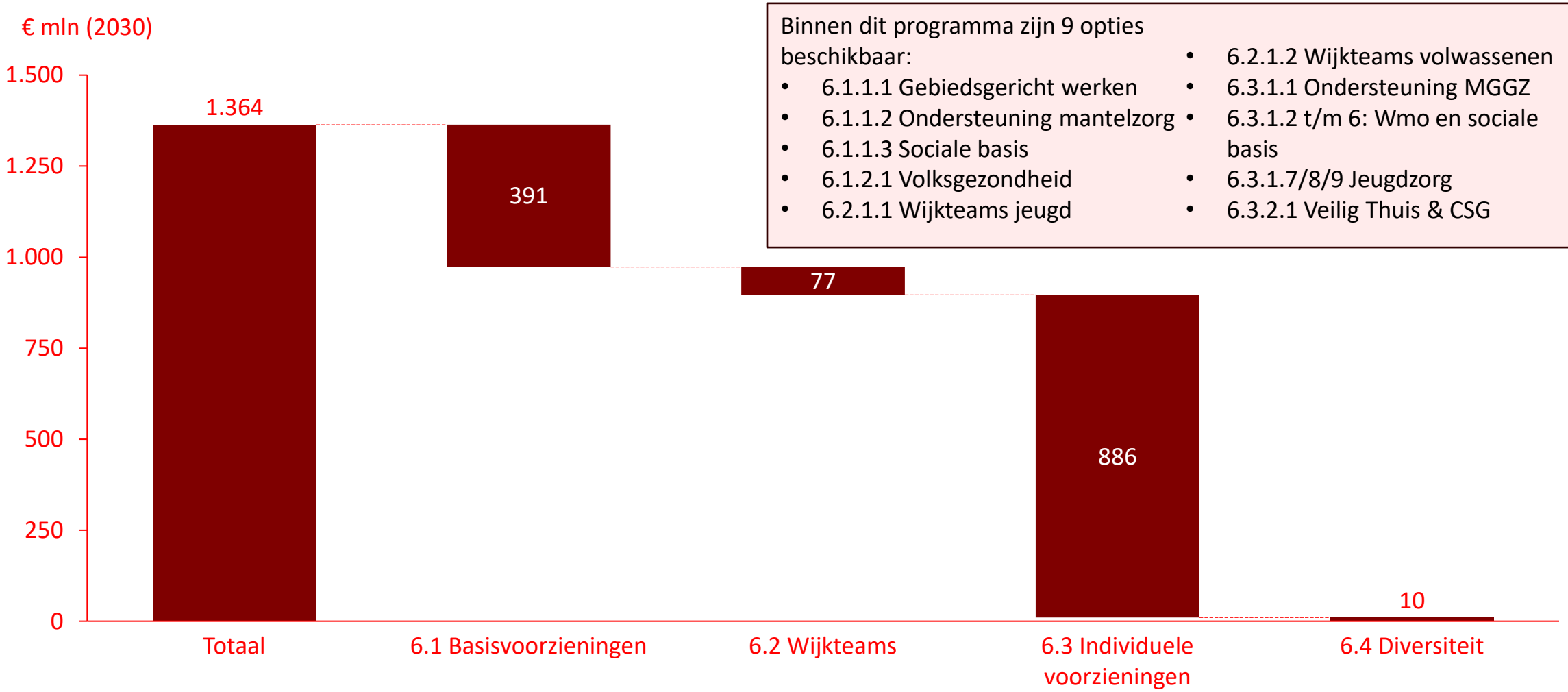
Snel naar:
1. Inleiding
2. Overkoepelend beeld
3. Zicht per programma
4. Bijlagen

Programma 6 (Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit) bevat ongeveer de helft van de sociaal domeinuitgaven.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Programma 6 bevat de kosten voor preventieve zorg en ondersteuning, opvang daklozen en gespecialiseerde (jeugd)zorg

Binnen dit programma zijn 9 opties beschikbaar:

- 6.1.1.1 Gebiedsgericht werken
- 6.1.1.2 Ondersteuning mantelzorg
- 6.1.1.3 Sociale basis
- 6.1.2.1 Volksgezondheid
- 6.2.1.1 Wijkteams jeugd
- 6.2.1.2 Wijkteams volwassenen
- 6.3.1.1 Ondersteuning MGGZ
- 6.3.1.2 t/m 6: Wmo en sociale basis
- 6.3.1.7/8/9 Jeugdzorg
- 6.3.2.1 Veilig Thuis & CSG

Programma 6 in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader

Programma 6 bevat een breed pakket aan wettelijke taken rond zorg, en preventieve taken. De gemeente heeft vaak een verplichting om zorg te leveren, maar stelt zelf vast ‘hoeveel’ of ‘vanaf welke zorgvraag’.

Basisvoorzieningen, met preventie ter voorkoming van zwaardere vormen van zorg

- Sociale basis, ondersteuning mantelzorg en ondersteuning vanuit de stadsdelen: laagdrempelige toegang via organisaties in de buurt, gericht op preventie en voorkomen escalatie. Deze taken zijn deels onderdeel van de Wmo.
- Publieke gezondheid: breed pakket aan GGD-taken rond preventie, infectieziektebestrijding, epidemiologie, forensische geneeskunde. De wet publieke gezondheid (Wpg) normeert wat de gemeente minimaal moet leveren. De GGD voert deze taken uit.

Wijk/buurtteams en Ouder Kind Teams (OKT’s) op ~40 locaties. De manier van organiseren is een keuze van de gemeente. Preventieve hulpverlening is geen harde wettelijke verplichting, maar voorkomt groei in gespecialiseerde/duurdere vormen van zorg.

- Gericht op volwassenen met steun voor zorg, wonen, ontmoeten en veiligheid. Toeleiding naar de sociale basis.
- Gericht op jeugd en gezin: eerstelijns jeugdzorg en advies (wettelijk), en extra preventief aanbod.

Individuele voorzieningen

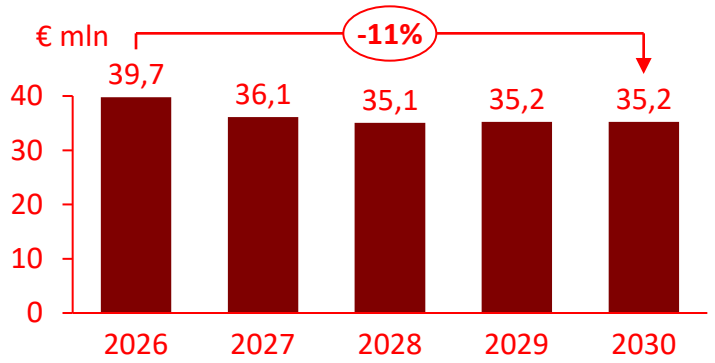
- WMO en Jeugd (enkelvoudig en gespecialiseerd) zijn financieel de grootste activiteiten. De gemeente bepaalt in haar verordening welk niveau van zorg aangeboden wordt, en hoe lang wachtlijsten mogen zijn. De G4 en het rijk zijn via de ‘Commissie van Ark’ in gesprek of het Rijk genoeg bekostiging levert aan de gemeenten voor de uitvoering van deze taak. Hier ligt ook een intensiveringsvraag, door de aankomende vergrijzing.
- MGGZ biedt medisch sociale zorg aan kwetsbare bewoners in nood en wordt vaak ingeschakeld door andere onderdelen van de gemeente (en politie). Begeleid en beschermd wonen is een wettelijke taak als onderdeel van de Wmo.
- Kortdurende opvang van daklozen, opvang slachtoffers mensenhandel, noodopvang gezinnen met kinderen en koude-opvang. Amsterdam doet nu meer dan het wettelijke minimum, maar stopt hiermee door de aflopende coalitiemiddelen.

Veilig Thuis

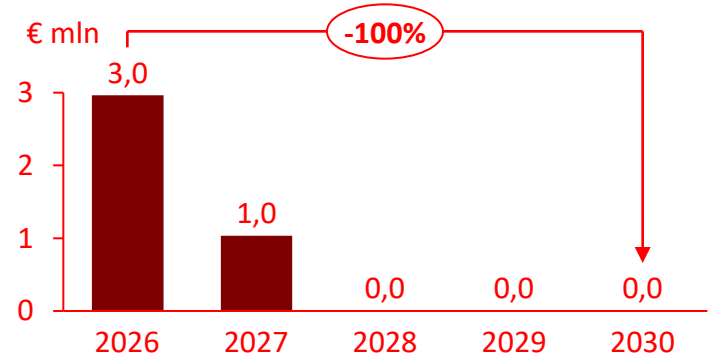
- Veilig thuis & CJG: uitvoering wettelijke taak van de (preventieve) aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling.
- Centrum Seksueel Geweld verleent hulp en voorlichting aan slachtoffers. Amsterdam doet hier meer dan het wettelijke minimum.

Besparingsoptie binnen activiteit 6.1.1.1 Gebiedsgericht werken stadsdelen

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	35,2 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	7,6 mln

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

De uitgaven bestaan uit twee delen:

- Uitgaven van stadsdelen aan het gebiedsgericht werken die niet onder de sociale basis vallen. Deze uitgaven bestaan uit:
  - Ondersteunen en ontwikkelen van buurtinitiatieven in stadsdelen (ca. 8%)
  - Specifiek budget voor masterplangebieden (ca. 3%)
  - Subsidie aan het Leefkringhuis in Amsterdam Noord dat kwetsbare inwoners ondersteunt en opvangt (ca. 2%)
  - Subsidie voor ondersteuning van statushouders/Migratie, Asiel en Ongedocumenteerden (ca. 3% incidenteel)
  - Nominale compensatie voor het totale budget van de stadsdelen (zowel subsidies, lonen en prijzen (ca. 22%)
- Uitgaven voor de apparaatslasten van:
  - De 25 gebiedsteams in de wijken (ca 34%)
  - De teams basisvoorzieningen inclusief sportstimulering (ca. 28%)

Onder de uitgaven vallen niet: De ondersteuning vanuit de sociale basis, dit is een aparte subactiviteit; De buurtbudgetten, deze vallen onder B.3 democratisering

Technische opties voor keuzes- en besparingen binnen deze activiteit

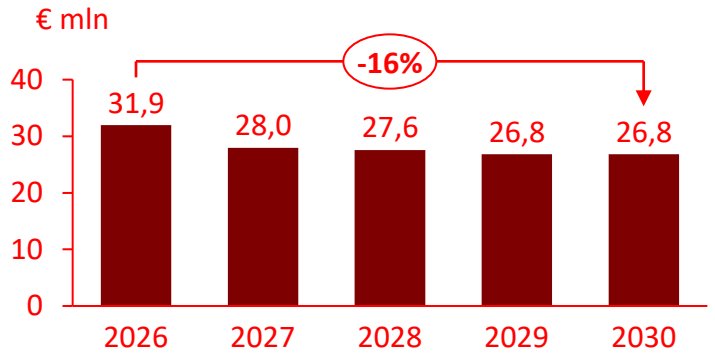
Besparing van 7,6 mln. Inzet gebiedsteams in de wijken verkleinen, 45FTE minder inzet van gebiedsmakelaars als ‘oren en ogen’ van de buurt, benaderbaarheid van de overheid neemt af. Meer reactief in plaats van preventieve aanpak van knelpunten en acute problemen in buurten, minder sterke netwerken. Minder burgerparticipatie en co-financiering van sociale projecten door buurt-organisaties of welzijnsorganisaties.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

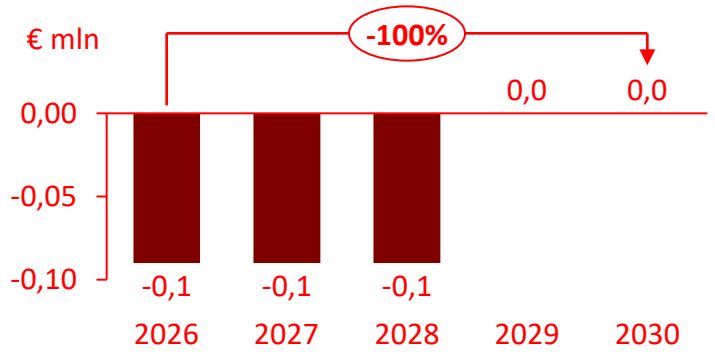
Besparingsoptie binnen activiteit 6.1.1.2 Ondersteuning mantelzorg

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	11,0 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, ingekort)

Dit zijn uitgaven voor het werven en koppelen van vrijwilligers, mantelzorg ondersteuning, en de ondersteuning van Amsterdammers in het krijgen van een zo passend mogelijk ondersteuningsaanbod in Amsterdam. Ook zijn er uitgaven om te zorgen voor een goede belangenbehartiging van mensen die zorg krijgen van de gemeente. Meestal betreft het subsidies aan (koepel)organisaties. Gaat om:

- Onafhankelijke clientondersteuning voor Amsterdammers die zorg en ondersteuning hebben nodig hebben (ca. € 7 miljoen, met name subsidie aan MEE Amstel Zaan (ca. € 6,3 miljoen) en deel Cliëntenbelang Amsterdam (ca. €0,7 miljoen).
- Cliëntperspectief inbrengen: subsidie voor gevraagd en ongevraagd advies te geven over het cliëntperspectief bij beleid en uitvoering in het sociaal domein (ca. € 2,0 miljoen, met name subsidie aan Cliëntenbelang)
- Ondersteuning van mantelzorgers en vrijwilligers, met bijvoorbeeld respijtzorg, advies. lotgenotencontact, totaal ca. € 2 miljoen voor mantelzorgondersteuning. Werven en koppelen van vrijwilligers aan andere maatschappelijke doelen (via bijvoorbeeld de vrijwilligerscentrale, totaal ca. € 1,6 miljoen).

Hieronder valt niet: (…).

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

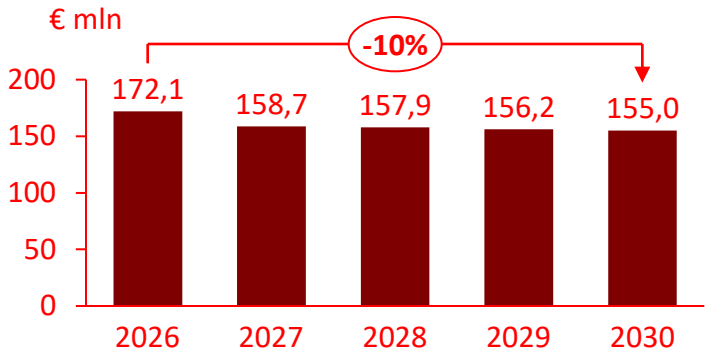
Amsterdam bouwt de subsidies voor mantelzorgorganisaties af. Dit zorgt voor vermindering van de ondersteuning t.b.v. informele zorg, waardoor er minder Amsterdammers informele zorg gaan bieden en meer beroep doen op formele zorg (ventieleffect). In de beweging naar de voorkant – waarmee we het stelsel van zorg en ondersteuning in Amsterdam toekomstbestendig willen houden – vervullen vrijwillige inzet (VI) en mantelzorgondersteuning (MZO) een grote rol.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

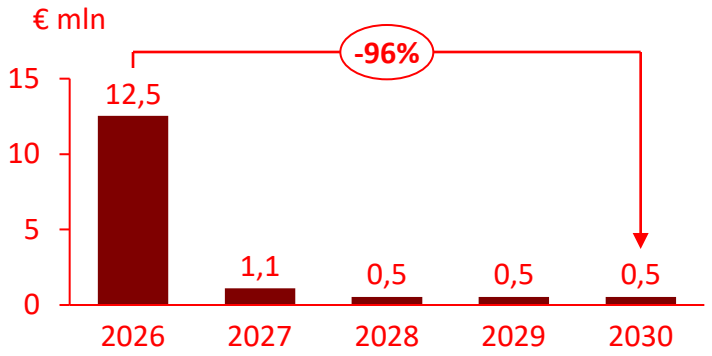
Besparingsoptie binnen activiteit 6.1.1.3 Sociale basis

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	155,0 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	30,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, ingekort)

Dit zijn uitgaven aan buurthuizen en andere vrij toegankelijke voorzieningen in de buurt. Het gaat om subsidies voor exploitatie en beheer van buurthuizen (huis van de wijk), jongerencentra en laagdrempelige ondersteuning. (…) Daarnaast zijn er uitgaven aan coördinatie, zoals de programmering van buurthuizen en het coördineren van een goede vrijwilligersinfrastructuur. Stadsdelen bepalen binnen stedelijke kaders welke organisaties de subsidies krijgen.
In totaal wordt c.a. € 55 miljoen besteed aan ondersteuning van jongeren en c.a.€ 65 miljoen aan ondersteuning van volwassenen bij de stadsdelen (inclusief de uitgaven voor exploitatie en beheer van buurthuizen en jongerencentra).
De uitgaven gebeuren via meerjarige subsidies en liggen tot 2030 (grotendeels) vast. (…)
Daarnaast ook opgenomen: organisatielasten en een aantal specifieke stedelijke uitgaven voor activiteiten ihkv preventie.
Ook alle specifieke middelen die de gemeente ontvangt van het Rijk vanuit het Gezond en Actief Leven Akkoord (SPUK GALA) en Integraal Zorgakkoord (IZA) zijn hier opgenomen.
Hieronder vallen niet: uitgaven aan sport en bewegen in de sociale basis (4.1 Sport); budget dat vanuit de sociale basis ingezet wordt voor volwasseneducatie en activering/participatie (vallen niet onder programma 6, maar onder programma 7).

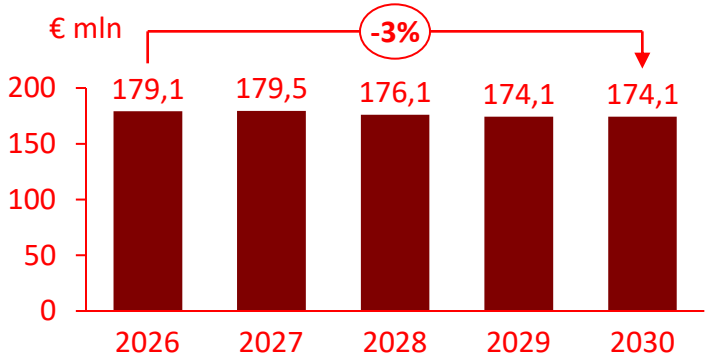
Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Besparing van 20%/30 mln. Minder laagdrempelige collectieve voorzieningen, zoals jongerenwerk, kinderwerk, mentoraten, buurtwerk, huizen van de wijk & jongerencentra, activiteiten ihkv ontmoeting en empowerment. Door te besparen op de sociale basis neemt de druk op specialistische voorzieningen verder toe. Binnen de aangepaste doelstellingen zullen DB's keuzes moeten maken over welk aanbod nog wordt gesubsidieerd. Naast een nieuw beleidskader zal ook moeten worden gekeken naar het huidige verdeelmodel voor het waarborgen van een basisniveau aan voorzieningen in alle stadsdelen. Door te besparen op de sociale basis neemt de druk op specialistische voorzieningen verder toe.

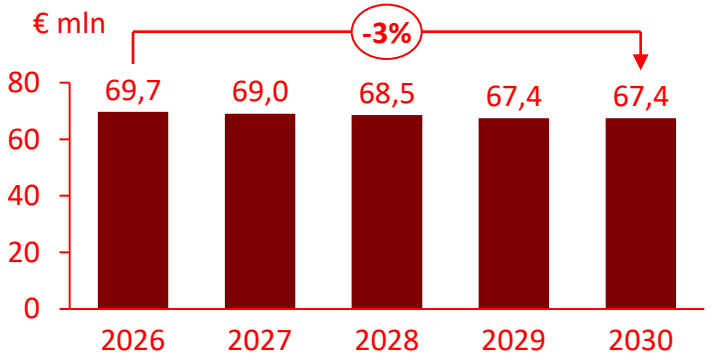
Besparingsoptie binnen activiteit 6.1.2.1 Volksgezondheid

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	5,0 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, ingekort)

Dit zijn de uitgaven aan publieke gezondheidszorg, die worden uitgevoerd door de GGD. Doel is de algemene gezondheid te bevorderen en ziekten bij risicogroepen te voorkomen. Vaak zijn dit taken op basis van de Wet publieke gezondheid (Wpg). Betreft:

- Infectieziektebestrijding, waaronder het Streeklaboratorium; onderzoek, hygiëne en preventie; algemene infectieziekten (o.a. reizigersvaccinatie); voorkoming en bestrijding van tuberculose, geslachtsziekten en corona. Staan baten tegenover van o.a. zorg-verzekeraars, reizigers en andere overheden. Deze dekken ca. 85% van deze uitgaven. De gemeentelijke uitgaven zijn ca. €7 mln.
- Uitvoeren van de Amsterdamse jeugdgezondheidszorg, zoals het consultatiebureau en de schoolarts. Het merendeel gebeurt vanuit de locaties van de Ouder- en kindteams (OKT's).
- Onderzoek en gezondheidsbevordering: diverse preventieve programma's om gezond leven makkelijker te maken. (…) De bijdrage hiervoor uit gemeentelijke middelen is ca. € 12 miljoen. Daarnaast is hiervoor een specifieke uitkering beschikbaar van het rijk. Tot en met 2026 is deze € 14 miljoen (specifieke uitkering (SPUK) Gezond actief leven akkoord (GALA)).

Hieronder vallen niet: De maatschappelijke gezondheidszorg, dit valt onder het deelbudget MGGZ in 6.3De activiteiten van de GGD voor dierplaagbeheersing. Deze vallen onder 1.6.De activiteiten van de GGD voor luchtkwaliteit. Deze vallen onder 2.1.

<u>*Technische*</u> opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Onder publieke gezondheid vallen de uitgaven van de GGD aan infectieziektenbestrijding, gezondheidsbevordering en preventie, jeugdgezondheidszorg, epidemiologie en gezondheidsmonitoring en forensische Geneeskunde.

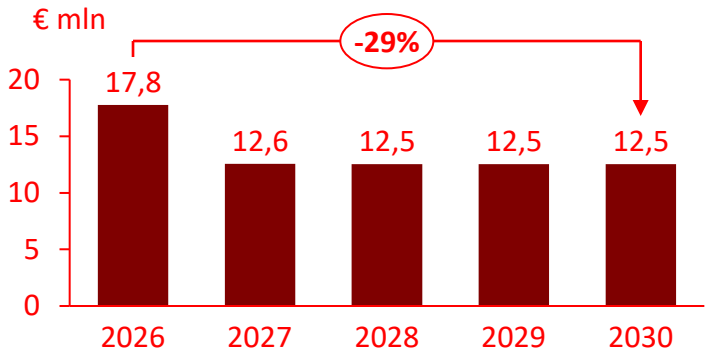
Een bezuiniging op deze taken van 5 mln betekent een personeelsreductie van ca. 45-60 fte. Dit heeft gevolgen voor de kwaliteit van de zorg, de veiligheid van Amsterdammers en de juridische positie van de gemeente. Het afschalen van zorgpreventie tenslotte kan leiden tot hogere zorgkosten en slechtere gezondheid van Amsterdammers.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

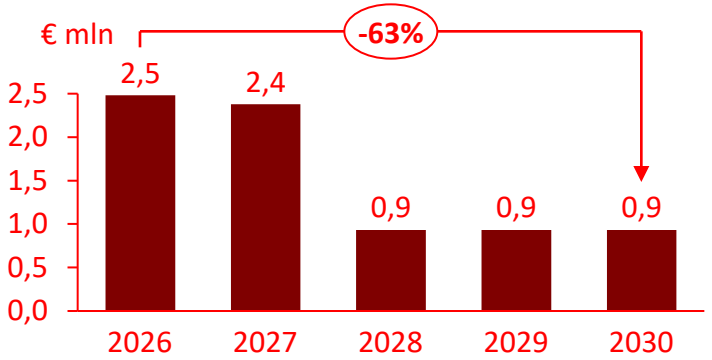
Besparingsoptie binnen activiteit 6.2.1.1 Wijkteams jeugd

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	70,3 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	15,1 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, afgebroken want te lang)

Dit zijn grotendeels uitgaven aan jeugdhulpmedewerkers die eerstelijns jeugdhulp en advies bieden. Daarnaast verwijzen zij door naar de sociale basis, of naar specialistische jeugdhulp als de eerstelijs zorg niet passend is. Deze jeugdhulp is ingekocht in een contract met looptijd tot 2029.
De jeugdhulpmedewerkers zijn onderdeel van de ouder- en kindteams (OKT's). Deze teams werken op 23 locaties door de hele stad. Daarnaast zijn zij op scholen aanwezig.
Daarnaast wordt enkele miljoenen besteed aan extra preventief aanbod (Aanvullende Preventieve Opvoed- en Opgroeiondersteuning) voor met name opvoedondersteuning, mentaal welbevinden en seksuele gezondheid. Deels gebeurt dit op scholen. Aanvullend zijn er stedelijke subsidies voor preventie.
Verder zijn er uitgaven aan facilitair beheer van de OKT locaties.

Hieronder vallen niet: (…)

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

De Ouder- en Kindteams Amsterdam zijn de spil in het Amsterdamse jeugdstelsel. De kosten van de Stichting OKT bestaan voor het overgrote deel uit personeelskosten voor generalistische hulpverleners. Een vermindering met 20% op 575 fte (2026) betekent ca. 115 fte minder aan personele inzet in de uitvoering. Keuzen die daaruit voort kunnen komen zijn:

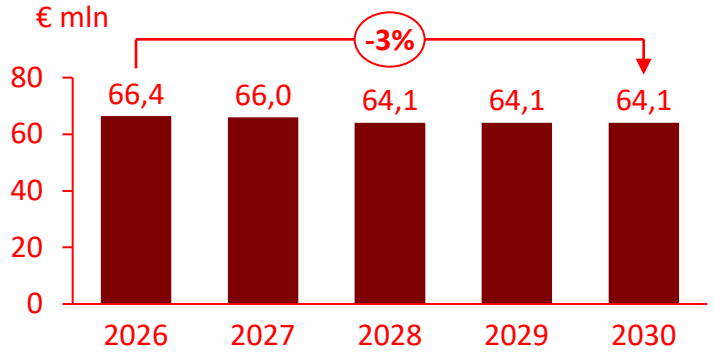
- Geleidelijk korten op alle 27 OKT-teams (kaasschaafmethode);
- Schrappen van specifieke taken in de opdracht: bijv. preventie of inzet voor gezinnen met complexe veiligheidsproblematiek;
- Kiezen voor minder -of kleinere- wijkteams in gebieden met de minst kwetsbare doelgroep;
- Een combinatie van deze maatregelen.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

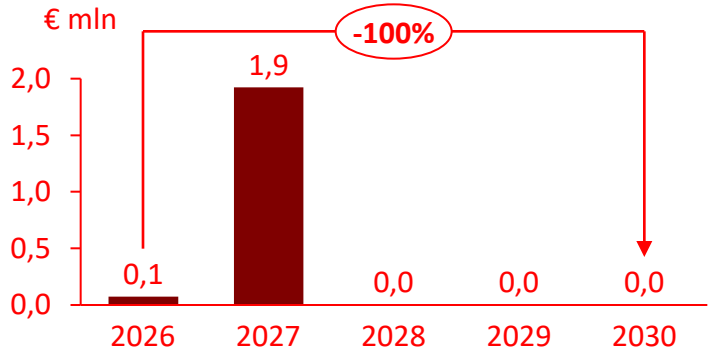
Besparingsoptie binnen activiteit 6.2.1.3 Wijkteams volwassenen

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	64,1 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	10,8 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Dit zijn de uitgaven aan de buurtteams, die op ca. 40 locaties door de gehele stad drie taken uitvoeren: Informatie en advies geven over bijvoorbeeld zorg, wonen, gezondheid, werk, geld, ontmoeten of veiligheid en doorgeleiden naar de sociale basis. Persoonlijk begeleiden van volwassen Amsterdammers die extra steun nodig hebben. Toegang geven tot een aantal individuele WMO voorzieningen: dagopvang, hulp bij huishouden, logeeropvang, aanvullende individuele ondersteuning en begeleid thuis.
Hieraan wordt ca. € 63 miljoen per jaar besteed.
De buurtteams worden gefinancierd via een meerjarige subsidie die afloopt in 2026. Daarnaast worden de taak om de buurtteams uit te voeren opnieuw aanbesteed, per 2028.
Hieronder vallen niet:

- De begeleiding van jongeren. Dit valt onder deelbudget Wijkteams Jeugd.
- De individuele WMO voorzieningen. Deze vallen onder programma onderdeel 6.3
- De (preventieve) schuldhulpverlening door het buurtteam. Dit valt onder programma onderdeel 7.3.

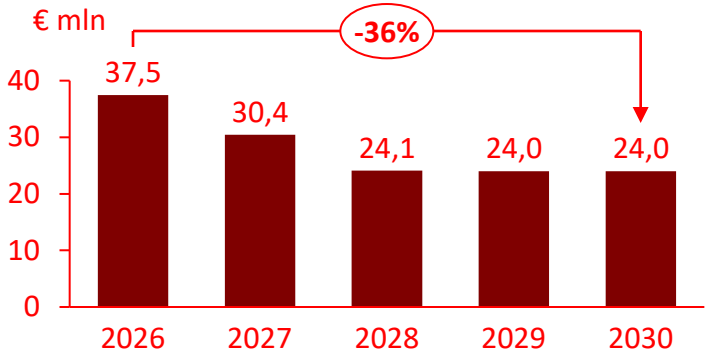
Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Verlaging budget buurtteams (totaal ~€ 100 miljoen waarvan € 60 miljoen in programma 6), na de nieuwe aanbesteding vanaf 2028. Dit leidt tot het terugbrengen van het niveau van dienstverlening door de buurtteams. Dit heeft invloed op de wettelijke Wmo taak die wordt uitgevoerd bij de buurtteams. Er wordt minder preventief ingezet en de druk op het OKT, de sociale basis en specialistische/aanvullende hulp zal toenemen (waterbedeffect).

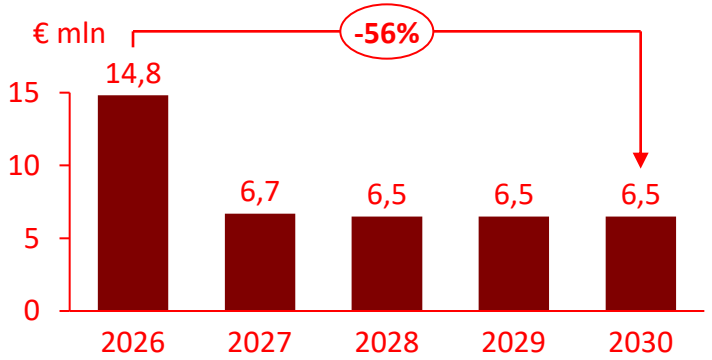
Besparingsoptie binnen activiteit 6.3.1.1 Ondersteuning MGGZ

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	7,8 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Hieronder vallen de uitgaven aan hulp voor Amsterdammers met ernstige problemen die worden uitgevoegd door de GGD.
Het gaat onder meer om uitgaven aan:

- Geïntegreerde voorzieningen voor mensen met ernstige verslavingsproblemen. Het betreft met name verstrekking van drugs en bieden van huisartsenzorg. Hier staan specifieke rijksmiddelen tegenover. Deze uitgaven zijn kostendekkend.
- Sociaal-medische zorg aan mensen die zichzelf verwaarlozen en vaak overlast veroorzaken. Het gaat bijvoorbeeld om dak- en thuislozen, alcoholisten, druggebruikers en chronisch psychotische mensen. Naar aanleiding van meldingen (meldpunten Zorg & Woonoverlast of Advies- en meldpunt OGGZ) legt het team bijvoorbeeld huisbezoeken af. Het bieden van deze zorg is een wettelijke taken van de gemeente. Het betreft zowel verplichte als vrijwillige zorg
- Centrale toegang en toeleiding naar de verschillende vormen van maatschappelijke opvang, noodopvang en beschermd wonen.
- Persoonsgerichte aanpakken, met name begeleiding van risicojongeren uit de Top 1000.

Daarnaast vallen hieronder uitgaven aan ondersteunende diensten binnen het programma.

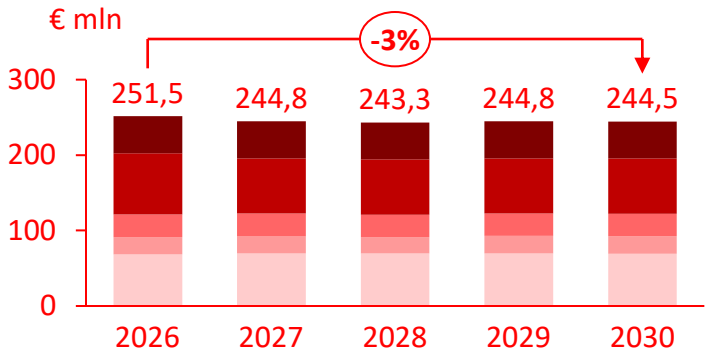
Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Verlaging budget MGGZ (€ 8 mln in 2030) met € 5 mln tot € 3 mln resulteert volledig in een reductie van personeel, met name hulpverleners zoals sociaal psychiatrisch verpleegkundigen. MGGZ biedt sociaal medische zorg aan kwetsbare bewoners in nood en wordt vaak wordt ingeschakeld door andere onderdelen van de gemeente (en politie). Gevolg van bezuiniging kan zijn dath het aantal individuele incidenten toeneemt, overlast toeneemt of dat druk op andere partijen toeneemt. Hierbij zullen wettelijke taken (vanuit WMO en wet publieke gezondheid) mogelijk in de knel komen.

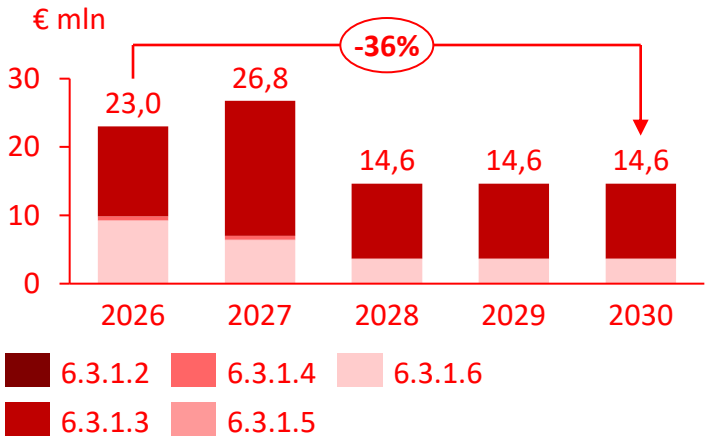
Besparingsoptie binnen activiteit 6.3.1.2 t/m 6: Wmo dagbesteding, hulp bij huishouding, aanvullende individuele ondersteuning, wonen en vervoer

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	212,0 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	42,5 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (copy/paste begroting 2026, samengevat)

Dit betreft een combinatie van 5 activiteiten verbonden met de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo):

- 6.3.1.2 - Wmo Dagbesteding: groepsondersteuning ter bevordering van sociale contacten en deelname aan de samenleving. Dagbesteding bestaat uit diverse activiteiten, zoals sociale, creatieve, sportieve en werkgerelateerde activiteiten.
- 6.3.1.3 - Wmo Hulp bij huishouden: recht op aanvullende individuele zorg, als die niet via de wijkteams kan worden geboden. De zorg wordt via langjarige contracten uitbesteed. Betreft het geheel of gedeeltelijk overnemen van huishoudelijke activiteiten.
- 6.3.1.4 - Wmo Aanvullende ondersteuning: ondersteuning vanuit de buurtteams bij zelf- en samenredzaamheid en participatie; en Aanvullende individuele ondersteuning bij ondersteuningsvragen van Amsterdammers met specifieke zwaardere problematiek.
- 6.3.1.5 - Wmo Overig: omvat hoofdzakelijk (circa 80%) apparaatslasten en bedrijfsvoeringskosten voor de uitvoering van de Wmo.
- 6.3.1.6 - Wonen en vervoer: Aanvullend openbaar vervoer (AOV), vervoersvoorzieningen (bijvoorbeeld aangepaste fiets, scootmobiel), het vervangen, verplaatsen of verwijderen van een woonruimteaanpassing (bijvoorbeeld een traplift) en hulpmiddelen onder de Wmo.

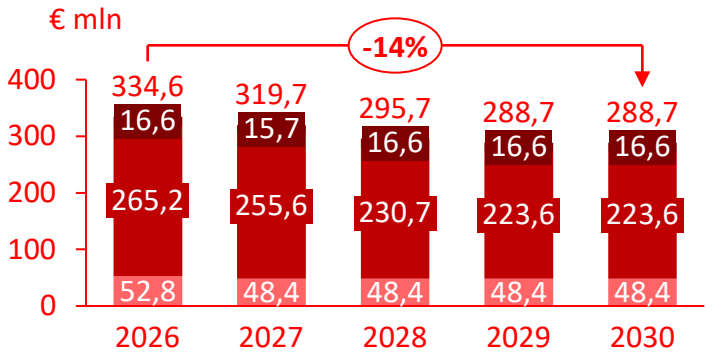
Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

De gemeente maakt een strikere norm waarop Amsterdammers toegang krijgen tot de Wmo-voorzieningen en het aanbod van de buurtteams. De begeleiding verplaatst van individuele begeleiding naar groepsbegeleiding. De contracten met zorgaanbieders worden kleiner gemaakt, waardoor de wachtlijst voor zorg vanuit de aanbieder langer wordt.

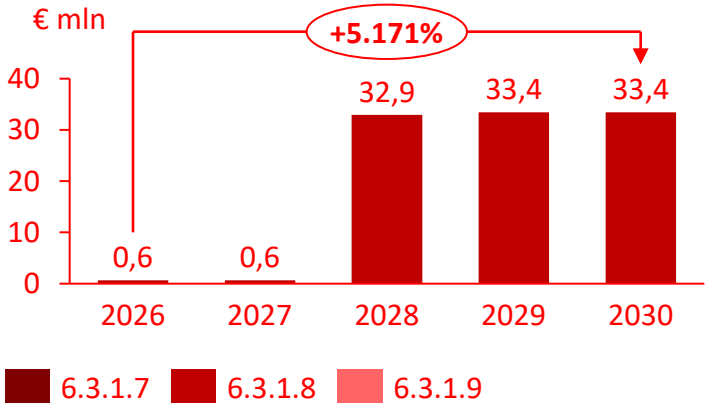
Besparingsoptie binnen activiteit 6.3.1.7/8/9 Jeugdzorg (enkelvoudig, hoog specialistisch en PGB/Dyslexiezorg)

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	288,7 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	56,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, samengevat)

De gemeente Amsterdam biedt jeugdhulp op drie niveaus.
De kleinste vorm betreft enkelvoudige specialistische jeugdhulp ((6.3.1.7 - Jeugd: Enkelvoudig; 6% van de uitgaven), kortdurende ambulante hulp die door 13 aanbieders wordt geboden als aanvulling op de Ouder- en Kindteams. De contracten lopen tot 2027 en worden gefinancierd via een lumpsummodel.
Het grootste deel (6.3.1.8 - Jeugd: Hoogspecialistisch; 80%) betreft hoogspecialistische jeugdhulp voor complexe gevallen, uitgevoerd door tien kernpartners in de regio Amsterdam-DUO. Dit omvat zowel ambulante hulp als alle vormen van verblijf, zoals pleegzorg, gezinsgericht verblijf en gesloten jeugdhulp. De contracten lopen eveneens tot 2027. Aanvullend zijn er landelijke raamcontracten via de VNG, zonder budgetplafond. Een belangrijk aandachtspunt is dat problemen van kinderen vaak voortkomen uit die van hun ouders, zoals psychische klachten, schulden of werkloosheid.
Tot slot valt 15% van de aanvullende jeugdhulp (6.3.1.9 - Jeugd: Overig) onder persoonsgebonden budgetten (PGB), individuele betaalovereenkomsten (IBO) en dyslexiezorg. PGB's en IBO's worden per jeugdige afgesloten voor maximaal één jaar. De dyslexiezorg wordt bovenregionaal gecontracteerd voor de regio's Amsterdam-Amstelland en Zaanstreek-Waterland.

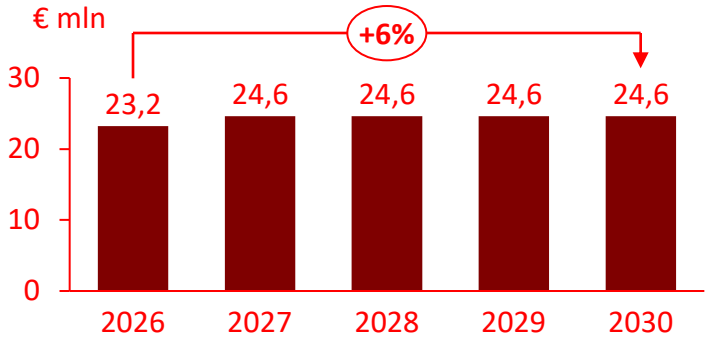
Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

De gemeente heeft de wettelijke plicht jeugdigen en ouders jeugdhulp te bieden. Aanvullend op de jeugdhulp van de Ouder- en Kindteams bieden jeugdhulpaanbieders deze hulp. De kosten van deze aanvullende jeugdhulp zijn sinds de transitie van de jeugdzorg in 2015 verdubbeld. In de begroting is een transformatie- en besparingsopgave van € 30 miljoen opgenomen richting 2029. Een extra besparing van 20% (nog eens € 56 miljoen) kan alleen gerealiseerd worden door de toegang tot de aanvullende jeugdhulp te beperken tot jeugdigen met zeer ernstige gedragsproblemen en/of beperkingen en aanvullende ondersteuning van en door ouders niet langer te financieren.

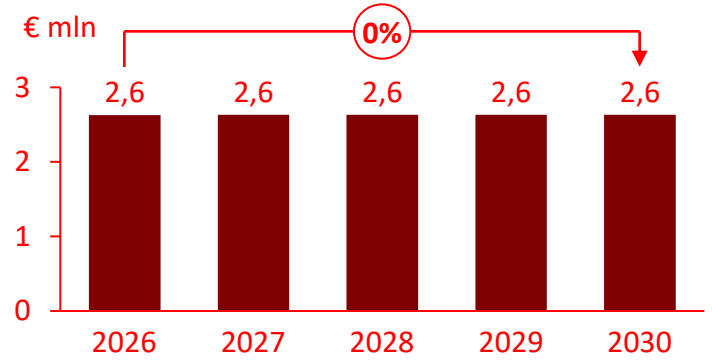
Besparingsoptie binnen activiteit 6.3.2.1 Veilig Thuis & CSG

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	24,6 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Hieronder valt:

- De (preventieve) aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling (Regioaanpak Veiligheid voor Elkaar, 2020-2024).
- Gespecialiseerde hulpverlening bij huiselijk geweld, waaronder de opvang, geboden door de Blijf Groep.

De Wet maatschappelijke ondersteuning en de Jeugdwet stellen de gemeente verantwoordelijk voor het uitvoeren van bovenstaande activiteiten. Deze zijn belegd in een gemeenschappelijke regeling (GR) voor de regio Amsterdam-Amstelland.

Onder deze taak valt niet de begeleiding van kinderen die door een onveilige thuissituatie extra worden begeleid, dit valt onder de Jeugdbescherming en jeugdreclassering.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

De integrale opdracht van Veilig Thuis wordt ingeperkt. Het doorzetten van mel-dingen die niet acuut of levensbedreigend zijn wordt vertraagd; de adviesfunctie wordt beëindigd. Het Centrum Sexueel Geweld (CSG) stopt met de afhandeling van verkrachtingen en aanrandingen die langer dan 7 dagen geleden hebben plaatsgevonden. De recentelijk uitgebreide openstelling van CSG wordt weer teruggedraaid.

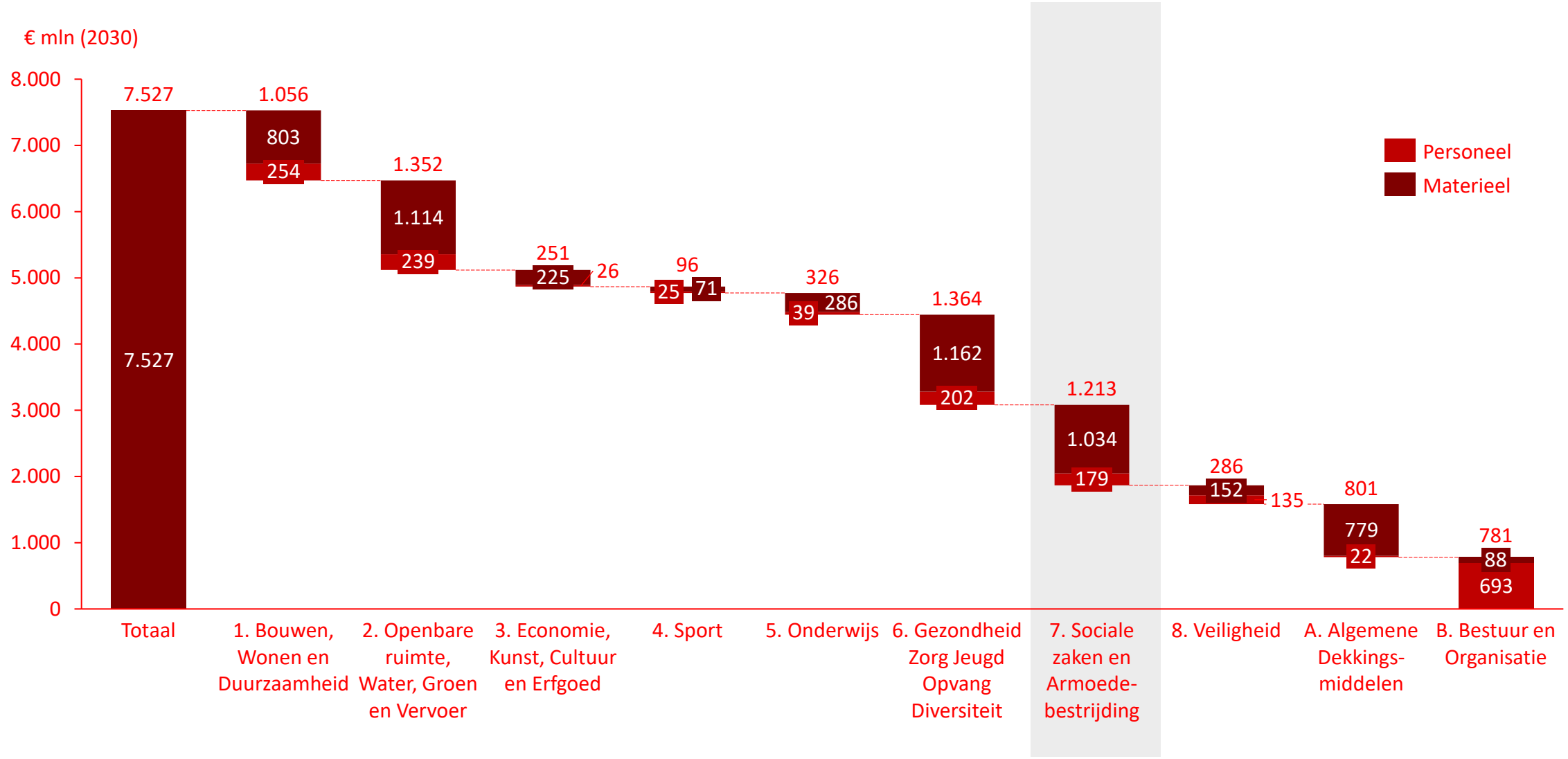
Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Staat van de Programma's – Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
Programma 2: Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer
Programma 3: Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma 4: Sport en bewegen
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
Programma 7: Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Programma 8: Veiligheid
Programma A: Algemene Dekkingsmiddelen
Programma B: Bestuur en Organisatie

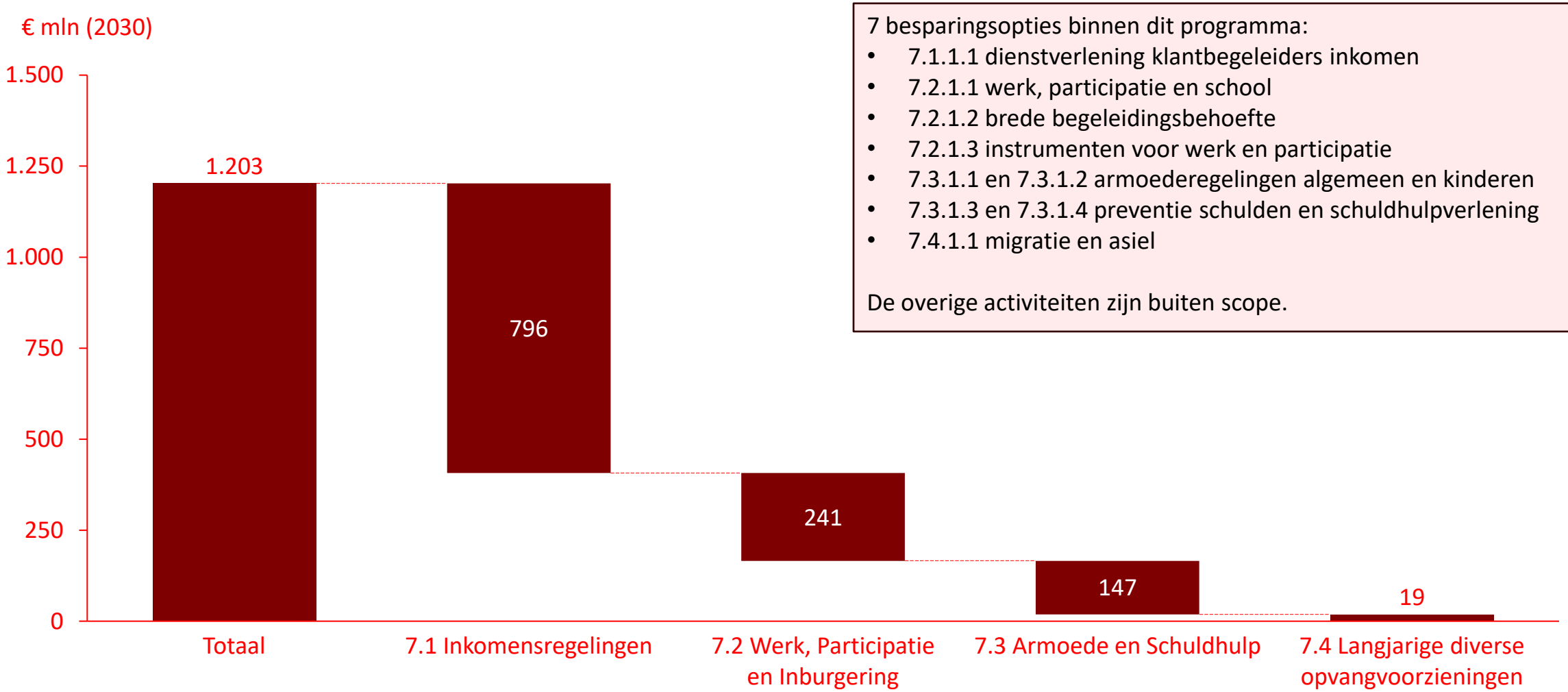
Snel naar:
1. Inleiding
2. Overkoepelend beeld
3. Zicht per programma
4. Bijlagen

Programma 7 (Sociale Zaken en Armoedebestrijding) is in gemeentebegroting een van de grootste programma's

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Lasten programma 7 per programmaonderdeel

7 besparingsopties binnen dit programma:

- 7.1.1.1 dienstverlening klantbegeleiders inkomen
- 7.2.1.1 werk, participatie en school
- 7.2.1.2 brede begeleidingsbehoefte
- 7.2.1.3 instrumenten voor werk en participatie
- 7.3.1.1 en 7.3.1.2 armoederegelingen algemeen en kinderen
- 7.3.1.3 en 7.3.1.4 preventie schulden en schuldhulpverlening
- 7.4.1.1 migratie en asiel

De overige activiteiten zijn buiten scope.

Programma 7 in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader

De wettelijke basis voor de meeste activiteiten in dit programma is de participatiewet. In het algemeen zegt wetgeving **dat** de gemeente actief moet zijn op werk, inkomen en participatie en heeft de gemeente een grote mate van vrijheid **wat** en **hoe** de gemeente dat doet.

- Voor bijstandsuitkeringen en inkomensvoorzieningen ontvangt de gemeente een specifieke uitkering: de BUIG. Die is voor Amsterdam ruim € 700 mln, dus ~60% van de lasten van dit programma. Het landelijke macro-budget wordt periodiek (2-3 jaar) bijgesteld op realisatie, waardoor je daar niet structureel op kunt verdienen. Wél kunnen gemeenten structureel overschot realiseren door beter te presteren dan het objectieve verdeelmodel voorspelt. Bij structurele tekorten >7,5% kunnen gemeenten een beroep doen op de vangnetregeling.
- De gemeente is verplicht de algemene bijstand te verstrekken. De gemeente is ook verplicht om handhaving uit te voeren, en klachten en bezwaarschriften te behandelen.
- Gemeenten zijn verplicht om ondersteuning te bieden bij (gesubsidieerd/beschut) werk en sociale activering, om mensen te helpen uit de bijstand te komen. Gemeenten hebben vrijheid in de manier en mate van ondersteuning. Amsterdam doet de meeste activiteiten met intern personeel en in eigen beheer. De financiering hiervan komt uit het gemeentefonds en eigen middelen, niet uit de BUIG.
- Inburgering is grotendeels een wettelijke taak obv de Wet inburgering 2021, die voorschrijft wat een gemeente moet bieden: voorzien in maatschappelijke begeleiding, afnemen brede intake, vaststellen leerroute, verzorgen inburgeringsonderwijs, etc. De financiering loopt via een tijdelijke SPUK-regeling. De begeleiding op basis van de Participatiewet is niet gebonden aan een specifieke norm voor de mate van begeleiding.
- De gemeente moet wettelijk gezien bijzondere bijstand uitvoeren, wel met keuzeruimte over hoe ruim die is. Amsterdam kent extra armoederegelingen, die aanvullend zijn op de bijzondere bijstand. Doordat deze laagdrempeliger en breder zijn, nemen ze de druk op de (duurdere en wettelijk verplichte) bijzondere bijstand af.
- Schuldhulp inclusief preventie en vroegsignalering is een wettelijke taak (Wet gemeentelijke schuldhulpverlening), de gemeente heeft wel vrijheid in hoe die taak uit te voeren. Amsterdam zet (deels) bovenwettelijk in op budgetlessen, meer uitgebreide vroegsignalering, sociaal-juridisch advies, of advies- en informatievoorzieningen.

Aanvullende context en toelichting vanuit programma 7

Financiële ontwikkelingen in dit programma in de komende jaren:

- Er is per 2026 een onvoorzien tekort op het budget voor de uitkeringen (BUIG) van €34 mln, door een andere verdeling van de rijksmiddelen. Dit tekort is in 2026 en 2027 te dekken uit een financiële reserve (de Egalisatiereserve). Om dit te mitigeren is het nodig om het bijstandsbestand fors te laten dalen. Afbouw van instrumenten/verhogen van caseload/etc. etc. maakt deze opgave nog complexer.
- Programmaonderdeel 7.3 Armoede en Schuldhulp kent een structurele daling van 8 mln in 2027, 16 mln in 2028 en nogmaals 16 mln in 2029. Dit is ook zichtbaar in de grafieken bij de uitgewerkte opties.
- Programmaonderdeel 7.2 Werk, Participatie en Inburgering heeft een lopende efficiencyopdracht op het matchingsproces en instrumenten. Dit leidt tot een structurele besparing van 9,1 mln in 2029, met een opbouw van 2025-2029. Dit is ook zichtbaar in de grafieken bij de uitgewerkte opties.

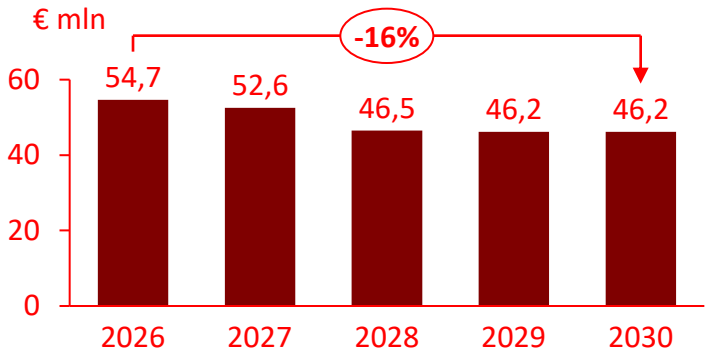
Onderlinge afhankelijkheden en verwevenheden binnen programma 7:

- Maatregelen op programmaonderdeel 7.2 instrumenten en de begeleiding aan Amsterdammers (re-integratie) hebben een verwevenheid met de BUIG, waar kosten en tekort op kunnen lopen als minder mensen aan het werk gaan.
- Bijzondere Bijstand in programmaonderdeel 7.3 is een wettelijk verplicht vangnet binnen de armoedevoorzieningen en heeft een open einde karakter. Besparing op of afschaffing van armoederegelingen leidt deels tot een toename in kosten bij de Bijzondere Bijstand. Hier is in de optie bij 7.3.1.1 en 7.3.1.2 rekening mee gehouden, maar door het open einde karakter blijft er altijd een mate van onzekerheid.

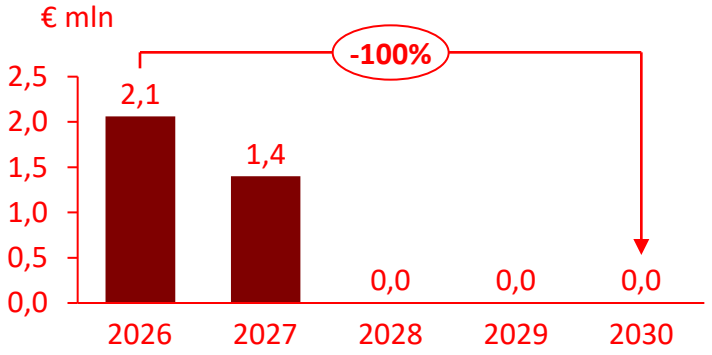
Besparingsoptie binnen activiteit 7.1.1.1 Uitvoeringskosten

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	24,3 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Dit zijn de uitvoeringskosten voor de verstrekking van bijstandsuitkeringen. Deze bestaan uit kosten voor:

i) Inkomensconsulenten en begeleiders inkomen, ca. € 26 miljoen,
ii) Ondersteuning bijzondere doelgroepen, zoals daklozen, ca. € 10 miljoen
iii) Ondersteuning ondernemers, ca. € 4 miljoen
iv) Handhaving, ca. € 12 miljoen.

Hieronder vallen niet de uitgaven voor algemene ondersteuning, zoals klachtafhandeling en applicaties. Deze vallen onder het deelbudget Ondersteunende activiteiten.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Naast de toets op het recht op bijstand biedt de gemeente bredere inkomensdienstverlening om Amsterdammers te helpen in hun financiële bestaanszekerheid.

In deze optie wordt deels bespaard op a) de bovenwettelijke inzet van de klantbegeleider inkomen en deels op b) de inzet van FIBU. Verminderen (bovenwettelijke) inzet van klantbegeleiders inkomen leidt tot een reductie van ongeveer 32 FTE en minder ondersteuning aan de Amsterdammer in het aanvragen van voorzieningen in het sociaal stelsel.

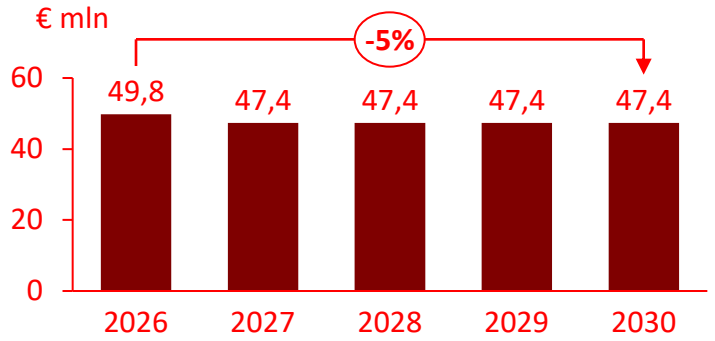
Stoppen met inzet van de budgetconsulenten van FIBU betekent dat de gemeente niet meer het inkomen beheert voor (ex-) dak- en thuislozen die zelf (nog) niet goed in staat zijn om geldzaken op orde te krijgen. Door hiermee te stoppen worden schulden niet op tijd betaald en kunnen er nieuwe schulden vormen. Budgetbeheer is een bovenwettelijke wettelijk taak voor WPI. Dit betekent en reductie van 25 fte.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

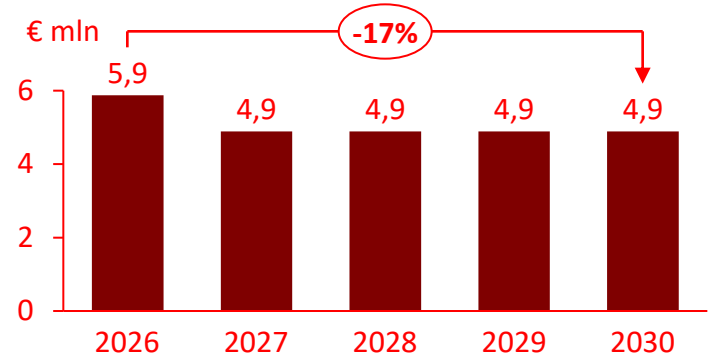
Besparingsoptie binnen activiteit 7.2.1.1 Werk, participatie en school

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	47,4 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	9,5 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Begeleiding van mensen met een bijstandsuitkering naar werk, participatie en school door medewerkers van de gemeente. Het gaat om de begeleiding van reguliere bijstandsgerechtigden (€ 31 miljoen) en voor specifieke doelgroepen zoals jongeren (€12 miljoen) en mensen in detentie (€ 5,5 miljoen). Daarnaast ondersteunen ook mensen zonder uitkering (circa € 0,5 miljoen).

Hieronder vallen niet: Uitgaven aan instrumenten, zoals scholing, gesubsidieerd werk en bijverdienpremies. Dit is een aparte deelbudget. Begeleiding van mensen met een bredere begeleidingsbehoefte. Dit is een aparte deelbudget. Begeleiding van statushouders met een bijstandsuitkering. Dit is een aparte deelbudget en wordt gecombineerd met hun inburgering. Begeleiding van bijzondere doelgroepen (dak- en thuislozen). Dit valt onder 7.1 omdat deze groep gecombineerde bijstandsverstrekking en begeleiding krijgt.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Amsterdam zet in op intensieve ondersteuning en begeleiding om Amsterdammers naar werk, school of participatie te begeleiden. De keuzes die de gemeente kan maken zijn a) de caseloads van klantbegeleiders generiek verhogen of b) het nagenoeg stopzetten van de begeleiding aan bepaalde groepen.

Deze optie vermindert het aantal klantbegeleiders dat Amsterdammers met een bijstandsuitkering begeleidt. Om 20% te besparen (€9,5 mln) moet de caseload per medewerker gemiddeld met 22% omhoog. Dit betekent een afname in tijd per client.

Uit onderzoek blijkt dat na elk gesprek met de klantbegeleider de uitstroomkans van een Amsterdammer tijdelijk met 25% toeneemt. Wanneer de gemeente minder inzet op het begeleiden van bijstandsgerechtigden, is de verwachting lagere uitstroom naar werk en opleiding en een toename van de gemiddelde duur in de bijstand. Dit zorgt voor hogere bijstandslasten.

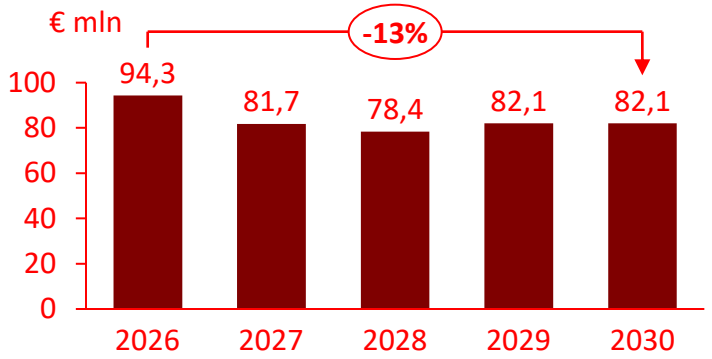
Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Besparingsoptie binnen activiteit 7.2.1.2 Brede begeleidingsbehoefte

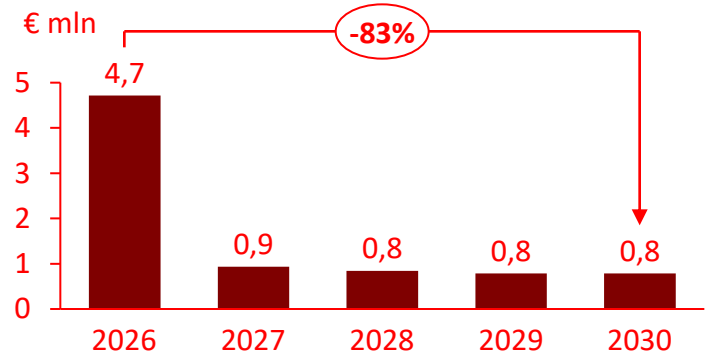
Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030) nvt

Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030) 5,0 mln +

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Uitgaven aan gesubsidieerde werkplekken en begeleiding via sociaal werk (€ 77 miljoen) waarvan met name € 58 miljoen voor Pantar en €19 miljoen voor dienstverlening aan deze doelgroep door de gemeente.
Daarnaast draagt de gemeente bij aan het exploitatietekort van Pantar: € 14,4 miljoen in 2026 en € 5,3 miljoen in 2027.
Deze voorzieningen worden geboden om mensen met een grotere afstand tot de arbeidsmarkt passend werk en begeleiding te bieden. Het gaat om drie groepen: i) Mensen die onder de oude wetgeving een indicatie hebben gekregen de sociale werkvoorziening (Wsw). ii) Mensen die de indicatie 'beschut werk' krijgen vanuit de huidige wetgeving. iii) Mensen met lagere loonwaarde, die naar passend werk worden begeleid en daarna ook extra begeleiding krijgen.
De gemeente is verplicht om een minimaal aantal nieuwe en oude beschutte werkplekken aan te bieden. De gemeente ontvangt hiervoor ook gelabelde middelen vanuit het Rijk via de integrale uitkering participatie. (… meer toelichting in begroting)

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Amsterdam begeleidt mensen met een ondersteuningsbehoefte naar werk, in veel gevallen bij sociaal ontwikkelbedrijf Pantar. Hierbij worden verschillende instrumenten ingezet, waaronder loonkostensubsidie. In 2022 hielp de gemeente 1.600 mensen via loonkostensubsidie aan het werk, in 2027 streeft de gemeente naar 3.200 plaatsingen.

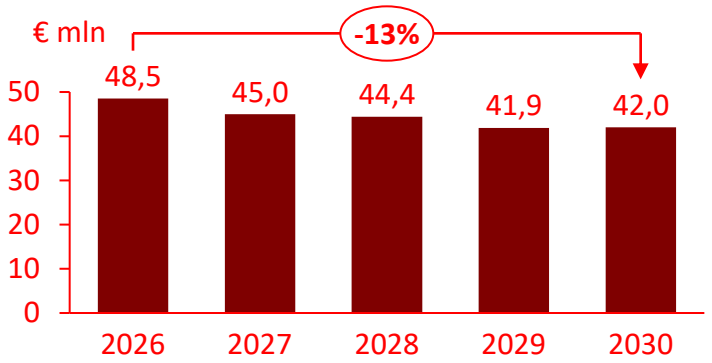
In deze optie wordt de toegang tot bijstand ingeperkt en gaan meer mensen via loonkostensubsidie aan de slag, ook als dit niet hun eerste voork€ is. Amsterdam krijgt hierdoor meer middelen van de Rijksoverheid voor loonkostensubsidies en geeft minder uit aan bijstandsuitkeringen. Gelijktijdig wordt gewerkt aan ontwikkeling van werknemersvaardigheden waardoor een gedeelte uiteindelijk doorstroomt naar regulier werk zonder loonkostensubsidie, en de besparingen nog hoger worden. Met deze optie streeft de gemeente naar 1.000 extra plaatsingen in 2030, dus bovenop het streven van 3.200 in 2027.

Let wel: dit is een fundamentele koerswijziging in de dienstverlening aan bijstandsgerechtigden, met meer keuzes in de uitwerking, die goede afspraken met Pantar en andere partners vraagt, en die tijd kost om te implementeren. En politiek commitment, juist omdat de Amsterdammer minder vrijblijvend, gerichter en sneller richting werk wordt begeleid. De besparing is in 2030 ingetekend, en is indicatief op € 5,0 mln ingeschat om een beeld te geven van wat voor potentieel hier mogelijk ligt. Dit is bovenop de verhoogde inzet op toeleiding naar werk (o.a. bij Pantar), mede ingezet door het onvoorziene tekort in 2026 van € 34 mln op de BUIG.

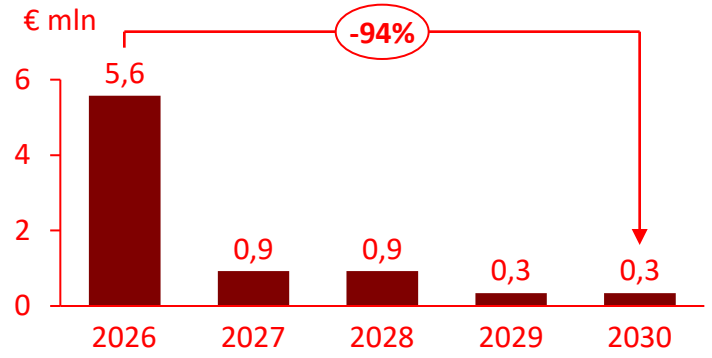
Besparingsoptie binnen activiteit 7.2.1.3 Instrumenten werk en participatie

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	42,0 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	8,4 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Onder deze subactiviteiten vallen uitgaven aan instrumenten en regelingen voor Amsterdammers met een bijstandsuitkering (ca. € 47 miljoen).

Hieronder vallen niet: *) De instrumenten om werkgevers te ondersteunen en stimuleren, deze vallen onder subactiviteit dienstverlening voor werkgevers. *) De loonkostensubsidie om werkgevers te compenseren voor lagere loonwaarde. Dit valt onder programma 7.1 inkomen. *) Uitgaven aan begeleiding. Dit is een aparte subactiviteit.

De middelen die in 2025 beschikbaar zijn gesteld voor uitbreiding van buurtbanen in de masterplangebieden, worden verdeeld over de jaren 2026-2028 (c. a. € 5 miljoen)

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

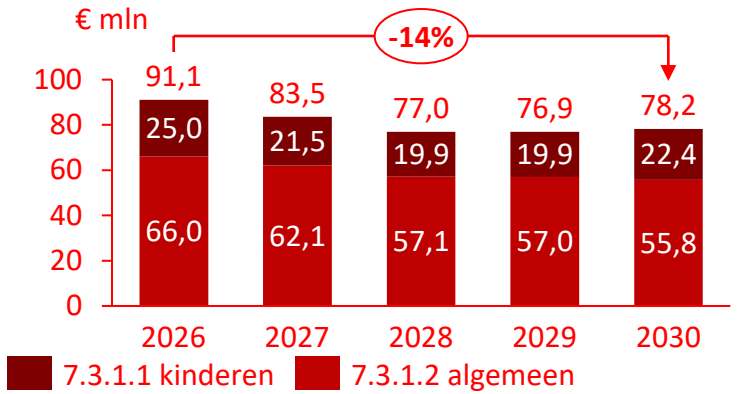
Amsterdam zet instrumenten in om Amsterdammers en werkgevers te ondersteunen en kansen te vergroten richting werk en/of participatie. Alle instrumenten, op volgorde van budgetgrootte in 2030 in miljoenen: Buurtbanen 2.0 (2,0), Werkgeversarrangementen (1,5), Trajectvergoeding WP-teams (1,5), Interne leerstages (0,8), Medische trajecten (0,6), Ondersteuning sociale firma's (0,5), Tijdelijke loonkostensubsidie (0,5), Trajecten met minder budget (2).

Deze optie bespaart 20% hierop en verlaagt uitgavenplafonds en bedragen of zet instrumenten volledig stop. De verwachting is dat een besparing van 20% op de 7 grootste budgetten ca. 1.300 minder mensen aan (gesubsidieerd) werk zal helpen of een participatieplek bieden en evenveel mensen die in de bijstand blijven i.p.v. aan het werk. Ontwikkelmogelijkheden en inzicht in belastbaarheid nemen af en ook de impact van het werk in de stad, zoals de verbinding binnen buurten en werkgelegenheid verdwijnt. Werkgevers zullen minder snel mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen, minder mensen kunnen participeren bij sociale firma's en bestaanszekerheid van bijstandsgerechtigden komt in het gedrang.

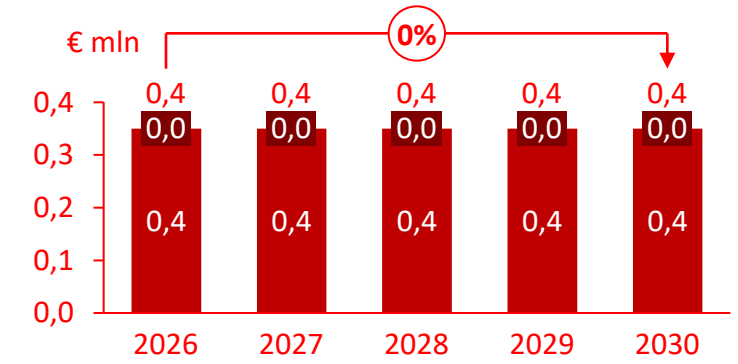
Besparingsoptie binnen activiteit 7.3.1.1 Minimaregelingen voor kinderen en 7.3.1.2 Minimaregelingen algemeen

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	40,0 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	8,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

7.3.1.1: Hieronder vallen de volgende voorzieningen voor minima: Stadspas (volwassenen en kinderen, ca. € 8 miljoen), Kindtegoed (ca. € 9 miljoen), Laptops voor middelbare scholieren (ca. € 2 miljoen), Individuele studietoeslag (ca. € 4 miljoen euro) en de Scholierenvergoeding (€ 0,2 miljoen). Hieronder valt niet: Diplomazwemmen wordt deels betaald uit programma 4, Sport.

7.3.1.2: Hieronder vallen de volgende uitgaven: 1) Uitgaven aan wettelijk verplichte voorzieningen: bijzondere bijstand, individuele inkomenstoeslag, de collectieve zorgverzekering en de tegemoetkoming voor meerkosten i. v. m. chronische ziekte of handicap. In totaal ca. € 53 miljoen. 2) Uitgaven voor aanvullende minimavoorzieningen, zoals Armoede en mobiliteit, Armoede in sociaal domein, Flankerend bijstandsbeleid. In totaal ca. € 12 miljoen. (… meer toelichting in begroting)

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Armoederegelingen helpen om het aantal Amsterdammers met een laag inkomen dat moeite heeft om rond te komen te verminderen en hun kansen te vergroten. Een deel van de regelingen is wettelijk vastgelegd en nauwelijks beïnvloedbaar (bijzondere bijstand). Keuzes die gemaakt kunnen worden: a) de doelgroep die in aanmerking komt b) hoogte van bedragen en c) het aantal regelingen.

Vermindering van 20% op het niet-wettelijke deel kan via de combinatie van: a) verkleinen doelgroep door verlagen inkomensnorm naar 120%; b) het verlagen van de basiscompensatie regeling tegemoetkoming meerkosten, het verlagen van gemeentelijke bijdrage aan de collectieve ziektekostenverzekering en het verlagen van het kindtegoed; en c) het schrappen van regeling gratis openbaar vervoer voor ouderen.

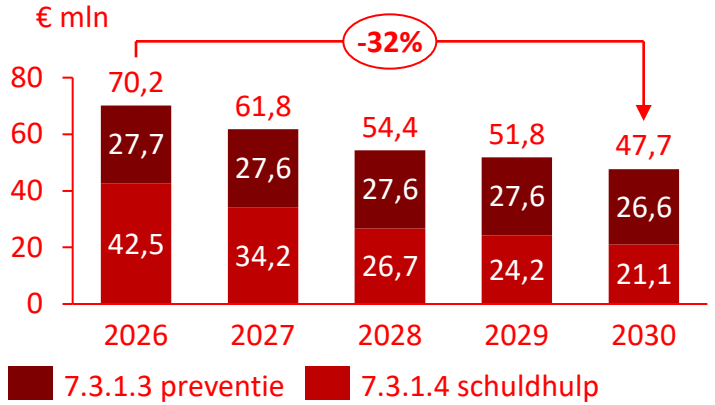
Deze maatregelen leiden waarschijnlijk tot een stijging in aanvragen voor (wettelijk verplichtte) Bijzondere Bijstand. Dit doet naar schatting 10-15% van de besparing teniet. Om 20% netto te besparen op het wendbare deel, moet voor een hoger bedrag aan maatregelen genomen worden.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

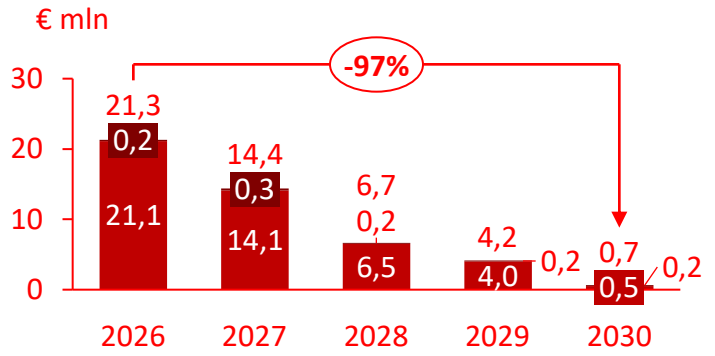
Besparingsoptie binnen activiteit 7.3.1.3 Preventie schulden en 7.3.1.4 Schuldhulpverlening

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	47,7 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	9,5 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

7.3.1.3 Hieronder vallen uitgaven voor vroegsignalering van schulden (€ 8,9 miljoen) , preventieve schuldhulpverlening van bijstandsgerechtigden (€ 7 miljoen), sociaal-juridisch advies voor iedereen (€ 8,2 miljoen), inkomensbeheer voor mensen in een schuldenregeling die uit voorzorg kiezen voor budgetbeheer (€ 1 miljoen) en budgetlessen op school (€ 1,2 miljoen).
Hieronder vallen niet de schuldhulptrajecten bij de buurtteams, de gemeentelijke kredietbank en de schuldsanering.

Hieronder vallen schuldhulp, advies en informatievoorziening vanuit de buurtteams (€ 17 miljoen), uitgaven voor innovatie en kwaliteit (€ 2,4 miljoen), schuldsanering via de gemeentelijke kredietbank (€ 1,3 miljoen), schuldhulp voor zelfstandigen (€ 0,7 miljoen) en enkele overige uitgaven (0,5 miljoen). De baten (€ 20 miljoen) binnen dit deelbudget zijn gerelateerd aan de afhandeling van de toeslagenaffaire. Tegenover deze baten staan evenredige kosten die hiervoor worden gemaakt.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Amsterdam biedt hulp bij (beginnende) schulden om o.a. ontruimingen, afsluitingen van energie en problemen op o.a. gezondheid en rondom opgroeien te voorkomen.

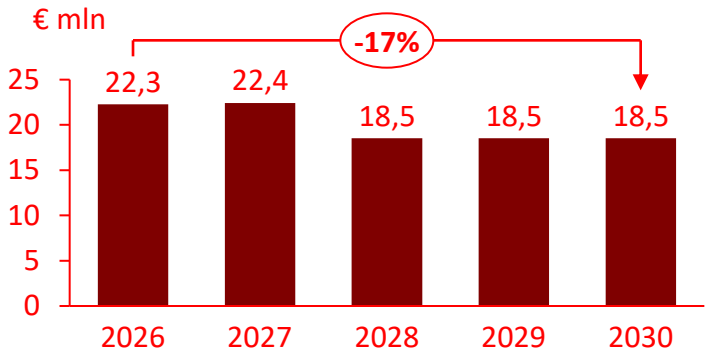
In deze optie verlagen de bijdrage aan de buurtteams met bijna € 10 mln. Dit betekent vooral minder preventieve inzet door: 1. minder vroegsignalering (ca. 10.000-15.000 signalen over betalingsachterstanden worden schriftelijk i.p.v. outreachend afgedaan) en 2. minder inzet van sociaal raadslieden (preventieve ondersteuning). De inzet op vroegsignalering blijkt effectief gezien o.a. de lage gemiddelde gesaneerde schuld in Amsterdam en het minimale aantal woningontruimingen bij corporaties om financiële redenen.

Daarnaast betekent de besparing vermindering in de curatieve inzet (begeleiding) door 3. minder schuldhulpverleners voor curatieve trajecten, 4. minder schuldhulpverlening aan bijstandsgerechtigden en 5. stoppen met de inzet van buurtteams op Familiescholen en buurtgerichte inzet via Schuldenvrije Buurt.

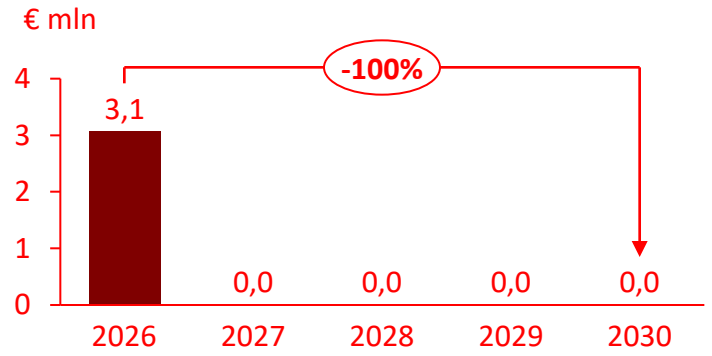
Besparingsoptie binnen activiteit 7.4.1.1 Migratie en asiel

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	13,5 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	5,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Hieronder vallen: 1) Uitgaven aan (nood-)opvang voor Oekraïense vluchtelingen, inclusief organisatiekosten voor deze opvang. De uitgaven voor de (nood)opvang van Oekraïners worden volledig gedekt uit Rijksbijdragen. 2) Uitgaven voor community building op gemengde huisvestingslocaties voor woonstarters en statushouders (€ 1,3 mln). 3) Uitgaven voor ondersteuning en begeleiding van vluchtelingen en statushouders zodat zij optimaal kunnen landen en meedoen in de Nederlandse samenleving, aan hun perspectief werken en hulp krijgen bij bijvoorbeeld mentale problemen (€ 1,5 mln). 4) Uitgaven van organisatiekosten voor regie, coördinatie voor opvang, ondersteuning en begeleiding van Oekraïense vluchtelingen, asielzoekers, statushouders en ongedocumenteerden. 5) Uitgaven voor 24-uursopvang en begeleiding aan 500 ongedocumenteerden en brede inzet op het gebied van bestaanszekerheid, toegang tot zorg en informatievoorziening voor alle ongedocumenteerden in de stad (€ 17 miljoen).

De uitgaven op basis van Rijksmiddelen zijn afhankelijk van Rijksmiddelen die steeds incidenteel worden toegekend. Deze uitgaven zijn voor 2026 nog niet begroot.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Het programma MA&O heeft een omvang van € 18,5 mln in 2030, waarvan € 13,5 mln. bestemd is voor ongedocumenteerden. De overige € 5,0 mln. uit het programma worden besteed aan opvang, ondersteuning en begeleiding van vluchtelingen en statushouders. Deze middelen bedragen in 2026 nog € 9,0 mln. Voor asielopvang (wettelijke taak) wordt een Rijksbijdrage vanuit de Spreidingswet en het Faciliteitenbesluit opvangcentra ontvangen van € 1,4 mln. per jaar.

Deze besparingsoptie verlaagt € 5,0 mln op het budget ongedocumenteerden. De gemeente doet dan minder aan opvang en begeleiding, bestaanszekerheid, zorg en informatievoorziening voor ongedocumenteerden in de stad. Dit betekent in de praktijk concreet: a) afschalen van het aantal opvangplekken van 500 naar 250 tot 300, b) verlagen van inzet voor kwetsbare ongedocumenteerden buiten de opvang door, i) het beperken van toeleiding naar zorg (medicijnen, mondzorg, huisartsenzorg en abortussen), ii) beperken voedselondersteuning tot alleen bijzonder kwetsbare ongedocumenteerden, iii) versoberen informatievoorziening aan ongedocumenteerden en professionals, iv) het verlagen van de overhead en lobby.

Staat van de Programma's – Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
Programma 2: Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer
Programma 3: Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma 4: Sport en bewegen
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
Programma 7: Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Programma 8: Veiligheid
Programma A: Algemene Dekkingsmiddelen
Programma B: Bestuur en Organisatie

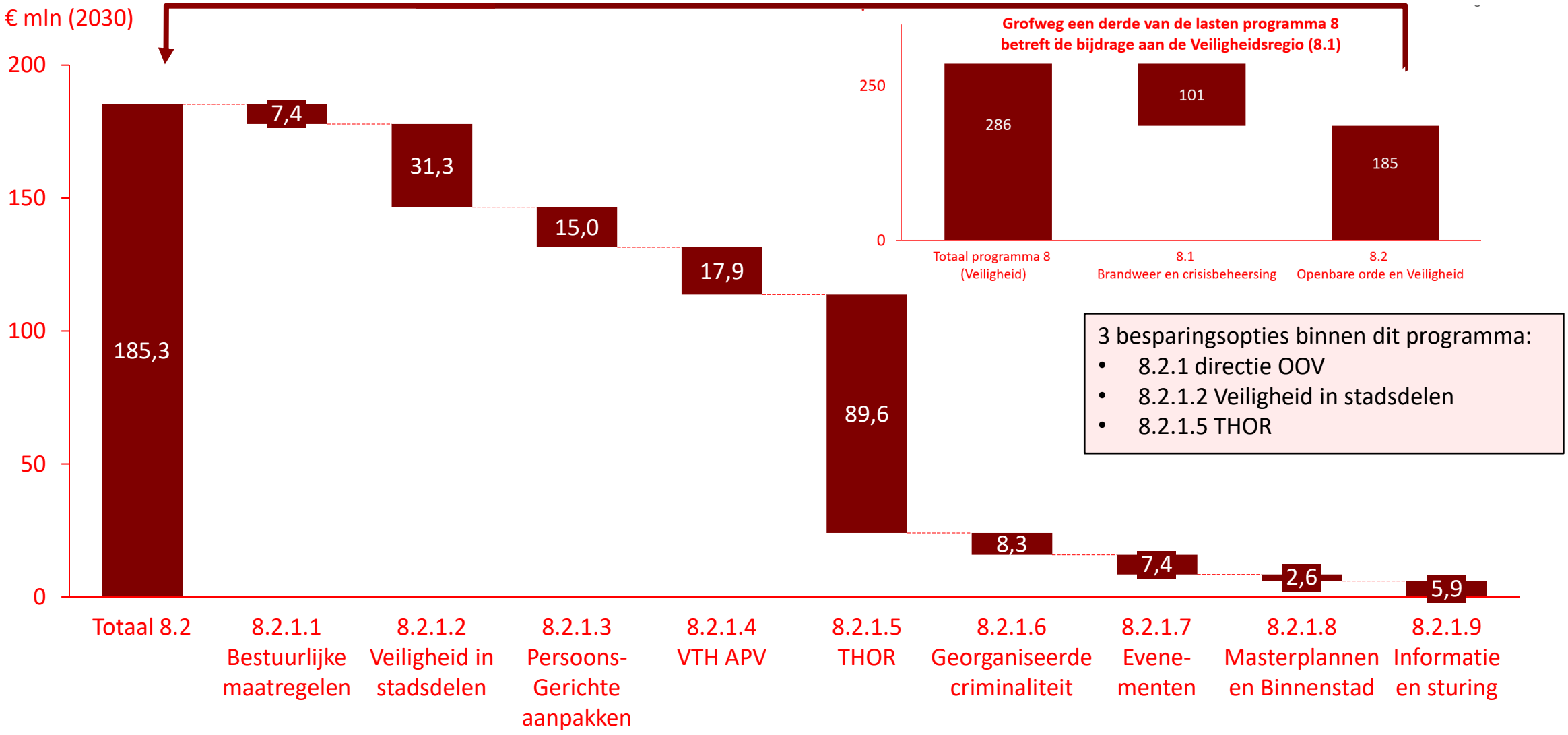
Snel naar:
1. Inleiding
2. Overkoepelend beeld
3. Zicht per programma
4. Bijlagen

Programma 8 (Veiligheid) is een relatief klein programma.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Onderdeel 8.1 betreft de bijdrage aan de Veiligheidsregio. De inzet binnen de gemeente zit in 8.2 (Openbare orde en Veiligheid)

Programma 8 in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader

8.1 Brandweer en crisisbeheersing

In het Besluit Veiligheidsregio's zijn de verantwoordelijkheden van de veiligheidsregio en de deelnemende gemeenten vastgelegd. In Amsterdam zijn deze verantwoordelijkheden bij de Veiligheidsregio Amsterdam Amstelland belegd (VrAA). De rollen die bij de VrAA belegd zijn, zijn grotendeels wettelijk verplicht. Veel rollen zijn voorgeschreven, maar het niveau waarop de rollen vervuld worden - met uitzondering van normen voor aanrijtijden van de brandweer – is veelal niet voorgeschreven. Dus er is sprake van een wettelijke rol, waarbij de invulling binnen zekere kaders aan lokale omstandigheden en behoeften is aan te passen.
Gegeven de grote mate van wettelijke taken, is het besparingspotentieel binnen 8.1 ingeschat als lager dan 5 miljoen euro.

8.2 Openbare orde en veiligheid

De taken binnen het doel Openbare orde en veiligheid zijn voor het grootste deel bovenwettelijk, in de zin dat de mate van inzet ervan gemeentelijke discretionaire bevoegdheid betreft. Hierbij gelden wel twee belangrijke nuanceringen. Ten eerste is er wel een gemeentelijke verantwoordelijkheid voor het handhaven van de openbare orde. Het instellen van Bestuurlijke maatregelen (bijvoorbeeld cameratoezicht) is geen wettelijke verplichting, maar wel in veel gevallen noodzakelijk voor het handhaven van de openbare orde. Ten tweede geldt dat indien besloten wordt tot invulling van sommige van die taken, die inzet moet voldoen aan wettelijke bevoegdheden. Dit geldt bijvoorbeeld voor de inzet van Bijzondere Opsporingsambtenaren (BOAs). Ook mag handhaving door middel van een bestuursrechtelijke boete alleen door een daarvoor bevoegde BOA's gedaan worden.

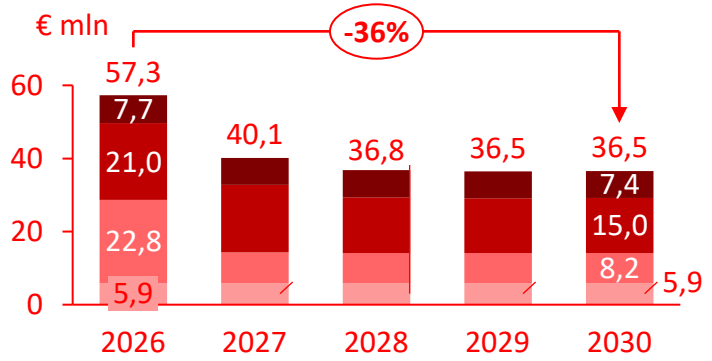
Er geldt ook een aantal gevallen waarin wel expliciet sprake is van een wettelijke taak. Dit geldt voor vergunningsverlening (Alcoholwet, Wet op de Kansspelen, maar ook het reguleren van demonstraties en evenementen); in de mate van toezicht zit wat gemeentelijke afwegingsruimte. Ook is het behandelen van WOO-verzoeken een wettelijke taak en zijn er landelijke afspraken over het in stand houden van het Veiligheidshuis. Tot slot geldt voor een deel van de uitgaven van OOV dat daarbij sprake is van (tijdelijke) financiering door het Rijk, met voorwaarden. Dit geldt bijvoorbeeld voor bestrijden van georganiseerde criminaliteit.

Besparingsoptie binnen 8.2.1 Openbare Orde en Veiligheid

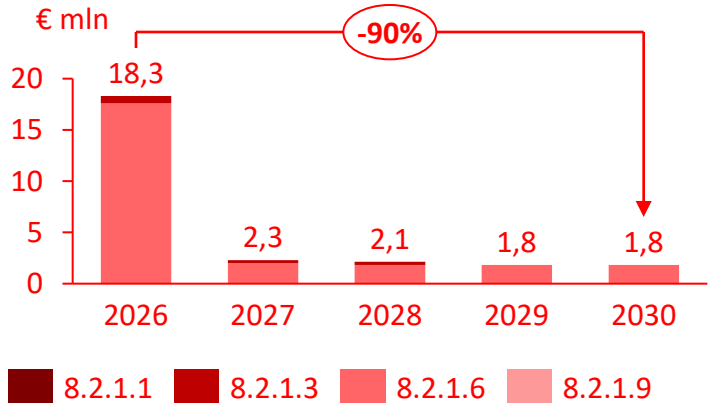
Bundeling activiteiten 8.2.1.1, 8.2.1.3, 8.2.1.6 en 8.2.1.9

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	36,5 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	7,3 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteiten (samengevat uit de begroting 2026)

Ons doel is dat Amsterdam een veilige en leefbare stad is voor bewoners en bezoekers. zien dat bewoners, ondernemers en bezoekers problemen ervaren rondom overlast en criminaliteit. zetten daarom in op preventie en het begrenzen en stoppen van deze overlast en criminaliteit.
Deze bundeling van 4 activiteiten bevat de taken van de directie Openbare Orde en Veiligheid: 8.2.1.1 (Bestuurlijke maatregelen) gaat om het beleid maken en uitvoeren van wettelijke bevoegdheden van de burgemeester op grond van de Gemeentewet en de APV ter handhaving van de openbare orde; 8.2.1.3 (Persoonsgerichte aanpakken) omvat o.a. de AanpakTop600, Veilig Alternatief en de Integrale Persoonsgerichte Aanpak Radicalisering (iPGA-R); deze aanpakken worden uitgevoerd door het zorg- en veiligheidshuis Actiecentrum Veiligheid en Zorg (AcVZ); 8.2.1.6 (Bestrijden georganiseerde criminaliteit), waaronder bestrijding van drugscriminaliteit, mensenhandel en ondermijning, inclusief de vertegenwoordiging van de gemeente in het Regionale Informatie- en Expertisecentrum (RIEC); en tot slot 8.2.1.9 (Ondersteuning).
De wegvallende baten betreffen Rijksgelden voor Preventie met Gezag en het RIEC (middelen RIEC gaan verlengd worden tot 2030).

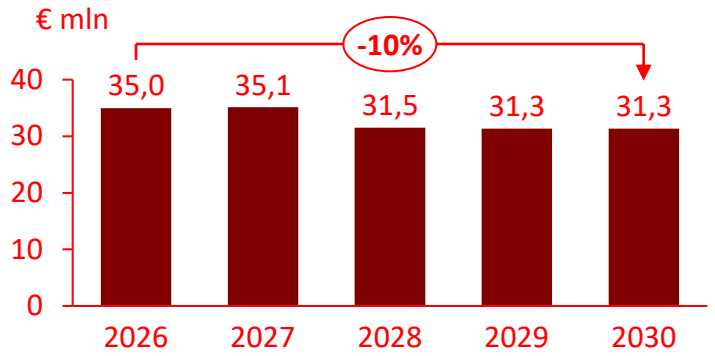
<u>*Technische*</u> opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Deze optie behelst een beperking van het budget dat Amsterdam uitgeeft aan Openbare orde en Veiligheid, uitgaande van een beperking van 20%. Een beperking met 20% vergt een beperking van de inzet op thema's als ondermijning, persoonsgerichte aanpakken, beleid en analyse, of bestuurlijke maatregelen. Op al deze thema's zal een beperking van de inzet van deze orde-grootte een impact hebben op de veiligheid en veiligheidsbeleving in de stad.

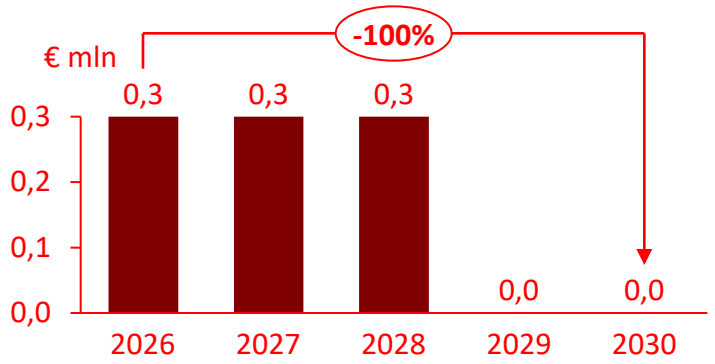
Besparingsoptie binnen activiteit 8.2.1.2 Veiligheid in stadsdelen

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	31,3 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	6,3 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, ingekort)

Dit zijn de per stadsdeel georganiseerde activiteiten om uitvoering te geven aan het stedelijke veiligheidsbeleid om zo de veiligheid te vergroten. Dit zijn grotendeels personele kosten. Er wordt gewerkt aan 3 onderwerpen:
Verhogen veiligheid in buurt (≈45% van lasten): De teams Veiligheid binnen de stadsdelen adviseren en geven uitvoering aan het verbeteren van (sociale) veiligheidsproblematiek in wijken en buurten. Zij voeren regie op integrale veiligheidsaanpakken in de buurt en werken met lokale uitvoeringsplannen (veiligheidsplannen) die volgend zijn op de prioriteiten uit het Regionaal Veiligheidsplan. Stadsdelen Nieuw-West, Zuidoost, Noord en Centrum werken daarnaast met prioriteiten uit het Masterplan of de Aanpak.
Tegengaan jeugdoverlast en -criminaliteit (≈45%). Hier vallen de kosten van de teams in de stadsdelen die de regie hebben op de aanpak van jeugdoverlast en (beginnende) jeugdcriminaliteit.
Voorkomen woonoverlast (≈5%). Elk stadsdeel heeft een meldpunt zorg en woonoverlast (MZWO) waar inwoners en professionals in de wijk zorgmeldingen en woonoverlast kunnen melden.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

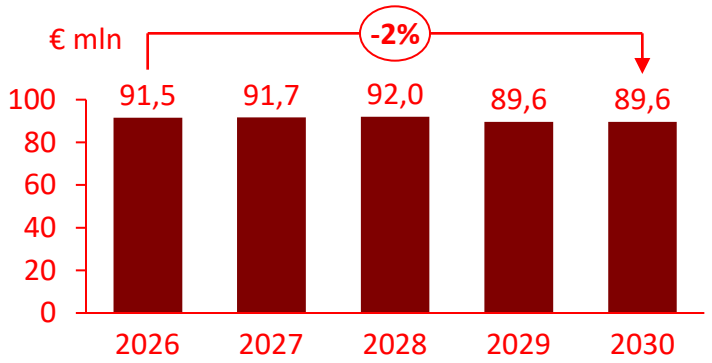
In de stadsdelen zijn teams Veiligheid actief, die met ca. 230 fte in de wijken en buurten zich volledig richten op de uitvoering. Keuzemogelijkheden om een besparing van 20% in te vullen, zijn onder andere stoppen met de lokale aanpak ondermijning, stoppen met projectleiders sociale veiligheid, verminderen inzet op aanpak jeugd en veiligheid, verminderen inzet straatcoaches of het stoppen van de treiteraanpak. In alle gevallen zal dit betekenen dat de inzet en aanwezigheid van de teams veiligheid op straat zal afnemen.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

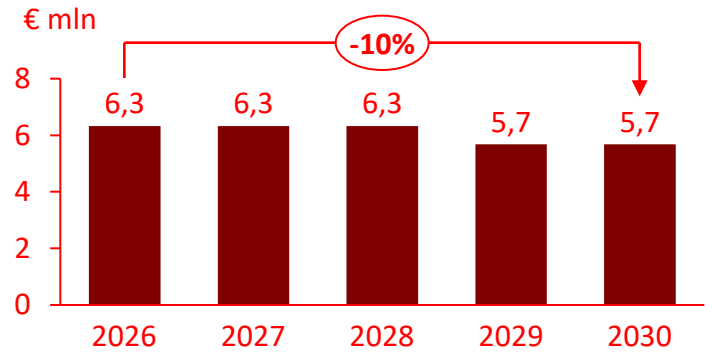
Besparingsoptie binnen activiteit 8.2.1.5 THOR

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	89,6 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	17,9 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Hieronder valt toezicht en handhaving op straat, op het water, in het openbaar vervoer en bij evenementen. Dit is een gemeentelijke taak, maar er zijn geen eisen aan wat er bereikt moet worden of welke inzet er gedaan moet worden.
Er zijn buitengewoon opsporingsambtenaren (BOAs) en personeel zonder handhavende bevoegdheden op straat, in het OV en op het water actief. Er wordt ook in lijn met beschikking burgemeester gebruik gemaakt van cameratoezicht. Straatcoaches vallen niet hieronder, maar in andere onderdelen van programmaonderdeel 8.2. Personeel in de operatie maakt ruim 2/3 van het budget uit, de rest is o. a. staf, beleid, wagenpark en ander materiaal.
Er kunnen voor sommige overtredingen boetes uitgeschreven worden dit zijn de baten in dit onderdeel. De tarieven voor het wegslepen van voertuigen mogen niet meer dan kostendekkend zijn, dat zijn ze nu. De overige tarieven zijn landelijk vastgesteld.

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Deze optie behelst het beperken van de inzet van Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) in de operatie, uitgaande van een beperking van het budget van 20%. Een besparing vertaalt zich rechtstreeks in het aantal BOA's en zou leiden tot een beperking met ongeveer 150 BOA’s. Dit betekent ook dat gekozen moet worden tussen voor een vermindering van de inzet van de gebiedsteams of die van de specialistische teams.

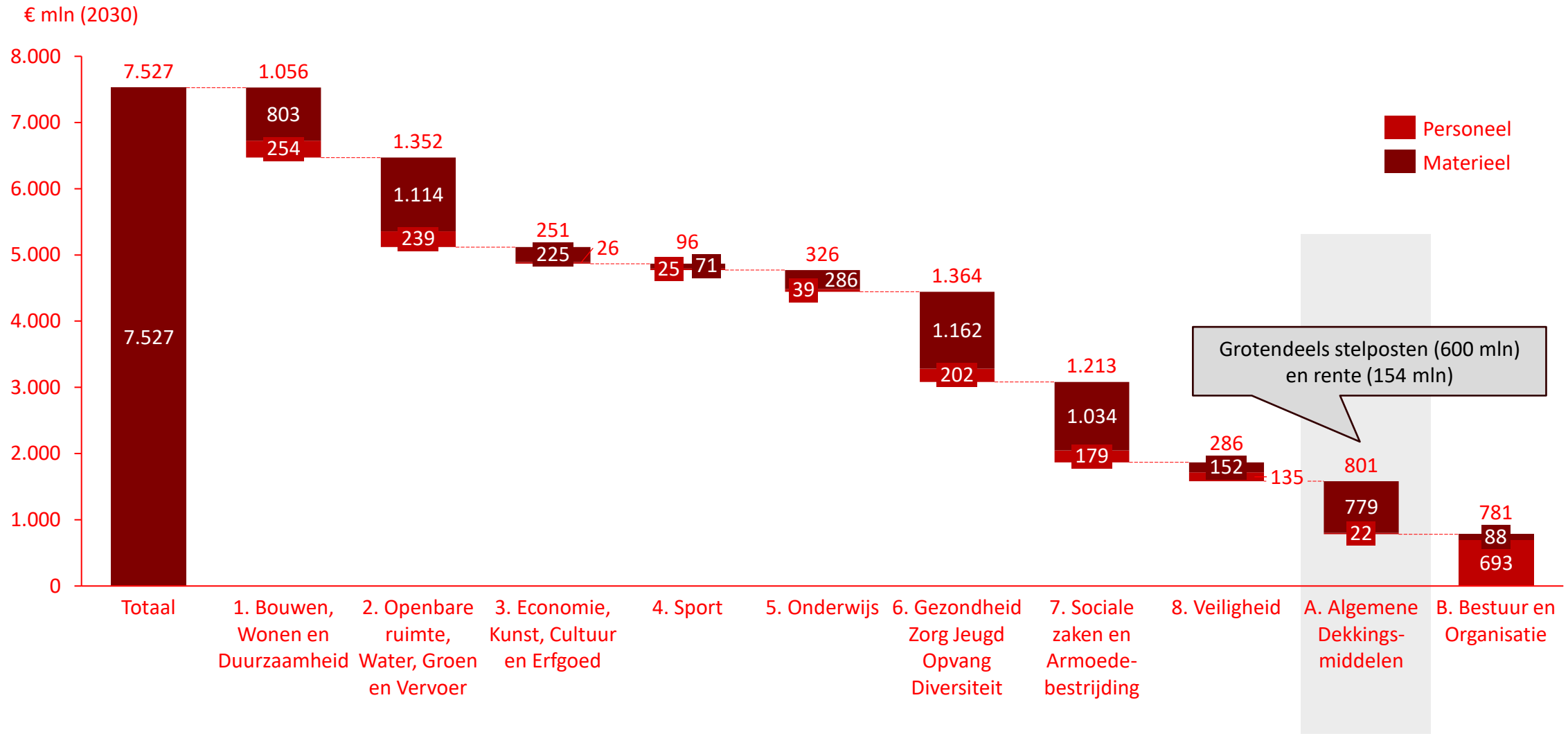
Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Staat van de Programma's – Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
Programma 2: Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer
Programma 3: Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma 4: Sport en bewegen
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
Programma 7: Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Programma 8: Veiligheid
Programma A: Algemene Dekkingsmiddelen
Programma B: Bestuur en Organisatie

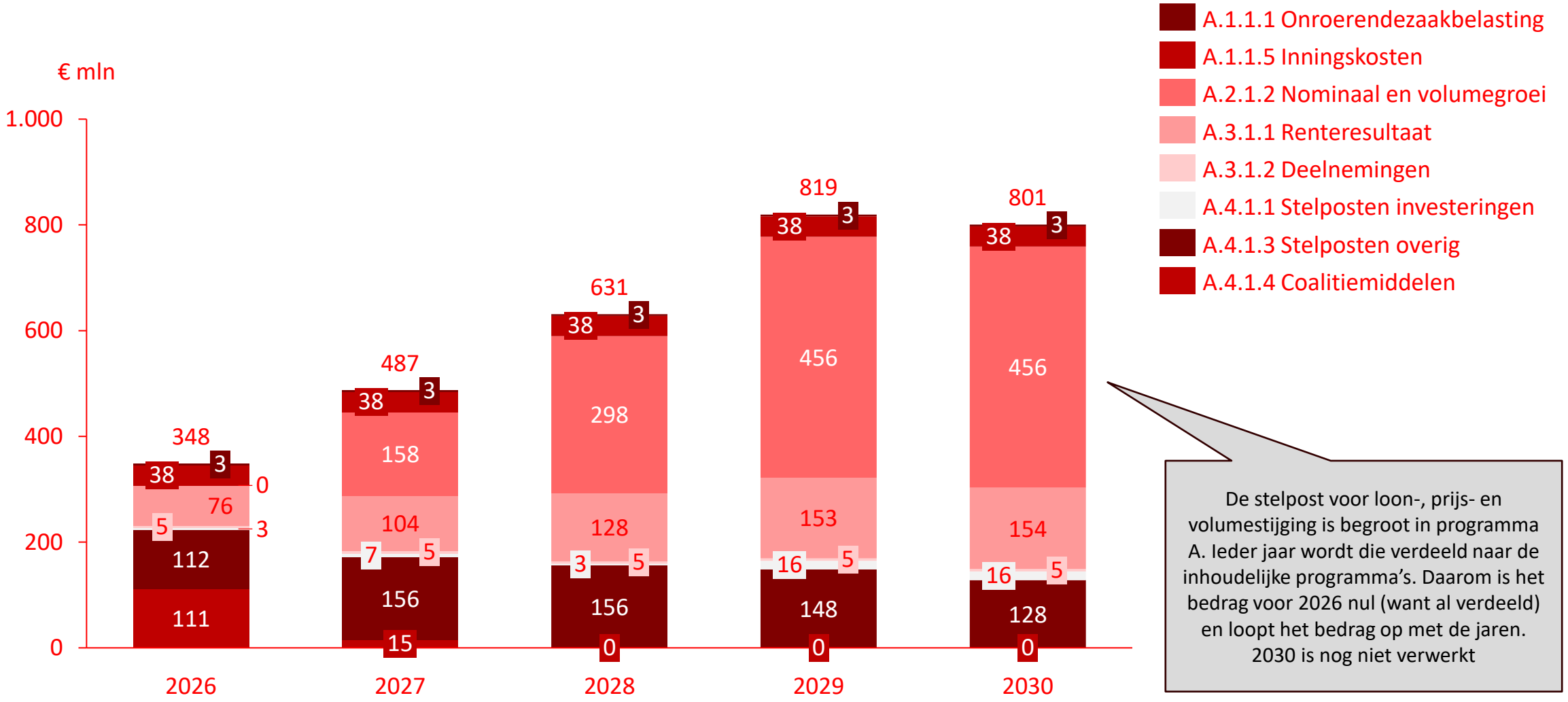
Snel naar:
1. Inleiding
2. Overkoepelend beeld
3. Zicht per programma
4. Bijlagen

Programma A (Algemene Dekkingsmiddelen) is in de gemeentebegroting vooral financieel en technisch

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Groei in uitgaven voor programma A is stelpost voor loon-, prijs- en volumestijging en wordt tzt verdeeld naar andere programma's

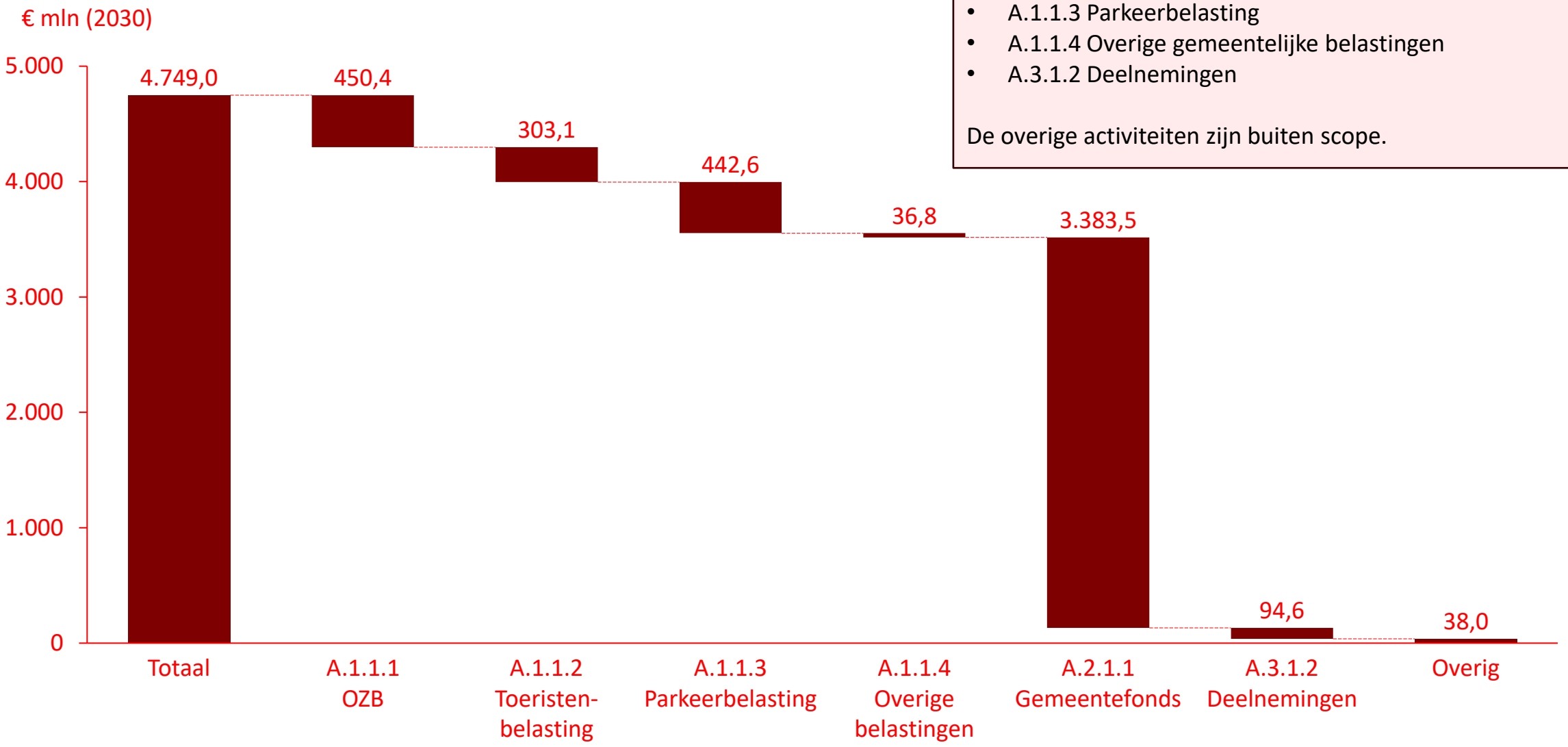

De stelpost voor loon-, prijs- en volumestijging is begroot in programma A. Ieder jaar wordt die verdeeld naar de inhoudelijke programma's. Daarom is het bedrag voor 2026 nul (want al verdeeld) en loopt het bedrag op met de jaren. 2030 is nog niet verwerkt

Baten programma A per activiteit

5 opties voor hogere baten binnen dit programma:
- A.1.1.1 OZB
- A.1.1.2 Toeristenbelasting
- A.1.1.3 Parkeerbelasting
- A.1.1.4 Overige gemeentelijke belastingen
- A.3.1.2 Deelnemingen

De overige activiteiten zijn buiten scope.

Programma A in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader

Programma A gaat over de inkomsten van de gemeente en financieel-technische posten. De inhoudelijke beleidskeuzes over de besteding vallen in de andere programma's — programma A bepaalt waar het geld vandaan komt, niet waar het naartoe gaat. De belangrijkste keuzes in programma A zitten daarom op de inkomsten en niet de uitgaven.

- Lokale heffingen (A.1): De gemeente heft OZB, toeristenbelasting, parkeerbelasting en kleinere belastingen (precario, reclamebelasting). Wettelijke basis: Gemeentewet art. 216 en 220-229. De gemeente heeft keuzeruimte in de tarieven en bij parkeer- en toeristenbelasting ook in de vorm en zones. Dit is een van de weinige plekken in de begroting waar de gemeente direct aan de inkomstenknoppen kan draaien.
- Gemeentefonds (A.2): Rijksuitkering voor algemene gemeentelijke taken (loopt op naar ~ €3,4 mrd voor Amsterdam in 2030, ~ 40% van de begroting). De verdeling volgt een landelijk verdeelmodel op basis van maatstaven als inwoners, sociaaleconomische kenmerken en areaal. De gemeente heeft geen keuzeruimte in hoogte of verdeling — alleen in de besteding.
- Treasury en deelnemingen (A.3): Treasury beheert leningen en kasstromen. De rentelasten hangen samen met de omvang van de schuld voor investeringen. Het rentepercentage is niet beïnvloedbaar; de omvang en looptijd van leningen wel. Deelnemingen betreft het aandeelhouderschap in 24 verbonden partijen. De inkomsten zijn dividend; de belangrijkste keuze is het wel of niet aanhouden van aandelen.
- Overige middelen en onvoorzien (A.4): Stelposten die nog niet aan een programma zijn toebedeeld, plus algemene reserves. Dit zijn financieel-technische posten — de inhoudelijke keuze vindt pas plaats wanneer een stelpost naar een programma wordt overgeheveld.

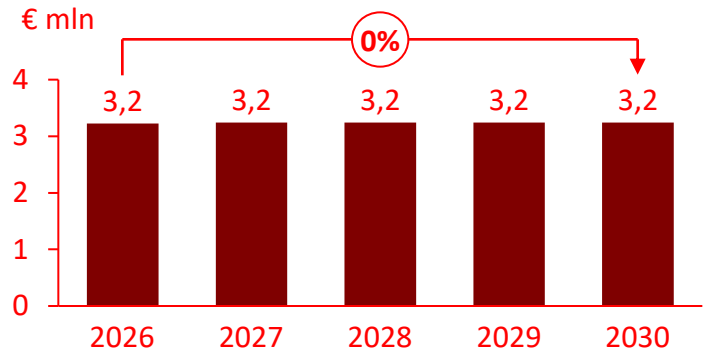
In een aantal gevallen zitten inkomsten in programma A, terwijl de inhoudelijke activiteiten in andere programma’s verwerkt zijn: bijv BIZ inkomsten en markten (programma 3) of parkeerbelastingen (programma 2).

Leges (vergoedingen voor de kosten die de gemeente maakt voor administratieve handelingen) genereren ook opbrengsten, deze worden in de begroting verwerkt in de desbetreffende programma’s als baten (denk aan leges uit hoofde van de Omgevingswet in programma 1 of Burgerzaken in programma B). Omdat Dienstverlening (programma B) een coördinerende rol heeft op de legesverordening, staat de optie leges in dit document bij programma B.

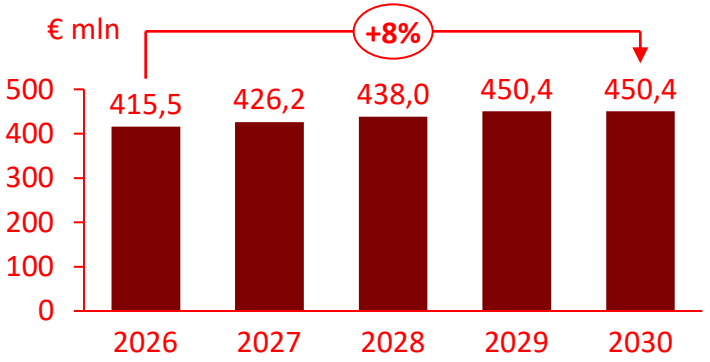
Optie verhogen *baten* binnen activiteit A.1.1.1 Onroerendezaakbelasting

Grondslag voor verhogen baten (€ mln, 2030)	450,4 mln	Omvang optie verhogen baten (€ mln, 2030)	90,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Onroerendezaakbelasting (OZB) is een belasting die eigenaren van onroerend goed jaarlijks aan de gemeente betalen, evenals gebruikers van zakelijk vastgoed. Eigenaren van woonboten betalen een soortgelijke heffing, de roerende zaak belasting.
De gemeenteraad stelt de hoogte van de OZB vast.
De inningskosten zijn niet te splitsen over de verschillende belastingen en zijn beschreven onder Inningskosten.

Technische opties voor hogere baten binnen deze activiteit

De afgelopen jaren is de OZB aanzienlijk verhoogd: van ruim €308 miljoen in 2025 naar een begroot bedrag van €465 miljoen in 2030. Dit is een verhoging van 46%. De herkomst van OZB is circa 38% van eigenaren woningen en niet-woningen, en 25% van gebruikers.

In deze optie gaan de opbrengsten OZB met 20% omhoog tov de begroting in 2030. In 2030 gaat het dan om ~€90 miljoen aan structurele meeropbrengsten.

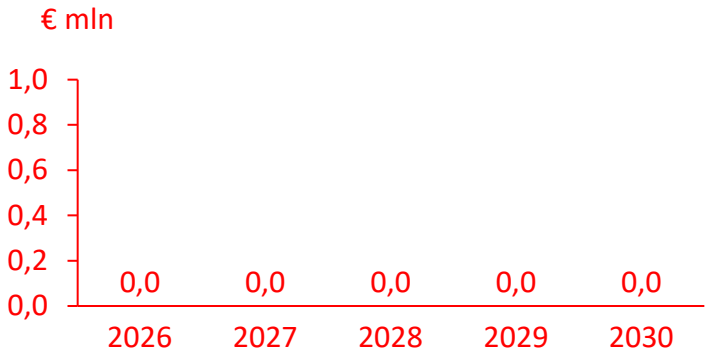
Vanzelfsprekend is een andere verdeling of een ander percentage ook mogelijk. OZB baten zijn relatief zeker, omdat er goed zicht is op de belastingplichtige objecten daarbinnen, waarbij bovendien geldt dat de samenstelling van de categorieën relatief stabiel is. Wel is bij een forse verhoging ook meer bezwaar en beroep en dus hogere uitvoeringslasten.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

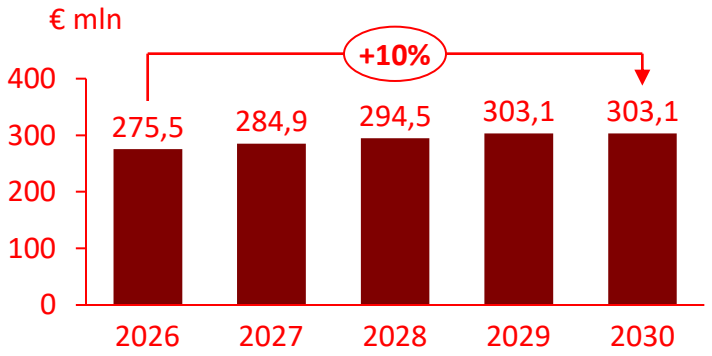
Optie verhogen *baten* binnen activiteit A.1.1.2 Toeristenbelasting

Grondslag voor verhogen baten (€ mln, 2030)	303,1 mln	Omvang optie verhogen baten (€ mln, 2030)	60,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

De toeristenbelasting is een belasting die wordt geheven op overnachtingen tegen betaling van personen die niet woonachtig zijn binnen de gemeente.
De inningskosten zijn niet te splitsen over de verschillende belastingen en zijn beschreven onder Inningskosten.
De dagtoeristenbelasting (voor passagiers van cruiseschepen) en de vermakelijkheidsretributie (op toegang tot bepaalde attracties) zijn beschreven als onderdeel van Overige belastingen.

Technische opties voor hogere baten binnen deze activiteit

Op dit moment geldt 12,5% toeristenbelasting op opbrengsten van toeristische overnachtingen, en 21% btw (tot 31 december 2025 nog 9%). In 2020 had Amsterdam inkomsten toeristenbelasting van €57 mln, in 2030 zijn die naar schatting €303 mln.

In deze optie gaat de toeristenbelasting ieder jaar met ~1% omhoog van 12,5% naar 16%.

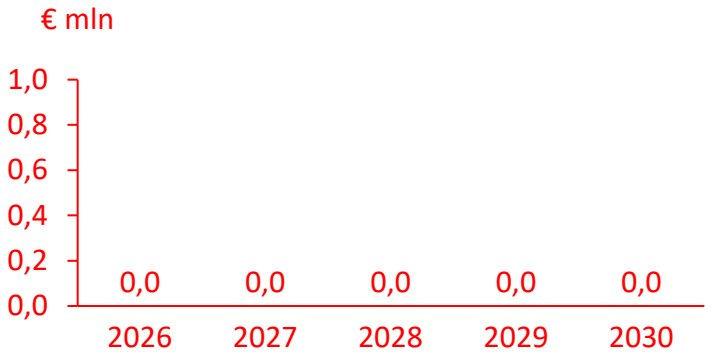
De realisatie van baten uit toeristenbelasting is onzeker want de sector kan de prijzen aanpassen. Een hoger niveau van toeristenbelasting verhoogt de onzekerheid van de geraamde inkomsten. In deze optie is rekening gehouden met vraaguitval. Dit betekent dat 20% meeropbrengsten in 2030 uitgaat van een totale opbrengst van €376 miljoen. Dat komt neer op ~ €60 miljoen aan structurele meeropbrengsten. Om dat te realiseren moet het tarief op ~ 16% worden vastgesteld.

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

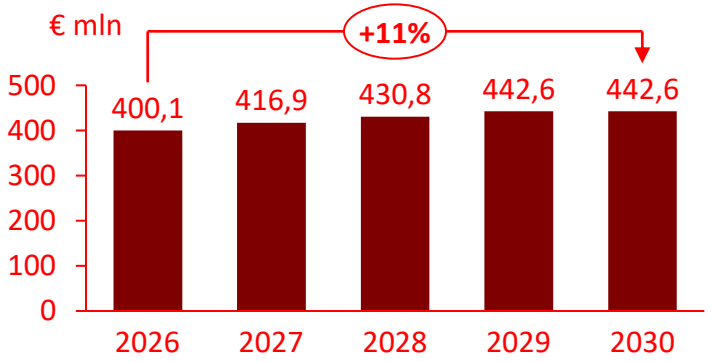
Optie verhogen *baten* binnen activiteit A.1.1.3 Parkeerbelasting

Grondslag voor verhogen baten (€ mln, 2030)	371,1 mln	Omvang optie verhogen baten (€ mln, 2030)	77,8 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

De opbrengsten van de parkeerbelasting vallen onder dit programmaonderdeel.
Dit gaat om de opbrengsten van het parkeren op straat, niet in garages.
De kosten en de keuzes voor parkeren vallen in programmaonderdeel 2.1. Zie voor verdere informatie daar.

Technische opties voor hogere baten binnen deze activiteit

Voor deze activiteit zijn drie sub-opties uitgewerkt om te komen tot een verhoging van de baten met netto € 77,8 mln in 2030:

1. Verhogen tarieven parkeervergunning bewoners met 35%. Extra baten 2030: € 26,0 mln
2. Verhogen tarieven met 20% en verlengen van de uren voor betaald parkeren. Extra baten 2030: € 26,8 mln
3. Verlagen gereduceerd tarief bezoekersregeling van 65% korting naar 30% korting. Extra baten 2030: € 25,0 mln

Naheffingsaanslagen vallen ook binnen deze activiteit. Dit zijn leges die wettelijk gezien maximaal kostendekkend mogen zijn, dus er is geen mogelijkheid die te verhogen.

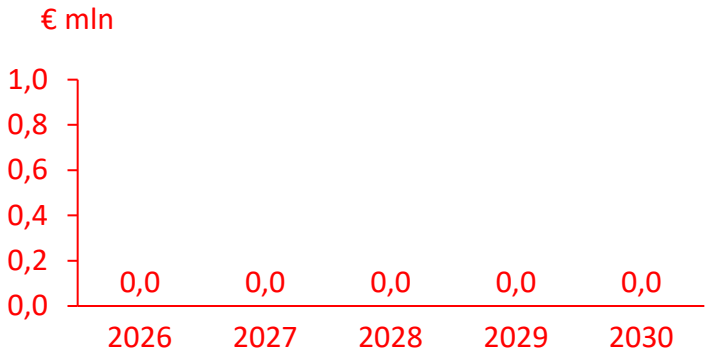
Zie ook de optie in activiteit 2.1.1.4 rondom garageparkeren. De 20% besparing / verhoging baten is een combinatie van 2.1.1.4 en A.1.1.3 gezien de samenhang tussen straat- en garageparkeren (met name voor bezoekers).

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

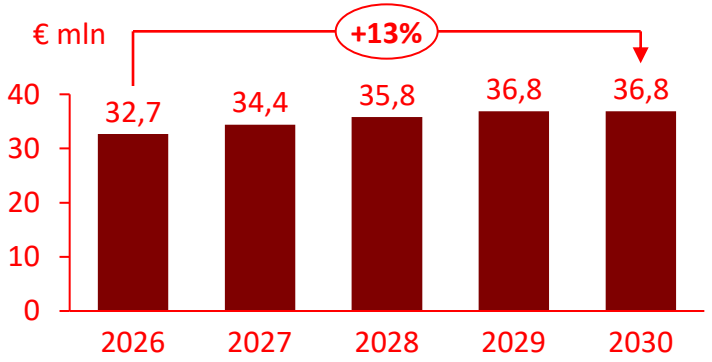
Optie verhogen *baten* binnen activiteit A.1.1.4 Overige gemeentelijke belastingen

Grondslag voor verhogen baten (€ mln, 2030)	36,8 mln	Omvang optie verhogen baten (€ mln, 2030)	13,0 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Geen informatie beschikbaar.

Technische opties voor hogere baten binnen deze activiteit

Twee (sub)opties binnen deze activiteit:

1) Amsterdam heft drie overige belastingen in deze categorie: vermakelijkhedenretributie (VMR), precariobelastingen (PREC), Reclamebelasting (RECL). Deze optie verhoogt deze belastingen allen met 20% per 2030. Totaal meeropbrengsten tezamen: € 8 miljoen.
2) Invoeren forensenbelasting of hondenbelasting: AEF heeft in 2023 onderzoek gedaan naar de forensenbelasting. De conclusie is dat die onder voorwaarden mogelijk is voor Amsterdam. Afhankelijk van het aantal tweede woningen en het tarief kan die € > 5 mln per jaar opleveren. Ook het (her)invoeren van een hondenbelasting is mogelijk. Die leverde in 2015 nog €1,7 mln per jaar op. Geïndexeerd zou dit in 2030 €2,5-3,0 mln kunnen zijn. Samengenomen is het mogelijk om € 5 mln + per jaar aan nieuwe belastingen te heffen, wel met (relatief) hoge implementatie- en uitvoeringskosten.

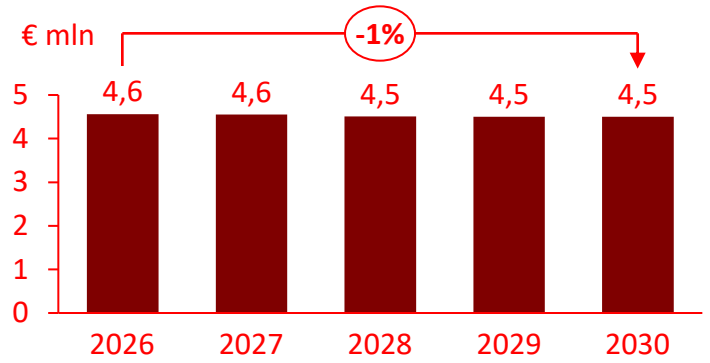
Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Optie verhogen *baten* binnen activiteit A.3.1.2 Deelnemingen

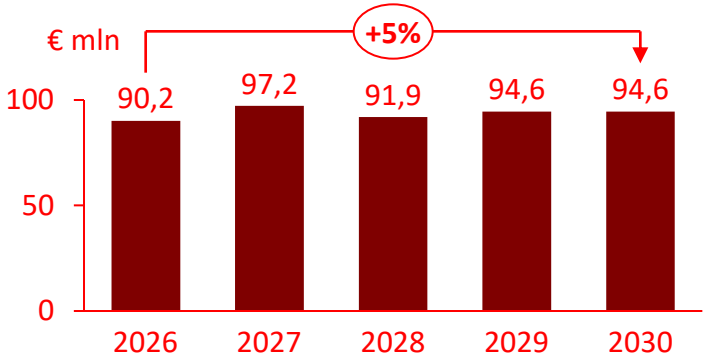
Grondslag voor verhogen baten (€ mln, 2030) **94,6 mln**

Omvang optie verhogen baten (€ mln, 2030) **5,0 mln**

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Amsterdam heeft aandelen in 24 bedrijven. Een aantal daarvan keert dividenden uit. Deze ramen over meerdere jaren. De uitgekeerde bedragen zijn afhankelijk van de bestemming van het resultaat van de deelnemingen. De dividenden uit het Havenbedrijf Amsterdam (€ 55 miljoen verwacht in 2025) en Alliander (€ 5,0 miljoen verwacht in 2024) vormen samen met Schiphol (geen dividend verwacht in 2025 vanwege nasleep COVID-19) normaliter ruim 90% van het totale dividend.

De gemeente bezit aandelen in bedrijven om publieke belangen te behartigen. Het doel is om dit te doen met financieel gezonde ondernemingen, niet om een maximaal financieel rendement of een zo hoog mogelijk dividend te behalen. Het gaat altijd om de balans met de gewenste maatschappelijke opbrengsten.

De lasten hier zijn de (intern verrekende) rentelasten voor het vreemd vermogen dat nodig is om het aandelenkapitaal te financieren. Deze zijn niet beïnvloedbaar.

In het jaarverslag deelnemingen staat een volledig overzicht van onze deelnemingen en meer informatie is ook te vinden in de paragraaf verbonden partijen in de begroting.

Technische opties voor hogere baten binnen deze activiteit

De gemeente is aandeelhouder van bedrijven om publieke belangen te behartigen. Een aantal van deze deelnemingen betaalt dividend. Als (mede) aandeelhouder stelt Amsterdam het dividendbeleid van de deelnemingen vast.

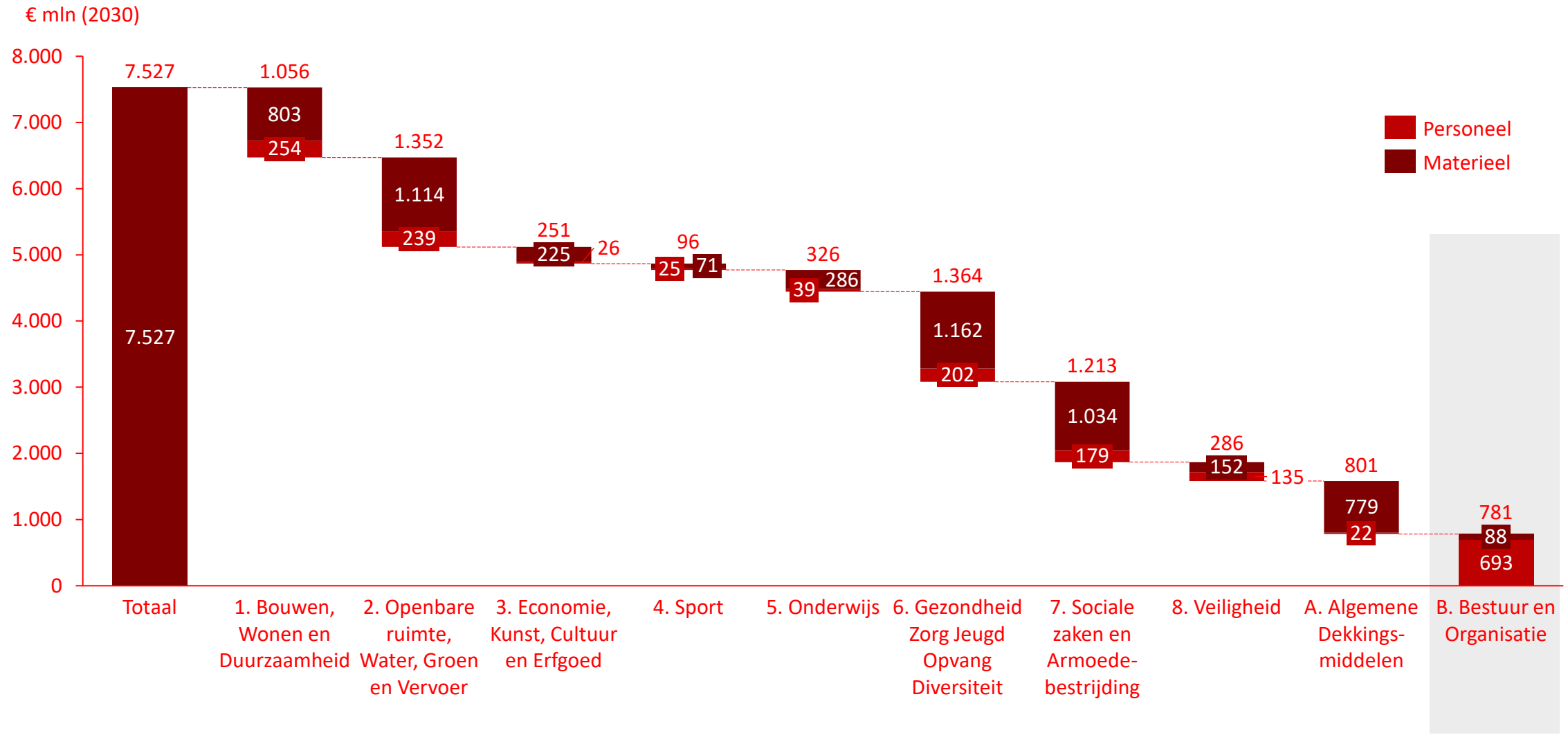
In deze optie zet de gemeente zich in om het dividendbeleid aan te passen bij de grootste deelnemingen (Havenbedrijf, Schiphol, Alliander, etc.) om meer dividend te ontvangen. Dit betekent in veel gevallen een tussentijdse aanpassing van dividendbeleid, wat ook impact heeft op de mogelijkheid van de deelneming om hun (maatschappelijke) resultaat te behalen. De aanpassing in dividendbeleid en het daadwerkelijk ontvangen van meer dividend is onzeker, omdat het ook aan de deelnemingen en de mede aandeelhouders is of dit doorgevoerd wordt.

Staat van de Programma's – Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

Programma 1: Bouwen, Wonen en Duurzaamheid
Programma 2: Openbare ruimte, Water, Groen en Vervoer
Programma 3: Economie, Kunst, Cultuur en Erfgoed
Programma 4: Sport en bewegen
Programma 5: Onderwijs
Programma 6: Gezondheid, Zorg, Jeugd, Opvang en Diversiteit
Programma 7: Sociale Zaken en Armoedebestrijding
Programma 8: Veiligheid
Programma A: Algemene Dekkingsmiddelen
Programma B: Bestuur en Organisatie

Snel naar:
1. Inleiding
2. Overkoepelend beeld
3. Zicht per programma
4. Bijlagen

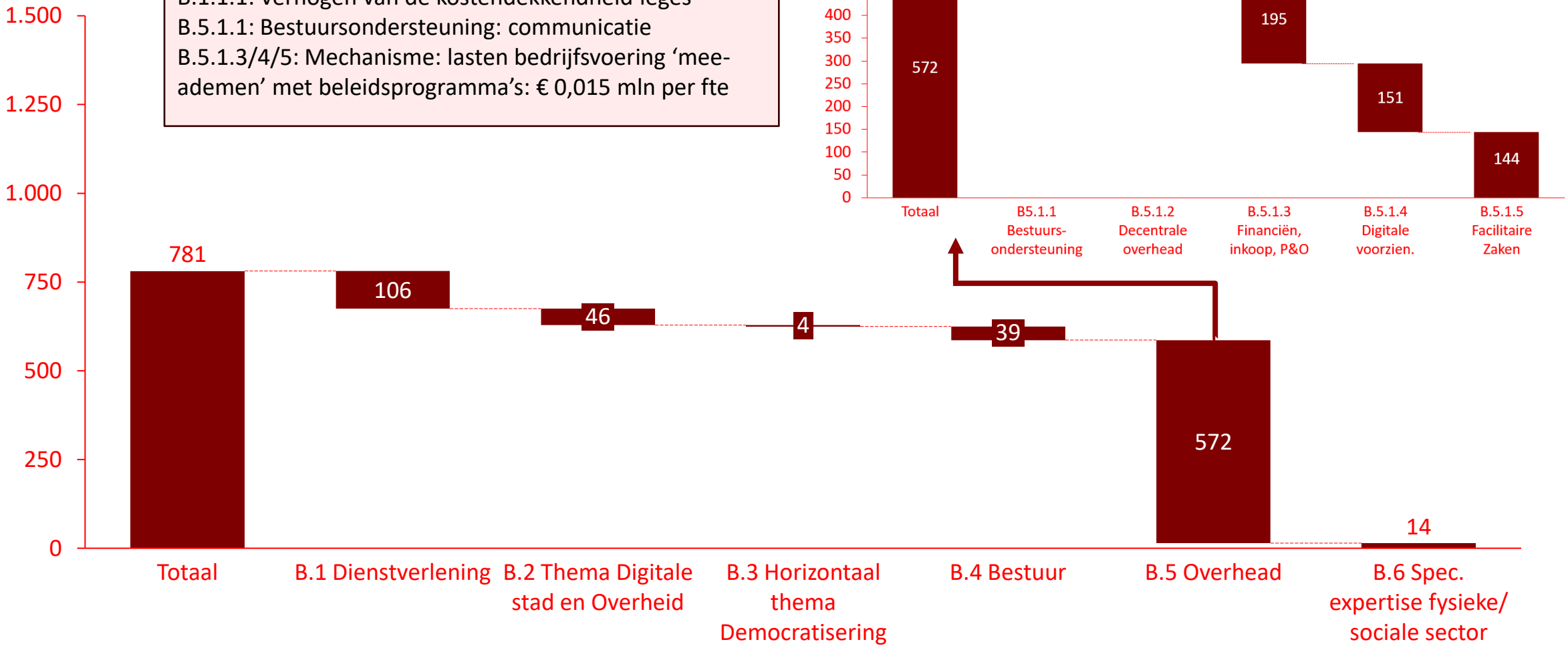
Programma B (Bestuur en Organisatie) is een verzamelprogramma voor vooral personeel voor dienstverlening, overhead en bestuur

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Overzicht begroting in 2030 van programma B

Binnen programma B zijn 3 keuze-opties geïdentificeerd:
B.1.1.1: Verhogen van de kostendekkendheid leges
B.5.1.1: Bestuursondersteuning: communicatie
B.5.1.3/4/5: Mechanisme: lasten bedrijfsvoering 'mee-ademen' met beleidsprogramma's: € 0,015 mln per fte

Programma B in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader (1/2)

B1 Dienstverlening omvat 3 verschillende activiteiten. Deze zijn in grote mate wettelijk voorgeschreven, zowel in de taken als de wijze waarop de taken moeten worden uitgevoerd. Er is dus beperkte ruimte voor andere inhoudelijke keuzes. B.1.1.1 (Dienstverlening) omvat de producten en diensten van de stadsloketten, het Contactcentrum Amsterdam (CCA; inclusief online dienstverlening)en de afhandeling en registratie van meldingen over de openbare ruimte (overlast, handhaving).
Baten: Een aanzienlijk deel van de dienstverlening aan burgers (ca. 40%) betreft producten en diensten waarvoor leges geheven worden (reisdocumenten, rijbewijzen, etc.). Deze leges zijn de baten in dit deelbudget. Vanuit Dienstverlening wordt ook de legesverordening gecoördineerd; daarom is de optie om de kostendekkingsgraad van leges (breder dan dienstverlening) te verhogen, een keuze-optie in dit programma.

De registratie van actuele, juiste en volledige gegevens in de *Basisregistratie personen (BRP; B.1.1.2)* is vastgelegd in de Wet BRP. De bovenwettelijke plus is beperkt tot een gespecialiseerd team dat als nationaal expertisecentrum op gebied van identiteitsfraude collega's binnen en buiten de gemeente adviseert.

Het *organiseren van verkiezingen (B.1.1.3)* is vastgelegd in de Kieswet. De bovenwettelijke plus is beperkt tot opkomstbevordering.

B2 Digitale stad en overheid omvat inspanningen om mee te gaan (als gemeente) in de toenemende digitalisering van de samenleving. Grosso modo geldt dat de mate van ambitie op dit vlak gemeentelijke vrijheid is. Echter, de wijze waarop de werkzaamheden gedaan moeten worden moet wel voldoen aan wettelijke kaders, zoals bijvoorbeeld de AVG, de Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden (Wgs), de WOO of de AI-Verordening. Tevens geldt voor veel van de werkzaamheden dat ze volgen uit taken en inhoudelijke keuzes die in andere beleidsprogramma's worden gemaakt. In essentie: welke ICT-applicaties zijn nodig om de taken van de gemeente te vervullen? Dat wil zeggen dat de inhoudelijke keuzes over die taken 'in scope zijn' als bestuurlijke knop en niet het ICT-landschap an sich.

Het ontsluiten van het stadsarchief (B2.1.3) kent met de Archiefwet een grote mate van wettelijke verplichting. Het organiseren van presentaties en het uitbrengen van publicaties over Amsterdam en zijn geschiedenis zijn daarbij bovenwettelijk.

B3 Democratisering omvat activiteiten om de zeggenschap en eigenaarschap van Amsterdammers te verhogen, te weten *Integrale aanpakken (B.3.1.1)* en *Buurtbudgetten en -regelingen (B.3.1.2).* Deze activiteiten zijn geheel bovenwettelijk, maar in (structurele) omvang minder dan 5 miljoen euro.

Programma B in vogelvlucht: omschrijving activiteiten en wettelijk kader (2/2)

B4 Bestuur omvat de uitgaven aan *gemeenteraad (B.4.1.1), college en stadsdeelbesturen (B.4.1.2)* en *regionale en landelijke samenwerking (B.4.2.1*; bijdragen aan VNG en MRA). Het aantal raadsleden en de hoogte van de vergoeding is vastgelegd in de Gemeentewet en wordt bepaald door het inwoneraantal. De keuze voor verlengd lokaal bestuur (de stadsdelen) is een Amsterdamse keuze.

B5 Overhead omvat een groot aantal uitgaven die ondersteunend zijn aan de primaire taken van de gemeente. Dit betreft onder andere: in- en externe communicatie, ondersteuning van bestuurders en het Gemeentelijk Managementteam (*B.5.1.1; Bestuursondersteuning en B.5.1.2 Decentrale overhead*). Wettelijke vereisten zeggen weinig over de omvang van deze ondersteuning maar grotendeels ademt de omvang hiervan mee met het primaire proces. Hetzelfde geldt expliciet voor (*concern)financiën, inkoop en P&O (B.5.1.3);* de uitgaven hieraan zijn gekoppeld aan de personeelsuitgaven in de beleidsprogramma's. Ook stelt de Gemeentewet eisen aan de wijze en mate van financiële verantwoording, de aanbestedingswet aan de wijze van inkopen en de Arbowet aan de personele zorg voor werknemers. De faciliteiten voor medewerkers zijn onderdeel van *Digitale voorzieningen & informatiebeheer (B.5.1.4*, de ict-uitrustig van medewerkers; waarvoor ook wettelijke kaders gelden als de Archiefwet en de WOO) en *Ambtelijke huisvesting en Facilitaire zaken (B.5.1.5)*.

Gegeven de omvang van dit programma-onderdeel wordt op de volgende pagina de budgettaire onderverdeling van B5 zichtbaar gemaakt.

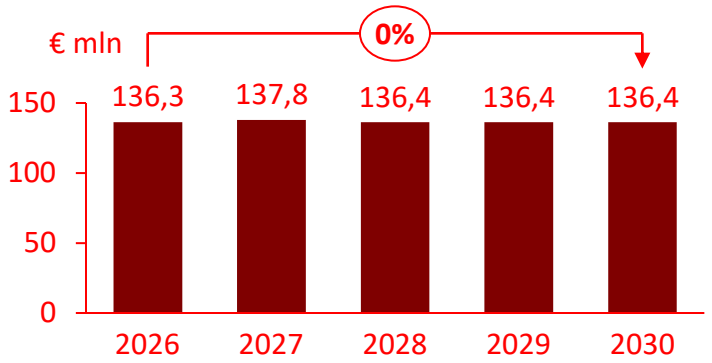
B6 Specifieke expertise fysieke/sociale sector omvat het *Ingenieursbureau (B.6.1.1)* en het *Projectmanagementbureau (B.6.1.2)*. De inzet en financiering volgt uit de (al dan niet wettelijke) taken in de beleidsprogramma's.

Optie verhogen *baten* vanuit activiteit B.1.1.1 Dienstverlening als coördinerend op de legesverordening

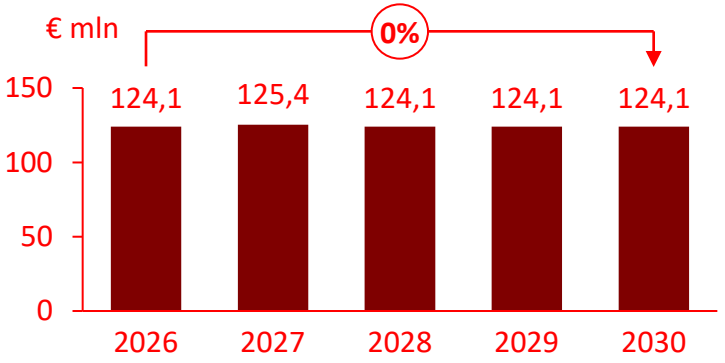
Grondslag voor verhogen baten (€ mln, 2030) **124 mln**

Omvang optie verhogen baten (€ mln, 2030) **5,3 mln**

Lasten in periode 2026-2030

Baten leges in periode 2026-2030

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

Leges zijn vergoedingen die inwoners en bedrijven betalen voor gemeentelijke dienstverlening.
De legestarieven worden op basis van begrotingscijfers, voorafgaand aan het begrotingsjaar vastgesteld. De wet vereist dat de legesverordening moet zijn vastgesteld vóórdat je de leges gaat heffen. Al onze legestarieven staan in de legestabel van de legesverordening. De legestabel is, na vaststelling, terug te vinden op www.amsterdam.nl.

Op grond van de Gemeentewet mag de gemeente geen winst maken op de leges (de opbrengsten van leges mogen niet hoger zijn dan de kosten), maar mogen wel kostendekkend werken tot maximaal 100 procent. Dat verkleint de druk op de algemene middelen. Om juridische risico's te voorkomen, wordt uitgegaan van maximaal 95% kostendekkendheid.

NB: deze optie gaat dus niet over B.1.1.1 an sich, maar over alle leges, dus over toegerekende kosten en opbrengsten binnen meerdere programma's.

Technische opties voor verhogen baten binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Ten opzichte van de huidige kostendekkendheid (91% in 2026) is er ruimte om de legesopbrengst maximaal 5,3 miljoen te verhogen binnen het maximum van 95% kostendekkendheid. Dit kan grofweg op twee manieren:
1. Een evenredige verhoging van alle legestarieven. Dit betekent een extra verhoging (bovenop reguliere indexatie) van 4,5%.
2. Een specifieke verhoging van een aantal producten met substantiële lastenomvang of een substantieel lage kostendekkingsgraad. Concreet gaat het om de hoofdstukken: verkeer en vervoer, horeca en evenementen.
Afhankelijk van de mix van verhogingen, is een extra opbrengst van 5 miljoen technisch haalbaar. Dit heeft vooral impact op de desbetreffende gebruikers, waaronder bewoners en ondernemers (afhankelijk van welke leges verhoogd worden).

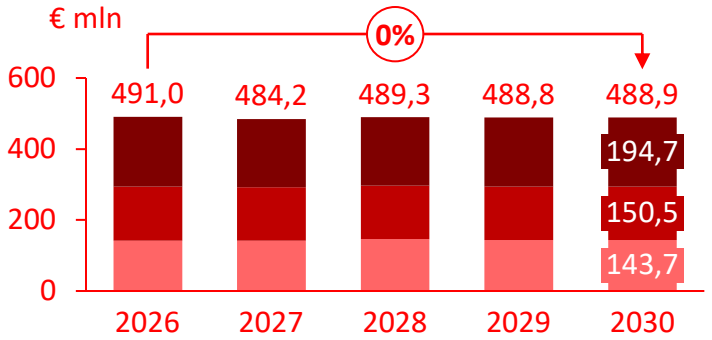
Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Besparingsmechanisme binnen B5.1 Overhead

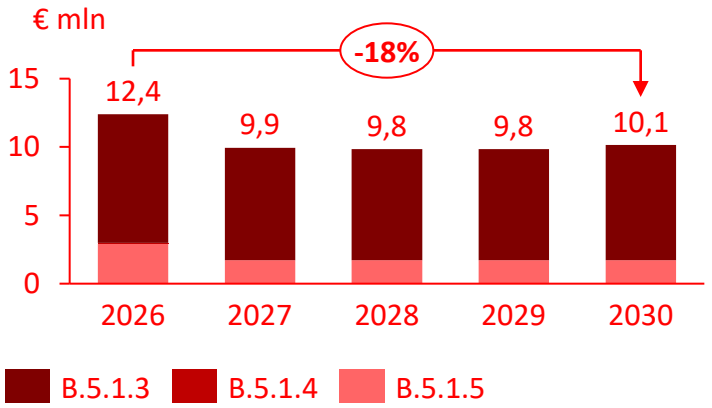
Bundeling activiteiten B.5.1.3, B.5.1.4 en B.5.1.5

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	nvt	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	0,015 per fte

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026)

De organisatie wordt ondersteunt door de centrale bedrijfsvoeringsfuncties. Binnen de bedrijfsvoering zijn er 3 activiteiten die gefinancierd worden vanuit een bijdrage vanuit de beleidsprogramma's, op basis van de begrote formatie aldaar.
De totalen in de tabel betreft gezamenlijk:
B.5.1.3: (Concern)financiën, inkoop en P&O (
B.5.1.4: Digitale voorzieningen & informatiebeheer
B.5.1.5: Ambtelijke huisvesting en Facilitaire zaken exclusief de component vastgoed.

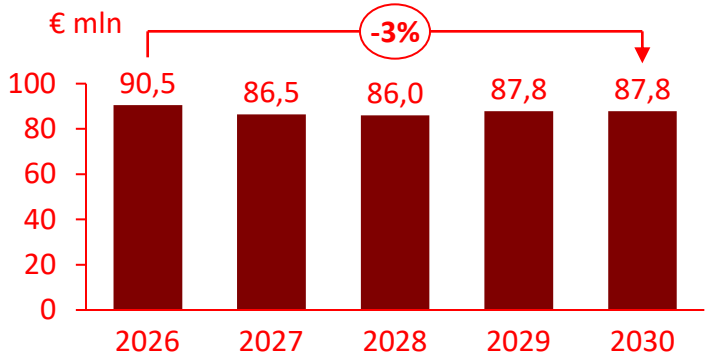
Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Deze optie is niet zozeer een besparingsoptie, maar beschrijft het mechanisme waarmee het budget voor centrale bedrijfsvoeringsfuncties wordt bepaald:
Namelijk een bedrag van € 15.000 per fte formatie toe-/ afname in de beleidsprogramma's (programma 1 t/m 8). Dus bij elke besparing van 1 fte formatie in de beleidsprogramma's (in essentie: de omvang van het personeelsbestand), is een besparing van €15.000 te bereiken op de omvang van de interne dienstverlening door de directies P&O, Financiën en Inkoop, Facilitaire zaken en Digitale Voorzieningen (ICT). Bedrijfsvoering 'ademt dus mee'.

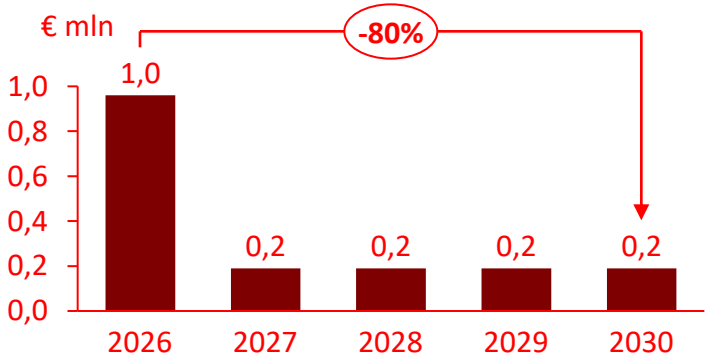
Besparingsoptie binnen activiteit B.5.1.1 Bestuursondersteuning - communicatie

Grondslag voor besparingen (€ mln, 2030)	36,6 mln	Omvang besparingsoptie (€ mln, 2030)	7,3 mln

Lasten gehele activiteit in periode 2026-2030

Baten gehele activiteit in periode 2026-2030

Bron: Begroting Gemeente Amsterdam 2026

Omschrijving activiteit (overgenomen uit de begroting 2026, ingekort)

Hieronder vallen (cursieve tekst is 'in scope' voor deze keuze-optie):

- De directe ondersteuning aan het College van B&W en het Gemeentelijk Managementteam (…);
- De directe ondersteuning aan de dagelijks besturen van de stadsdelen (…);
- De inzet op het behartigen van de Amsterdamse belangen (public affairs);
- De advisering, ondersteuning en training bij vraagstukken over integriteit en inclusie en diversiteit;
- *Interne en externe communicatie voor medewerkers binnen organisatieonderdelen en stedelijk opgaven en projecten in de stad, zowel on- als offline. Denk hierbij aan communicatie bij veranderopgaven, de vertaling van de ambities uit het coalitieakkoord zoals bijvoorbeeld duurzaamheid en armoedebestrijding maar ook aan doorlopende projecten zoals verkeersprojecten en gebiedsontwikkeling. (…)*
- *Communicatie voor bestuur en concern zoals woordvoering voor het college van B&W, externe betrekkingen (…)*
- Ontwikkelen en bewaken van beleid en strategie (…)
- Juridische zaken zoals advies (…)

Technische opties voor besparingen binnen deze activiteit (zie fiche voor uitwerking)

Een bezuiniging van 20 procent betekent een vermindering van ongeveer 60 fte op een totaal van iets meer dan 300 fte aan basisformatie. De basiscapaciteit van communicatie is nu ingericht op wettelijke en verplichte communicatie, crisis- en veiligheidscommunicatie, essentiële dienstverlening, bestuurlijke prioriteiten- en verantwoording en basis interne communicatie. Een reductie van 20 procent betekent minder inzet op campagnes, middelen, positionering, reputatie en content; en leidt onvermijdelijk tot minder communicatie-inzet voor bestuur, directies, stadsdelen & -gebied en stedelijke opgaven. De Amsterdammer, Weesper en organisatie zullen dat merken.
De bezuinigingen kunnen op verschillende manier landen: of minder communicatie richting Amsterdammers en Weespers over gemeentelijke opgaven, of minder ondersteuning van bestuur en organisatie, zoals woord- en beeldvoering, interne communicatie en externe betrekkingen. Welke keuze ook wordt gemaakt: met twintig procent minder capaciteit wordt communicatie selectiever. Niet alle verzoeken kunnen meer worden opgepakt.

Indeling van dit document

01 Inleiding en afbakening

02 Overkoepelend beeld van de gehele begroting

03 Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

04 **Bijlagen:**

- **Fiches met uitwerking technische opties voor besparingen – bijlage A (separaat)**
- Overzicht activiteiten ‘buiten scope’ en overzicht alle activiteiten – bijlage B (separaat)
- Ambtelijke lijst met ongedekte opgaven en ambities; en toelichting – bijlage C (separaat)

Welke informatie staat in bijlage A (separaat)?
Fiches met uitwerking technische opties voor besparingen

Elke keuze-optie is nader uitgewerkt in een fiche. De set aan fiches is openbaar beschikbaar als Staat van de Programma's bijlage A *in een apart document*, te vinden via de link op de laatste pagina (zie hier).

In elk fiche wordt beknopt toegelicht in een paar A4:

- Beschrijving van de optie
- Begroting van de activiteit
- Financiële impact van de optie
- Impact op de stad en de Amsterdammers
- Uitvoering en risico's

Indeling van dit document

01 Inleiding en afbakening

02 Overkoepelend beeld van de gehele begroting

03 Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

04 Bijlagen:

- Fiches met uitwerking technische opties voor besparingen – bijlage A (separaat)
- Overzicht activiteiten ‘buiten scope’; en overzicht alle activiteiten – bijlage B (separaat)
- Ambtelijke lijst met ongedekte opgaven en ambities; en toelichting – bijlage C (separaat)

Welke informatie staat in deze bijlage? Overzicht van de activiteiten 'buiten scope' en toelichting waarom ze buiten scope zijn

De volgende pagina's bevatten een lijst van de activiteiten die in de afbakening 'buiten scope' zijn, met korte toelichting

In het eerste hoofdstuk is aangegeven welke afbakening is gevolgd. Als gevolg van die afbakening is voor ongeveer 2/3e van het totaal aantal activiteiten geen besparingsoptie geïdentificeerd. In korte samenvatting kan het zijn dat:

- Het structurele budgettaire beslag (2030) lager is dan € 5 miljoen. Hiermee zijn prioriteiten die met incidentele (coalitie)middelen zijn gefinancierd ook buiten scope;
- De activiteit bestaat voor een dusdanig groot deel uit wettelijke taken, dat er geen besparingspotentieel is van € 5 miljoen;
- De activiteit is onderdeel van een gesloten systeem: er staan baten tegenover die wegvallen als taken niet worden gedaan;
- Eventuele besparingsopties voor deze activiteit worden elders beschreven.

Het feit dat activiteiten buiten scope zijn, wil niet zeggen dat er helemaal geen besparingen mogelijk zijn op die activiteiten. Bijvoorbeeld als het gaat om het efficiënter of effectiever uitvoeren van taken, is dat in deze analyse niet meegenomen.

Separate bijlage B: *alle* activiteiten in één document
Een overzicht van alle activiteiten – binnen en buiten scope – met budgettaire meerjarentabel en korte beschrijving kan gevonden worden in een separate bijlage, op de pagina met betrekking tot de voorbereiding op de nieuwe bestuursperiode (zie link op de laatste pagina).

Korte toelichting op waarom activiteiten buiten scope zijn (1/5)

Prog.	Activiteit	Beschrijving activiteit	Waarom is deze activiteit buiten scope?
1	1.1.1.2	Borgen kwaliteit ruimtelijke omgeving	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
1	1.1.1.3	Gebiedsgerichte planvorming	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
1	1.2.1.1	Ontwikkelen en beheren grond voor wonen, werken en voorzieningen	Buiten scope, opties op gebied van investeringen in gebiedsontwikkeling zijn opgenomen in de Bestuursopdracht Complete stad.
1	1.3.1.1	Beheer en uitgifte erfpacht	Buiten scope. Gegeven transitiekosten van overgang op ander stelsel (obv ervaring afgelopen jaren), leidt dit in komende coalitieperiode niet tot besparingen.
1	1.4.1.2	Verlenen vergunningen, toezicht en handhaven (VTH)	Buiten scope als aparte knop, onderdeel legesverordening. In voorbereiding is dat de legesverordening op het punt van de Omgevingswet wordt gewijzigd.
1	1.4.1.3	Controleren en handhaven het gebruik van woningen	Buiten scope: besparingspotentieel < 5 mln vanwege aandeel wettelijke taken.
1	1.4.1.4	Duurzaamheid en kwaliteit van woningvoorraad	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
1	1.4.1.5	Woonbeleid	Buiten scope: besparingspotentieel < 5 mln vanwege aandeel wettelijk taken.
1	1.4.1.6	Woningmarkt en volkshuisvesting	Buiten scope: besparingspotentieel < 5 mln vanwege aandeel wettelijk taken.
1	1.5.1.1	Vastgoed	Buiten scope, want besparingspotentieel op het niet-maatschappelijke deel van de portefeuille < 5 mln.
1	1.6.1.1	Milieutaken	Buiten scope: besparingspotentieel < 5 mln vanwege aandeel wettelijk taken in werk Omgevingsdienst.
1	1.6.1.2	Circulaire economie	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
1	1.6.1.3	Bodemsanering en nazorg	Buiten scope: besparingspotentieel < 5 mln vanwege aandeel wettelijk taken.
1	1.7.1.1	Begraafplaatsen en crematoria	Buiten scope: inschatting besparingspotentieel < 5 mln.
2	2.1.1.2	Verkeersmanagement / stadsregie	Buiten scope. Dit is feitelijk een V&OR apparaatskosten budget. Centrale personeelslasten zijn bijna € 40 mln van dit budget. De inhoudelijke activiteiten op stadsregie en verkeersmanagement is 3,8 mln. Buiten scope omdat de apparaatskosten de inhoudelijke activiteiten volgen. Evt efficientie is niet in scope van Staat van de Programma's.
2	2.1.1.3	Straatparkeren	Buiten scope. De kosten in deze activiteit zijn nodig om de baten te realiseren. Ook het verminderen van maatwerk levert weinig op. Maatwerk is vooral eenmalig om de systemen aan te passen. Wanneer dit eenmaal gedaan is, zijn de jaarlijkse kosten beperkt. Dit zijn uitgaven voor parkeerbeheer, de inkomsten zitten in programma A (€ 400 mln).
2	2.1.1.5	Luchtkwaliteit	Buiten scope. In oktober 2025 heeft de EU hogere normen voor luchtkwaliteit vastgesteld. Amsterdam hanteerde voor die tijd uit eigen keuze een hogere (WHO 2005) norm dan de toen geldende EU normen, maar met de nieuwe en hogere EU normen zit Amsterdam qua inzet rond het wettelijke niveau. Het lijkt beperkt mogelijk hierop te besparen, en niet voor meer dan ca € 1 mln per jaar. Bovendien is een deel van de activiteiten nodig om CDOKE subsidies vanuit het Rijk te ontvangen. Omdat deze optie € < 5 mln per jaar structureel kan opleveren, is die buiten scope.
2	2.2.1.1	Openbaar vervoer	Buiten scope. Dit zijn investeringen bij de VRA. Gemeente maakt geld over naar VRA voor investering, maar telt bij de gemeente als exploitatie. Meegenomen bij nota investeringen. Wel kleine groep mensen bij gemeente mee bezig, maar qua omvang niet > 5 mln per jaar.
2	2.2.1.2	Veerverbindingen	Buiten scope. Net 10 jarig contract afgesloten met GVB, dus geen optie hier in periode 2026-2030 op te besparen.

Korte toelichting op waarom activiteiten buiten scope zijn (2/5)

Prog.	Activiteit	Beschrijving activiteit	Waarom is deze activiteit buiten scope?
2	2.3.1.2	Straatreiniging	Buiten scope. CROW normen zijn de facto normen voor de beeldkwaliteitniveaus van de openbare ruimte. Amsterdam hanteert CROW C (sober) en dit wordt algemeen gezien als de ondergrens. De wet zegt dat de gemeente een zorgplicht heeft voor een leefbare openbare ruimte. Besparing op reiniging lijkt alleen mogelijk bij a) herzien van CROW C als de facto ondergrens, b) andere criteria of werkwijzes dan CROW gebruiken of c) andere inrichting openbare ruimte (bijv minder prullenbakken), waarbij de openbare ruimte wel veilig en gezond moet blijven.
2	2.3.1.3	Afval inzamelen	Buiten scope. Zit binnen gesloten systeem van afval, dus levert voor de gemeentebegroting niks om hierop te besparen. Kan wel inhoudelijk zinvol zijn, of voor lastenverlichting voor burgers.
2	2.3.1.4	Afval verwerken	Buiten scope. Zit binnen gesloten systeem van afval, dus levert voor de gemeentebegroting niks om hierop te besparen. Kan wel inhoudelijk zinvol zijn, of voor lastenverlichting voor burgers.
2	2.3.1.5	Bedrijfsafval	Buiten scope. Bedrijfsafval is kostendekkend en ~ 8 mln kosten per jaar. Aanpassen tarieven gaat niet > 5mln opleveren.
2	2.3.1.6	Kwijtschelding afvalstoffenheffing	Buiten scope. De kwijtschelding wordt betaald via een solidariteitsbijdrage uit de afvalstoffenheffing, dus door burgers en niet door de algemene middelen. De kwijtschelding verlagen leidt tot een verandering in de solidariteitsbijdrage in de afvalstoffenheffing. De baten van de solidariteitsheffing binnen de afvalstoffenheffing zitten verwerkt in activiteit 2.3.1.1.
2	2.4.1.1	Bestrating beheren	Buiten scope. Onderhoud zit op minimum CROW C niveau. De gemeente bepaalt met een schouw iedere 2 jaar het kwaliteitsniveau van de bestrating en categoriseert dat in CROW niveau A t/m D, waarbij C = sober en D = onvoldoende. De gemeente hanteert max 10% in CROW D als werkvoorraad. Een deel van de verhardingen zijn niveau A+, A of B, dit komt omdat een vernieuwde of opgeknapte verharding een hoger kwaliteitsniveau heeft. Onze professionals leggen geen bobbelig asfalt of stoeptegels aan!.
2	2.4.1.2	Busstations beheren	Buiten scope. Structureel budget < 1 mln.
2	2.4.1.3	Straatmeubilair en speelvoorzieningen	Buiten scope. Strenge normen of wet- en regelgeving voor veiligheid. Voor besparing van > 5 mln per jaar forse verlaging budget nodig. Dat lijkt niet haalbaar zonder onder wettelijke grens te zakken.
2	2.4.1.4	Gemeentewerven beheren	Buiten scope. Gemeentewerven ondersteunen werk in beheer/onderhoud, groen en reiniging. Geen zelfstandige inhoudelijke besparingsmogelijkheid; bij vermindering van andere activiteiten zou een besparing op gemeentewerven een mogelijk effect kunnen zijn.
2	2.4.1.5	Wagenpark beheren	Buiten scope. Omvang wagenpark heeft te maken met de uitgevoerde activiteiten en is niet een zelfstandige inhoudelijke besparingsmogelijkheid. Bij vermindering activiteiten zou mogelijk ook een kleiner wagenpark kunnen.
2	2.4.1.6	Ondersteuning	Buiten scope. Omvang ondersteuning heeft te maken met de uitgevoerde activiteiten en is niet een zelfstandige inhoudelijke besparingsmogelijkheid. Bij vermindering activiteiten zou mogelijk ook een kleinere ondersteuning kunnen.
2	2.4.1.7	Bruggen, sluizen, steigers en oevers beheren	Buiten scope. Strenge eisen voor onderhoud van deze assets, huidige niveau is ondergrens. Minder kosten voor onderhoud alleen mogelijk door assets buiten bedrijf te nemen (bijv brug uit dienst of niet meer beweegbaar).
2	2.4.1.8	Tunnels beheren	Buiten scope. Ruim 18mln van 30mln is kapitaalslasten. 12 mln is onderhoud. Strenge wettelijke eisen en NEN normen op veiligheid van tunnels maken het niet haalbaar hier > 5 mln per jaar structureel op te besparen. De enige andere optie zou zijn om tunnels buiten bedrijf te nemen (sluiten).
2	2.4.1.9	Verkeersregelinstallaties en -systemen	Buiten scope. Budget 2030 is 17 mln, waarvan ~20% kapitaalslasten. Besparing van > 5 mln lijkt alleen haalbaar bij het buiten gebruik stellen van tenminste 1/3 van de assets.

Korte toelichting op waarom activiteiten buiten scope zijn (3/5)

Prog.	Activiteit	Beschrijving activiteit	Waarom is deze activiteit buiten scope?
2	2.4.1.10	Openbare verlichting beheren	Buiten scope. Structurele budget is ca 25 mln, waarvan meer dan de helft kapitaalslasten. Energiekosten 4 mln, dus niet haalbaar hier > 5 mln structureel op exploitatie te besparen door bijv verlichting uit te zetten.
2	2.4.2.1	Klimaatadaptatie	Buiten scope. Geen structureel budget.
2	2.5.1.1	Watersysteem beheren	Buiten scope. Vooral groot onderhoud dat wettelijk nodig is. Incidenteel meer in baggeren uitgegeven (inhalen achterstallig onderhoud). Geen besparing > 5 mln haalbaar.
2	2.5.1.2	Sluis- brug en verkeersmanagement	Buiten scope. ~9 mln kapitaalslasten en < 5 mln aan onderhoudskosten. Daarnaast ~19 mln kosten baggeren/drijfvuilvissen bij Waternet. Dat is wettelijk nodig en neemt wel autonoom iets af omdat water schoner is.
2	2.5.1.3	Kademuren onderhouden	Buiten scope. Alleen onderhoud, vervanging kades zit bij investeringen. Geen mogelijkheid > 5 mln per jaar te besparen.
2	2.5.2.1	Binnenwatergebruik	Buiten scope. Structureel budget net iets boven 7 mln; deel activiteiten zijn wettelijk nodig. Bovendien deels gedekt door baten.
2	2.6.1.1	Onderhoud groen	Buiten scope. Onderhoud groen is nu op niveau sober conform CROW normen. Dat niveau haalt de gemeente op alle groen, muv bij bomen, daar is een achterstand van 20% met bijv 8.000 lege 'boomspiegels'. Verder besparen kan alleen door lager dan niveau sober te gaan, eigen bomenverordening aan te passen en niet te voldoen aan EU Natuurherstelverordening / natuurherstelwet.
2	2.6.1.2	Aanleg groen	Buiten scope. Structurele budget < 5 mln.
2	2.6.1.3	Amsterdamse Bos	Buiten scope. Beheer en onderhoud is op CROW C niveau 'sober'. Geen optie daarop te besparen en > 5 mln per jaar te besparen. Meer ingrijpende keuzes als deel van het Bos afsluiten of entrée vragen lijken ook niet op korte termijn > 5 mln per jaar op te leveren.
2	2.6.1.4	Voedselstrategie	Buiten scope. Geen structureel budget, dus geen structurele besparingsmogelijkheid.
2	2.6.2.1	Dierenwelzijn	Buiten scope: structureel budget iets meer dan 2 mln.
2	2.7.1.1	Drinkwater	Buiten scope. Gesloten financieel systeem. Baten zijn zelfs iets hoger dan de kosten.
2	2.7.2.1	Riool	Buiten scope. Gesloten financieel systeem. Baten zijn zelfs iets hoger dan de kosten.
3	3.2.1.4	Beleid en plannen voor kunst en cultuur	Buiten scope: structureel budget < 2 mln.
3	3.2.1.5	We creëren en dragen bij aan broedplaatsen	Buiten scope: structureel budget < 1 mln.
3	3.2.3.1	Lokale media	Buiten scope: structureel budget < 5 mln, na aftrek van de rijksbijdrage op lokale media.
3	3.3.1.1	Erfgoed en monumenten	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
4	4.1.1.1	Doelgroep ondersteuning voor sportdeelname	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
4	4.1.1.2	Doelgroepondersteuning voor sportdeelname in stadsdelen	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
4	4.1.1.3	Sociale sportinfrastructuur	Buiten scope, besparingspotentieel < 5 mln, want activiteit omvat groot deel programma-brede ondersteuning die mee-ademen met omvang taken.
4	4.1.2.1	Doelgroep ondersteuning voor beweegdeelname	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
4	4.1.3.1	Sportstimulering en evenementen	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.

Korte toelichting op waarom activiteiten buiten scope zijn (4/5)

Prog.	Activiteit	Beschrijving activiteit	Waarom is deze activiteit buiten scope?
5	5.1.1.3	Onderwijsachterstand VO en MBO	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
5	5.1.1.4	Preventief interventieteam (PIT)	Buiten scope: structureel budget < 3 mln.
5	5.1.2.1	Toezicht op kinderopvang	Buiten scope: structureel budget < 3 mln en wettelijk precies voorgeschreven.
5	5.1.2.3	Schoolgebouwen	Dit zijn veel kapitaalslasten op bestaande gebouwen. Onderdeel van Staat van de Investeringen.
5	5.1.2.4	Handhaving leerplicht	Buiten scope. Besparing van > 5 mln alleen haalbaar met afschaling van ruim 30%, met nu al een tekort aan leerplicht ambtenaren irt aantal verzuimmeldingen en niet-ingeschrevenen. Zakt dan onder wettelijke norm in leerplichtwet.
5	5.1.3.1	Bibliotheken	Nieuwe wetgeving legt een minimum niveau neer voor bibliotheekvoorziening, waar Amsterdam net wel/net niet aan voldoet.
6	6.3.1.10	Begeleid en beschermd verblijf	De bovenwettelijke taken worden uitgevoerd met coalitiemiddelen, die per 2027 komen te vervallen. Het structurele budget 2030 wordt gebruikt voor de uitvoering van wettelijke taken. Hierdoor is er geen besparingsoptie mogelijk.
6	6.3.1.11	Kortdurende opvang	De bovenwettelijke taken worden uitgevoerd met coalitiemiddelen, die per 2027 komen te vervallen. Het structurele budget 2030 wordt gebruikt voor de uitvoering van wettelijke taken. Hierdoor is er geen besparingsoptie mogelijk.
6	6.3.2.2	Geweld en kindermishandeling	Grotendeels wettelijke taak. Geen 5 mln besparing haalbaar t.o.v. de landelijke norm (wat werkt als minimum). Geld ligt vast t/m 2029 en een regionale afspraak.
6	6.3.2.3	Jeugdbescherming en -reclassering	Deze activiteit omvat toch een wettelijke taak met weinig ruimte voor afschalen.
6	6.4.1.1	Discriminatie tegengaan	Het wendbare budget is maar 2,5 mln. Deze activiteit voert een wettelijke taak uit waarbij de gemeente discriminiatiemeldingen registreert en de melders ondersteunt. De uitvoering gaat overgezet worden naar een externe partij, met contractuele afspraken t/m 2030.
6	6.4.2.1	Emancipatie	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
7	7.1.1.2	Verstrekken bijstandsuitkeringen	Buiten scope. Gemeente moet wettelijk bijstandsuitkeringen verstrekken. De enige inhoudelijk besparingsoptie is de mate waarin de gemeente beschut, gesubsidieerd of regulier werk aanbiedt aan mensen die een bijstandsuitkerin gaanvragen. Deze staat omschreven in activiteit 7.2.1.2.
7	7.1.1.3	Ondersteunende activiteiten	Buiten scope. Ondersteunende activiteiten zoals digitale systemen, informatie analisten, functioneel beheer en afhandeling klachten en bezwaar. Grotendeels bedrijfsvoering en dus gekoppeld aan de inhoudelijke activiteiten, of wettelijke taken zoals klachten en bezwaar.
7	7.2.1.4	Basisvaardigheden volwassenen	Buiten scope. Gelabelde inkomsten vanuit Rijk, mogelijke besparing op niet-Rijksmiddelen/SPUK < 5 mln.
7	7.2.1.5	Inburgering en statushouders	Buiten scope. Gelabelde inkomsten vanuit Rijk, mogelijke besparing op niet-Rijksmiddelen/SPUK < 5 mln.
7	7.2.1.6	Dienstverlening voor werkgevers	Buiten scope. Structureel budget < 8 mln; onderdeel van wettelijke taak voor reintegratie. < 5 mln besparingspotentieel, veert mee met algehele uitgaven in programma 7.
7	7.2.1.7	Ondersteunende activiteiten	Buiten scope. Activiteiten volgen uitgevoerde activiteiten. Alleen meenemen als onderdeel van evt vermindering in regelingen of activiteiten.
7	7.3.1.5	Stadsbank van lening	Buiten scope. Structurele lasten < 5 mln. Bovendien: Stadsbank van Lening maakt winst, want baten van 12,8 mln.
7	7.3.1.6	Uitvoeringskosten minimaregelingen	Buiten scope. Uitvoeringskosten volgen uitgevoerde activiteiten. Alleen meenemen als onderdeel van evt vermindering in regelingen of activiteiten (7.3.1.1 of 7.3.1.2).
7	7.3.1.7	Uitvoeringskosten schuldhulpverlening	Buiten scope. Uitvoeringskosten volgen uitgevoerde activiteiten. Alleen meenemen als onderdeel van evt vermindering in regelingen of activiteiten (7.3.1.3 en 7.3.1.4).
7	7.3.1.8	Ondersteunende activiteiten	Buiten scope. Ondersteunende activiteiten en structureel budget is < 5 mln.

Korte toelichting op waarom activiteiten buiten scope zijn (5/5)

Prog.	Activiteit	Beschrijving activiteit	Waarom is deze activiteit buiten scope?
8	8.1.1.1	VrAA (veiligheidsregio, brandweer)	Buiten scope, want gegeven grote mate van wettelijke taken is het besparingspotentieel ingeschat als < 5 mln euro.
8	8.1.1.2	Crisis- en incidentbeheersing	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
8	8.2.1.4	Vergunningen en toezicht OOV	Buiten scope als aparte knop, onderdeel legesverordening.
8	8.2.1.7	Zelf organiseren evenementen	Buiten scope: structureel budget < 5 mln (grotendeels incidenteel gefinancierd).
8	8.2.1.8	Masterplannen en binnenstad	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
A	A.1.1.5	Inningskosten	Buiten scope. Inningskosten zijn nodig om opbrengsten van gemeentelijke heffingen en belastingen te realiseren. Alleen bij versimpelen activiteiten zijn deze kosten te verminderen, in dat geval meegenomen bij de inhoudelijke activiteit.
A	A.1.1.6	Inkomsten uit bedrijfsinvesteringszones	Buiten scope. Gesloten systeem, dit zijn de inkomsten, de kosten zitten in programma 3.
A	A.2.1.1	Gemeentefonds	Buiten scope. Grootste inkomstenpost van de gemeente, maar de gemeente heeft hier geen invloed op, behalve de Haagsche lobby.
A	A.2.1.2	Nominaal en volumegroei	Buiten scope. Geen inhoudelijke budgetten maar (tijdelijke) stelposten.
A	A.3.1.1	Renteresultaat	Buiten scope. Geen structureel exploitatie budget. Nauwelijks invloed gemeente op de rente die we betalen, behalve het niet aangaan van schuld. Dat zit bij investeringen.
A	A.4.1.1	Stelposten investeringen	Buiten scope. Geen inhoudelijke budgetten maar (tijdelijke) stelposten.
A	A.4.1.2	Niet-taakgerelateerde reserves	Buiten scope. Geen inhoudelijke budgetten maar reserves.
A	A.4.1.3	Stelposten overig	Buiten scope. Geen inhoudelijke budgetten maar (tijdelijke) stelposten.
A	A.4.1.4	Coalitiemiddelen	Buiten scope. Geen inhoudelijke budgetten maar (tijdelijke) stelposten.
B	B.1.1.2	Basisregistratie personen (BRP)	Buiten scope, want gegeven wettelijke taak < 5 mln besparingspotentieel.
B	B.1.1.3	Verkiezingen	Buiten scope, want gegeven wettelijke taak < 5 mln besparingspotentieel.
B	B.2.1.1	Toekomstbestendig informatiebeheer	Buiten scope, IT volgt inhoudelijke keuzes in beleidsprogramma's.
B	B.2.1.2	Digitale Stad	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
B	B.2.1.3	Stadsarchief	Buiten scope: < 5 mln besparingspotentieel gegeven wettelijke vereisten.
B	B.2.1.4	Technologische innovatie	Buiten scope omdat deels wettelijke taken betreft en deels omvang volgt op taken vanuit de programma's (beperking van taken zit dus daar).
B	B.3.1.1	Integrale aanpakken	Buiten scope: geen structureel budget.
B	B.3.1.2	Buurtbudgetten en -regelingen	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
B	B.4.1.1	Gemeenteraad en ondersteuning	Buiten scope: < 5 mln besparingspotentieel gegeven wettelijke vereisten.
B	B.4.1.2	College en stadsdeelbesturen	Buiten scope: < 5 mln besparingspotentieel gegeven wettelijke vereisten.
B	B.4.2.1	Regionale en landelijke samenwerking	Buiten scope: < 5 mln besparingspotentieel gegeven landelijke afspraken.
B	B.5.1.1	Bestuursondersteuning	Communicatie in scope. Ondersteuning GMT & bestuur: <5 mln besparingspotentieel.
B	B.5.1.2	Decentrale overhead	Buiten scope: structureel budget < 5 mln.
B	B.6.1.1	Ingenieursbureau	Buiten scope omdat omvang volgt op taken vanuit de programma's (beperking van taken zit dus daar).
B	B.6.1.2	Projectmanagementbureau	Buiten scope omdat omvang volgt op taken vanuit de programma's (beperking van taken zit dus daar).

Indeling van dit document

01 Inleiding en afbakening

02 Overkoepelend beeld van de gehele begroting

03 Detailzicht per programma en technische opties voor besparingen

04 Bijlagen:

- Fiches met uitwerking technische opties voor besparingen – bijlage A (separaat)
- Overzicht activiteiten ‘buiten scope’; en overzicht alle activiteiten – bijlage B (separaat)
- **Ambtelijke lijst met ongedekte opgaven en ambities; en toelichting – bijlage C (separaat)**

Welke informatie staat in deze bijlage? Ambtelijke adviezen voor ongedekte opgaven en ambities

Deze bijlage bevat een overzicht van ongedekte opgaven en ambities.

Dit overzicht is opgesteld door het Gemeentelijk Managementteam (GMT). Hierop staan ongedekte opgaven en ambities waarvan het GMT van mening is dat onderhandelaars en bestuur die moeten kennen bij het opstellen van het coalitieakkoord, omdat ze een substantiële impact hebben op de stad of op de begroting van de gemeente. Dit overzicht bevat geen knelpunten waarvan het GMT verwacht dat deze binnen de programma's zelf opgelost kunnen worden.

Separate bijlage C: toelichting per ongedekte opgave en ambitie
Toelichting op de genoemde posten in de tabel op de volgende pagina kan gevonden worden in een separate bijlage C, die te vinden is op de pagina met betrekking tot de voorbereiding op de nieuwe bestuursperiode (zie link op de laatste pagina).

Ambtelijke lijst met ongedekte opgaven en ambities

In miljoenen euro's

#	Progr.	Onderwerp	2027	2028	2029	2030	Struc.	S/I
1	1	Teruglopende legesinkomsten omgevingsvergunningen*	13,9	13,7	13,7	13,7	13,7	S
2	1	Voortzetten en intensiveren planontwikkeling complete stad	3,6	3,6	3,6	3,5	0,0	I
3	2	Frictiekosten oprichting NV drinkwater en overname riooltaken door gemeente	Dekking door verhoging tarieven drinkwater en riool					
4	2	Groei van de stad: bestrijden drukte en functieverlies	9,5	9,5	9,5	9,5	2,0	I
5	2	Leefbaarheid en veiligheid openbare ruimte NW, ZO, N	6,0	6,0	6,0	6,0	0,0	I
6	2	Achterstalligheid gemeentelijke assets	16,0	16,0	16,0	16,0	0,0	I
7	2	Ongedekte kosten vergroenen stad	4,3	8,3	15,3	22,3	21,0	S
8	2	Schoon 1 - behoud huidig schoonniveau	10,9	10,9	10,9	10,9	10,9	S
	2	Schoon 2 - Alle 110 wijken minimaal op (90%) niveau C	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	S
	2	Schoon 3 - Alle 110 wijken minimaal (90%) op niveau B	40,0	40,0	40,0	40,0	40,0	S
9	4	Groeiende tekorten sport*	13,3	13,3	14,9	14,9	14,9	S
10	5	Kansengelijkheid: familiescholen en Inclusief onderwijs	9,5	12,7	12,2	11,7	9,5	S
11	6	Aanpak dakloosheid	25,1	28,9	31,9	31,9	31,9	S
12	6	Vergrijzing	7,0	17,0	25,0	30,0	30,0	S
13	6	Buurtteams en de beweging naar de voorkant	10,0	10,0	10,0	10,0	10,0	S
14	6	Onbegrepen gedrag - overlast openbare ruimte	13,5	14,2	13,9	13,8	13,8	S
15	7	Migratie, Asiel en opvang (incl investeringsruimte)	0,0	3,0	6,0	6,0	6,0	S
16	7	Armoedebestrijding	8,0	16,0	16,0	16,0	16,0	S
17	8	Tegengaan seksuele intimidatie en geweld	2,7	2,7	2,7	2,7	2,7	S
18	8	Vergunningplicht ondermijning voor de hele stad	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	S
19	8	Versterken handhaving in de wijken (wijkboa's)	4,9	4,9	4,9	4,9	4,9	S
20	B	Resterend tekort bestuur & organisatie (programma B) na maatregelen*	14,9	3,4	0,9	0,0	0,0	I
21	B	Betrouwbare, rechtvaardige en burgergerichte overheid	4,0	3,4	3,4	3,1	2,8	S
22	B	Weerbaarheid & digitale autonomie	8,0	8,0	8,0	8,0	8,0	S
23	B	Online leefwereld jongeren	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	S
24	B	AI – benutten kansen die Artificiële Intelligentie ons biedt	11,0	11,0	11,0	11,0	11,0	S
25	B	Drempelvrije informatievoorziening	4,0	4,0	4,0	4,0	4,0	S
26	Horiz.	Aanpak Binnenstad	11,3	11,3	11,3	11,3	0,0	I
27	Horiz.	CDOKE-middelen	39,0	30,0	30,0	30,0	30,0	S

** benoemd in de Nota Begrotingsruimte*

Nummering correspondeert met nummers in de toelichting (bijlage C)

VOORBEREIDING NIEUWE BESTUURSPERIODE 2026-2030: STAAT VAN DE PROGRAMMA'S

Amsterdam, 30 maart 2026

Alle documenten van Staat van de Programma's zijn te vinden op de site: **open.amsterdam/overige-onderwerpen/51-bestuurswissel-2026-2030**

Staat van de Programma's bestaat uit:

- Overzichtsdocument (powerpoint-presentatie) – *dit document*
- Bijlage A: fiches met uitwerking *technische* opties voor mogelijke besparingen
- Bijlage B: overzicht *alle* activiteiten binnen en buiten scope voor opties voor mogelijke besparingen
- Bijlage C: toelichting ambtelijke lijst met ongedekte opgaven en ambities

Op deze site zijn ook andere documenten te vinden waarnaar in deze sheets verwezen wordt, zoals bijvoorbeeld de Nota Begrotingsruimte.

De (digitale) begroting Amsterdam 2026 is hier te vinden.